

Rolnummers 4666, 4730, 4735 en 4738
Arrest nr. 32/2010 van 30 maart 2010

A R R E S T

In zake : de beroepen tot vernietiging van de artikelen 60 tot 66 of van de artikelen 64 en 65 van de programmawet van 22 december 2008 (« Wijziging van de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales »), ingesteld door de nv « Electrabel », de nv « Synatom », de nv « EDF Belgium » en de nv « S.P.E. ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters M. Melchior en M. Bossuyt, de rechters R. Henneuse, E. De Groot, L. Lavrysen, A. Alen, J.-P. Snappe, J.-P. Moerman, E. Derycke, J. Spreutels en T. Merckx-Van Goey, en, overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, emeritus voorzitter P. Martens, bijgestaan door de griffier P.-Y. Dutilleux, onder voorzitterschap van emeritus voorzitter P. Martens,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

* *

I. Onderwerp van de beroepen en rechtspleging

a. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 23 maart 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 24 maart 2009, heeft de nv « Electrabel », met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Regentlaan 8, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 60 tot 66 van de programmawet van 22 december 2008 (« Wijziging van de wet van 11 april 2003 betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales »), bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 29 december 2008, vierde editie.

b. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 22 juni 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 23 juni 2009, heeft de nv « Synatom », met maatschappelijke zetel te 1200 Brussel, Arianelaan 7, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 64 en 65 van dezelfde programmawet.

c. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 27 juni 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 29 juni 2009, heeft de nv « EDF Belgium », met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Bischoffsheimlaan 11, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 60 tot 66 van dezelfde programmawet.

d. Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 26 juni 2009 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 29 juni 2009, heeft de nv « S.P.E. », met maatschappelijke zetel te 1000 Brussel, Regentlaan 47, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 60 tot 66 van dezelfde programmawet.

Die zaken, ingeschreven onder de nummers 4666, 4730, 4735 en 4738 van de rol van het Hof, werden samengevoegd.

De Ministerraad heeft memories ingediend, de verzoekende partijen hebben elk een memorie van antwoord ingediend en de Ministerraad heeft ook memories van wederantwoord ingediend.

Op de openbare terechtzitting van 3 februari 2010 :

- zijn verschenen :

. Mr. L. Swartenbroux, advocaat bij de balie te Brussel, tevens *loco* Mr. J.-M. Nelissen Grade, advocaat bij het Hof van Cassatie, en Mr. D. Garabedian, advocaat bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 4666;

. Mr. J. Scalais en Mr. O. Vanhulst, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 4730;

. Mr. A. Brohez en Mr. T. Chellingsworth, *loco* Mr. P. Callens, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 4735;

. Mr. P. Smet en Mr. J. Everaert, advocaten bij de balie te Brussel, voor de verzoekende partij in de zaak nr. 4738;

. Mr. G. Block, Mr. J. Autenne en Mr. A. De Geeter, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, in de zaken nrs. 4666 en 4730;

. Mr. L. Simont, Mr. B. Paquot en Mr. M. von Kuegelgen, advocaten bij de balie te Brussel, voor de Ministerraad, in de zaken nrs. 4735 en 4738;

- hebben de rechters-verslaggevers J. Spreutels en E. De Groot verslag uitgebracht;
- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- zijn de zaken in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

Ten aanzien van de zaak nr. 4666

Wat het belang betreft

A.1. De naamloze vennootschap « Electrabel » (hierna : Electrabel) doet blijken van haar belang om de vernietiging te vorderen van de artikelen 60 tot 66 van de programmawet van 22 december 2008 door de omstandigheid dat die bepalingen haar juridische en financiële situatie rechtstreeks en op ongunstige wijze zouden raken.

Zij preciseert dat van haar 89 pct. van de bij artikel 65 van die wet ingevoerde repartitiebijdrage werd gevorderd en dat die heffing meer dan een derde vertegenwoordigt van de winst die zij in 2008 in België heeft gemaakt via haar activiteiten van productie en verkoop van energie, en ongeveer een vierde van haar totale nettowinst. Zij voegt eraan toe dat het risico de bij artikel 66 van dezelfde wet ingevoerde administratieve geldboete te worden opgelegd, haar ertoe gedwongen heeft die bijdrage te betalen vóór 30 januari 2009.

De verzoekster voert eveneens aan dat die bijdrage haar productiekosten verhoogt, vermits de wet van 22 december 2008 haar verbiedt om die last, op welke wijze ook, te verhalen op andere ondernemingen of op de eindafnemer.

De verzoekster onderstreept vervolgens dat de Staat de bedoeling heeft die bijdrageverplichting recurrent te maken, wat blijkt uit het feit dat een bedrag van 500 miljoen euro in de rijksmiddelenbegroting van het begrotingsjaar 2009 werd ingeschreven.

Zij merkt ten slotte op dat niet wordt gewaarborgd dat de opbrengst van die bijdrage zal worden aangewend voor de in de memorie van toelichting van de wet van 22 december 2008 beoogde uitgaven, dat die wet de verzoekster niet de mogelijkheid biedt die bijdrage te vermijden - of het bedrag ervan te verminderen - door haar gedrag te wijzigen, en dat het bedrag van die bijdrage niet kan worden verminderd in de mate waarin de doelstellingen van de wet nadien zouden worden verwezenlijkt.

Wat betreft het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet

Over het « eerste onderdeel »

A.2.1. Electrabel zet uiteen dat de bestreden bepalingen een verschil in behandeling creëren dat niet objectief noch redelijk kan worden verantwoord tussen, enerzijds, de kernexploitanten vermeld in artikel 2, 5°, van de wet van 11 april 2003 « betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales » en de vennootschappen bedoeld in artikel 24, § 1, van dezelfde wet en, anderzijds, de producenten van niet-nucleaire elektriciteit en de andere actoren van de Belgische elektriciteitsmarkt (invoerders, distributeurs, leveranciers, transporteurs van elektriciteit en andere tussenpersonen van de Belgische elektriciteitsmarkt).

De verzoekster doet opmerken dat alleen de eerstgenoemden de bij artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003 ingevoerde repartitiebijdrage, verschuldigd zijn.

Zij onderstreept dat zij niet alleen kernexploitant is, maar eveneens elektriciteit produceert op basis van conventionele of hernieuwbare energiebronnen, en energie levert. Zij benadrukt het feit dat de repartitiebijdrage haar enkel in haar hoedanigheid van kernexploitant raakt en dat het onderzoek van de grondwettigheid van de in het geding zijnde bijdrage enkel die hoedanigheid in aanmerking kan nemen.

A.2.2.1. Zij is van mening dat de twee categorieën van bijdrageplichtigen, rekening houdend met de nagestreefde doelstellingen en met de context waarin de bestreden bepalingen zijn aangenomen, vergelijkbaar zijn met de voormelde andere personen.

Zij voert in dat verband aan dat die bijdrage slechts betrekking heeft op een deel van een energiesector, in tegenstelling tot de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » die werd ingevoerd bij de wet van 10 juni 2002, en de « eenmalige bijdrage ten laste van de gassector », die werd ingevoerd bij de wet van 27 december 2006 « houdende diverse bepalingen (I) », die betrekking hebben op de petroleum- of gassector in zijn geheel.

A.2.2.2. De verzoekster merkt op dat alle in de parlementaire documenten vermelde doelstellingen betrekking hebben op de energiesector in zijn geheel, met uitzondering van de overwegingen betreffende de uitgaven en investeringen die verbonden zijn aan kernenergie. Zij is echter van mening dat de beoogde doelstelling, doordat die uitgaven en investeringen niet werden berekend, niet volstaat om de in het geding zijnde bijdrage te verantwoorden.

Zij voert aan dat de vergelijkbaarheid van de verschillend behandelde categorieën van personen moet worden beoordeeld in het licht van de verschillende doelstellingen van de in het geding zijnde bijdrage.

A.2.2.3.1. In dat opzicht merkt de verzoekende partij eerst op dat de eerste doelstelling van de wetgever, namelijk het versterken van de bevoorradingszekerheid van elektrische energie, berust op de vaststelling dat de productiecapaciteit van niet-nucleaire elektriciteit ontoereikend is. De verzoekster wijst erop dat de wet van 31 januari 2003 « houdende de geleidelijke uitstap uit kernenergie voor industriële elektriciteitsproductie » de maatschappijen die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn, verbiedt om nog verder te investeren in de productie van nucleaire elektriciteit, en is van mening dat de vaststelling die ten grondslag ligt aan de nagestreefde doelstelling de wetgever veeleer ertoe zou moeten aanzetten de producenten van conventionele elektriciteit te belasten. Zij leidt daaruit af dat laatstgenoemde zich in een situatie bevinden die minstens vergelijkbaar is met die van de bijdrageplichtigen.

Electrabel geeft bovendien aan dat een studie met betrekking tot « de ontoereikende productiecapaciteit van elektriciteit in België » die op 27 september 2007 door de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) werd goedgekeurd, bevestigt dat de federale Regering nooit heeft gewild dat de verzoekster in bijkomende productiecapaciteit investeert, maar veeleer dat andere actoren in de Belgische elektriciteitsmarkt investeren. Zij is van oordeel dat het onvermogen van de Regering om nieuwe investeerders aan te trekken, de nieuwe bijdrage die haar wordt opgelegd niet kan verantwoorden.

Electrabel voegt eraan toe dat het toepassingsgebied van de richtlijn 2006/32/EG van het Europees Parlement en de Raad van 5 april 2006 « betreffende energie-efficiëntie bij het eindgebruik en energiediensten en houdende intrekking van richtlijn 93/76/EEG van de Raad », dat beperkt is tot de « energiedistributeurs », « de distributienetbeheerders » en de « detailhandelaars in energie » zou verantwoorden dat die andere actoren

van de elektriciteitsmarkt eveneens de repartitiebijdrage verschuldigd zijn. De verzoekster wijst ten slotte erop dat een verhoging van de invoercapaciteit van elektriciteit eveneens de bevoorradingszekerheid zou kunnen versterken, en dat de transportondernemingen in dat opzicht een grote verantwoordelijkheid hebben.

A.2.2.3.2. Electrabel merkt op dat het tweede doel van de repartitiebijdrage de strijd is tegen de stijgende prijs van gas en elektriciteit. De verzoekster oordeelt dat de producenten van niet-nucleaire elektriciteit, alsook de leveranciers, distributeurs en transporteurs van elektriciteit zich, in het licht van die doelstelling, in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van de maatschappijen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn en die niet als enigen verantwoordelijk zijn voor de prijsstijging. Zij verwijst in dat verband naar een studie over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprijzen, die op 13 mei 2008 door de CREG werd goedgekeurd, en die aantoont dat de stijging van de prijzen eveneens voortvloeit uit het distributietarief van de elektriciteit, uit de openbare dienstverplichtingen en de openbare heffingen. Zij onderstreept ook dat de prijs van nucleaire elektriciteit wordt beïnvloed door de evolutie van de prijzen op de energiemarkt in zijn geheel.

De verzoekster is voorts van mening dat het niet gerechtvaardigd is om de producenten van niet-nucleaire elektriciteit, die eveneens profiteren van de hoge elektriciteitsprijs, vrij te stellen van een bijdrage voor het sociaal energiebeleid of voor de investeringen in hernieuwbare energie.

A.2.2.3.3. Wat betreft de verbetering van de mededinging op de Europese interne markt, voert Electrabel aan dat de situatie van de producenten van niet-nucleaire elektriciteit en van de andere actoren van de elektriciteitsmarkt opnieuw vergelijkbaar is met die van de maatschappijen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn. De verzoekster preciseert dat het herstel van het vertrouwen van de Europese energieproducenten in de Belgische markt, de ontwikkeling van het transportnetwerk voor elektriciteit of het stimuleren van de productie van elektriciteit uit winden op de Noordzee, alle actoren van de markt aanbelangen.

Zij voegt eraan toe dat de maatschappijen die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn, niet in staat zijn om een hoge elektriciteitsprijs vast te stellen waarmee de andere elektriciteitsproducenten niet zouden kunnen concurreren, vermits die prijs afhangt van vraag en aanbod.

A.2.2.3.4. Electrabel is van mening dat de financiering van het Belgische energiebeleid de hele energiesector aanbelangt, zodat alle elektriciteitsproducenten zich uit dat oogpunt in een vergelijkbare situatie bevinden.

A.2.2.3.5. De verzoekster merkt ten slotte op dat de repartitiebijdrage eveneens tot doel heeft uitgaven en investeringen die met kernenergie verband houden, te dekken. Zij vraagt zich niettemin af welke rechtstreekse of indirecte, gewone of uitzonderlijke uitgaven of investeringen uit de exploitatie van kernenergie voortvloeien, en nog niet door de maatschappijen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn worden gedragen.

A.2.2.4. De verzoekster formuleert vervolgens enkele subsidiaire overwegingen om te bevestigen dat de voormelde categorieën van personen zich wel degelijk in een vergelijkbare situatie bevinden.

Zij is van mening dat, alvorens te beweren dat de productiekost van nucleaire elektriciteit laag is, rekening moet worden gehouden met de specifieke kosten die aan die productie verbonden zijn en die voortvloeien uit de controle, het beheer van de afvalstoffen en de verplichting om voorzieningen aan te leggen voor de ontmanteling van de centrales. Zij voert aan dat deze centrales niet de enige elektriciteitsproductiecentrales zijn die vóór de liberalisering van de elektriciteitsmarkt in werking zijn gesteld en zijn afgeschreven, en dat de afschrijving van de kerncentrales voor de consument tariefverlagingen heeft mogelijk gemaakt. Zij wijst eveneens erop dat de repartitiebijdrage niet ertoe strekt eventuele andere « onverwachte winsten » (« *windfall profits* ») te belasten.

De verzoekster voert aan dat de omstandigheid dat de maatschappijen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn niet deelnemen aan het systeem van handel in CO₂ emissiequota evenmin toelaat te besluiten dat zij zich in een situatie zouden bevinden die niet vergelijkbaar is met die van de andere elektriciteitsproducenten. Zij merkt op, enerzijds, dat die bijdrage niet tot doel heeft eventuele « onverwachte winsten » te belasten die de kernexploitanten uit de toepassing van dat systeem van handel zouden halen en, anderzijds, dat die laatsten daadwerkelijk geen enkel profijt halen uit dat systeem, vermits zij geen gratis emissierechten verkrijgen, omdat bijna geen koolstofdioxide wordt uitgestoten door de kerninstallaties.

De verzoekster zet ten slotte uiteen dat de stabiliteit van de productie van nucleaire elektriciteit evenmin toelaat te besluiten dat vergelijking met de andere elektriciteitsproducenten niet mogelijk is. Zij preciseert dat kerncentrales niet de enige centrales zijn die enkel voor onderhoud en herstellingen worden stilgelegd en die een

« basisproductie » waarborgen, en dat er andere productie-eenheden bestaan waarvan de vaste kost hoog is en de variabele kost laag, zoals die welke elektriciteit produceren op basis van steenkool of biomassa.

A.2.3.1. Electrabel is van mening dat het voormelde verschil in behandeling niet objectief en redelijk verantwoord is.

De verzoekster stelt dat de vijf verantwoordingen die de federale Regering ter ondersteuning van dat verschil in behandeling aanvoert, vaag en algemeen zijn en dat zij, hoegenaamd niet uitgaan van precieze of controleerbare gegevens, en wel integendeel niet verenigbaar zijn met objectieve gegevens. Zij beweert eveneens dat niet wordt gewaarborgd dat de opbrengst van die bijdrage zal worden gebruikt voor de verwezenlijking van de vermelde doelstellingen.

A.2.3.2.1. Wat betreft het gebrek aan relevantie van de door de Regering aangevoerde verantwoordingen, merkt Electrabel op dat de doelstellingen van de bijdrage die worden vermeld in artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003 - ingevoegd bij artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008 - talrijk zijn en zeer ruim en vaag worden gedefinieerd. De verzoekster wijst in dat verband erop dat de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » en de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector » een specifiek doel hadden dat makkelijk kon worden gecontroleerd. Zij onderstreept eveneens dat de meeste doelstellingen bedoeld in artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, betrekking hebben op de energiesector in zijn geheel, en merkt op dat de maatschappijen die de in het geding zijnde repartitiebijdrage verschuldigd zijn, niet als enigen verantwoordelijk kunnen worden geacht voor de eventuele disfuncties van alle energiemarkten.

Electrabel betwist achtereenvolgens de relevantie van de vijf verantwoordingen die door de Regering worden aangevoerd.

A.2.3.2.2. De verzoekende partij is in de eerste plaats van mening dat de ontoereikende Belgische productiecapaciteit van elektriciteit en de onvoldoende bevoorradingszekerheid in België betrekking hebben op de hele Belgische energiemarkt, en niet alleen op de markt van de nucleaire elektriciteit.

Zij wijst in dat verband erop dat men haar niet zou kunnen verwijten dat zij niet in nieuwe elektriciteitsproductie-eenheden of in nieuwe projecten heeft geïnvesteerd, vermits de akkoorden die in 2005 (*Pax Electrica I*) en in 2006 (*Pax Electrica II*) met de Regering werden gesloten Electrabel ertoe zouden verbinden op significante wijze haar aandeel in de Belgische elektriciteitsproductiemarkt te verminderen. Zij preciseert dat dit marktaandeel, dat 90 pct. bedroeg, weldra ongeveer 60 pct. zal zijn. Zij merkt ook op dat het volgens de conclusies van een studie die op 27 september 2007 door de CREG werd goedgekeurd, verkieslijk is dat andere actoren dan de verzoekster in de productiecapaciteit van elektriciteit investeren.

De verzoekster voert eveneens aan dat men haar niet kan verwijten dat zij haar elektriciteitsproductie-eenheden heeft laten verloederen. Op basis van een aantal recente aanzienlijke uitgaven voor haar kerncentrales beweert zij dat zij is blijven investeren in haar productie-installaties om de betrouwbaarheid, de veiligheid en de doeltreffendheid ervan te garanderen. Bovendien wijst zij erop dat het Internationaal Atoomagentschap na - op verzoek van de Belgische Regering, in mei 2007 een controle te hebben uitgevoerd te Tihange, heeft onderstreept dat Electrabel prioriteit verleent aan de veiligheid en de zeer goede staat van haar installaties. Zij verduidelijkt dat een soortgelijke controle zal worden uitgevoerd in Doel, in maart 2010. Zij onderstreept vervolgens dat haar productie-eenheden onmogelijk konden verloederen om reden van de strikte reglementaire controle vanwege de gewestelijke overheden die bevoegd zijn voor het uitreiken van milieuvergunningen, vanwege het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle (FANC), vanwege de stichting Bel V die door dat Agentschap werd opgericht, of bij de tienjaarlijkse « periodieke herevaluatie van de veiligheid » waarin is voorzien in de koninklijke besluiten die de exploitatie van centrales toestaan.

Electrabel vraagt zich bovendien af hoe de heffing van de in het geding zijnde repartitiebijdrage een renovatie van de Belgische installaties voor elektriciteitsproductie of investeringen in nieuwe projecten zal bevorderen. De verzoekster merkt op dat zij het geld dat zij aan de betaling van die bijdrage heeft besteed, had kunnen gebruiken om te investeren in de talrijke oude thermische eenheden die zij exploiteert, teneinde op korte termijn de elektriciteitsproductiecapaciteit te verhogen, overeenkomstig een van de suggesties van de studie van de CREG van 27 september 2007.

De verzoekster leidt ook uit een andere aanbeveling van die studie af dat een duidelijke - en langverwachte - beslissing van de Regering over het vervolg van het bij de wet van 31 januari 2003 doorgevoerde proces van desactivering van de kerncentrales, meer dan de invoering van de in het geding zijnde

repartitiebijdrage, de concrete verwezenlijking zou hebben bevorderd van projecten die een verhoging beogen van de thans ontoereikend geachte elektriciteitsproductiecapaciteit.

De verzoekster is bovendien van mening dat ontoereikende investeringen in de elektriciteitsproductie een volkomen normaal en klassiek fenomeen is op een vrijgemaakte en cyclische markt die wordt gekenmerkt door fasen van expansie en recessies (« booms and busts »). Zij oordeelt dat elke verwijzing naar het « nationaal programma ter uitrusting van de middelen voor de productie en het grote vervoer van elektrische energie » - dat op 17 november 1995 werd voorgesteld door het Beheerscomité van de elektriciteitsondernemingen en dat, ter uitvoering van artikel 173 van de wet van 8 augustus 1980 « betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 », de investeringen beschreef die gedurende het decennium 1995-2005 moesten worden gedaan om de elektriciteitsbevoorrading van het land te verzekeren - niet relevant is. Zij merkt op dat dit programma werd aangenomen in een reglementaire context die werd gekenmerkt door gecentraliseerde beslissingen van één regulator - het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas -, terwijl binnen een vrijgemaakte markt de beslissingen om te investeren hoofdzakelijk gebaseerd zijn op het niveau van de marktprijzen. Zij voegt eraan toe dat artikel 35 van de wet van 29 april 1999 « betreffende de organisatie van de elektriciteitsmarkt » de wettelijke bepalingen die ten grondslag liggen aan de goedkeuring van de nationale uitrustingsprogramma's heeft opgeheven, zodat het voormelde « nationaal programma » sedert de inwerkingtreding van die wet elke bindende kracht heeft verloren.

De verzoekster begrijpt niet hoe zij haar marktaandeel zou kunnen inkrimpen en tegelijkertijd nieuwe elektriciteitsproductie-eenheden oprichten, de bestaande eenheden moderniseren en de oude « technische eenheden » in stand houden. Zij wijst erop dat haar installaties voor warmtekrachtkoppeling en energierugwinning een grote capaciteit hebben en dat zij, volgens een studie van de Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen (MiNa-Raad) van 19 mei 2009, de grootste producent van hernieuwbare energie is van het Vlaamse Gewest.

Uit een studie van de CREG van 26 januari 2009 « over de falende prijsvorming in de vrijgemaakte Belgische elektriciteitsmarkt en de elementen die aan de oorsprong ervan liggen » leidt de verzoekster af dat het gebrek aan investeringen in de elektriciteitsproductiecapaciteit in België door een geheel van factoren kan worden verklaard : de vrees voor onvoldoende rendement van die investeringen wegens een te lage marktprijs op lange termijn, de ontoereikende capaciteit op het vlak van grensoverschrijdend transport, de gevolgen van het milieubeleid en de onzekerheden over de geleidelijke uitstap uit de kernexploitatie.

De verzoekster is bovendien van mening dat een verbetering van de mededinging en een verhoging van de productiecapaciteit doelstellingen zijn die reeds worden nagestreefd met de heffing die werd ingevoerd bij de wet van 8 december 2006 « tot vaststelling van een heffing ter bestrijding van het niet-benutten van een site voor de productie van elektriciteit door een producent », met toepassing waarvan ongeveer vijftig miljoen euro per jaar van de verzoekster wordt gevorderd. Zij oordeelt dat zij gelet op het bestaan van die heffing een ernstige verantwoording kan eisen van de in het geding zijnde bijdrage die voor haar een bijkomende last vormt.

De verzoekster voegt eraan toe dat zij wettelijk niet verplicht is om in elektriciteitsproductie te investeren en dat de overheden reeds beschikken over instrumenten om het risico van ontoereikende productiecapaciteit te verminderen en om de mededinging en de investeringen te bevorderen. Zij verwijst in dat verband naar de procedure van offerteaanvraag die werd ingevoerd bij artikel 5 van de wet van 29 april 1999 waarbij artikel 7 van de richtlijn nr. 2003/54/EG van het Europees Parlement en de Raad van 26 juni 2003 « betreffende gemeenschappelijke regels voor de interne markt voor elektriciteit en houdende intrekking van richtlijn 96/92/EG », wordt omgezet.

In uiterst ondergeschikte orde merkt de verzoekster op dat de verdeelsleutel van de in het geding zijnde bijdrage, waarin artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 voorziet, niet redelijk verantwoord is, indien het doel van de maatregel erin bestaat de investeringen in de elektriciteitsproductiecapaciteit te stimuleren, vermits die verdeelsleutel tot gevolg heeft dat het aandeel van de bijdrageplichtige stijgt in verhouding tot diens aandeel in de totale productie van nucleaire elektriciteit.

A.2.3.2.3. De verzoekende partij is vervolgens van oordeel dat het bekritiseerde verschil in behandeling niet zou kunnen worden verantwoord door uitgaven of investeringen die rechtstreeks of indirect voortvloeien uit de uitbating van de kerncentrales, zoals die voor het onderzoek in verband met de stralingsbescherming, de veiligheid en de sociale aspecten van kernenergie.

Zij herinnert eraan dat zij zwaar blijft investeren in de veiligheid van de kerncentrales. Zij merkt eveneens op dat de in het geding zijnde repartitiebijdrage bestemd is om andere doelstellingen te financieren en dat de wetgever het bedrag van die bijdrage geenszins verantwoordt met verwijzing naar de kosten van de verwezenlijking van die doelstellingen.

Electrabel zet bovendien uiteen dat de kernexploitanten reeds de gewone of uitzonderlijke uitgaven en investeringen die voortvloeien uit de exploitatie van kernenergie, dragen. De verzoekster doet opmerken dat zij, krachtens de wet van 15 april 1994 « betreffende de bescherming van de bevolking en van het leefmilieu tegen de uit ioniserende stralingen voortspruitende gevaren en betreffende het federaal Agentschap voor Nucleaire Controle » in grote mate moet bijdragen tot de financiering van de opdrachten van het Federaal Agentschap voor Nucleaire Controle, die onder meer zijn omschreven in de artikelen 15 en 31, § 4, van die wet. Zij wijst eveneens erop dat de prestaties inzake controle en expertise die door de stichting Bel V worden uitgevoerd eveneens aan haar worden gefactureerd. Zij voegt eraan toe dat zij wegens een recente wijziging van de wet van 15 april 1994 bij de programmawet van 22 december 2008 voortaan een jaarlijkse heffing moet betalen voor de ontmanteling van de kernreactoren. Zij vermeldt voorts dat ze een aanzienlijke bijdrage in het fonds voor de risico's van nucleaire ongevallen heeft gestort.

Electrabel geeft eveneens aan dat de kernexploitanten aan de Nationale Instelling voor Radioactief Afval en Verrijkte Splijtstoffen (NIRAS) kosten betalen van tenlasteneming van het exploitatieafval van de nucleaire installaties, en dat zij daarnaast, onder toezicht van de overheden, bijdragen aan het aanleggen van voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van bestraalde splijtstoffen, met toepassing van de wet van 11 april 2003. De verzoekster preciseert dat zij voor het overige, als « grote geconventioneerde producent », bijdraagt in de kosten van verwerking en verwijdering van « radioactieve weesbronnen », alsook in een « insolabiliteitsfonds », een « middellangetermijfonds » en een « fonds voor lokale ontwikkeling ».

De verzoekster wijst bovendien erop dat zij kernonderzoek financiert, dat wordt uitgevoerd door het Studiecentrum voor Kernenergie (SCK) of door die stichting van openbaar nut die samen met de NIRAS optreedt.

A.2.3.2.4. De verzoekster is vervolgens van mening dat het bekritiseerde verschil in behandeling niet zou kunnen worden gerechtvaardigd door de strijd tegen de felle stijging van de prijzen van gas en elektriciteit, noch door de financiering van een « sociaal energiebeleid ».

Zij merkt op dat in de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 2008 niet wordt toegelicht in welk opzicht de in het geding zijnde repartitiebijdrage een prijsdaling zal mogelijk maken. Zij wijst in dat verband erop dat die belasting niet tot een dergelijke prijsreductie zal leiden, vermits de belastbare grondslag van die bijdrage uitsluitend afhangt van de hoeveelheid nucleaire elektriciteit die in het verleden werd geproduceerd. Zij merkt bovendien op dat, volgens de studie « over de componenten van de elektriciteits- en aardgasprijzen » die op 13 mei 2008 door de CREG werd goedgekeurd en, die tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 1998 werd vermeld en werd geactualiseerd door een studie die op 19 mei 2009 door de CREG werd goedgekeurd, de stijging van de prijzen niet alleen kan worden verklaard door de tarieven van de elektriciteitsleverancier, maar ook door een stijging van de distributietarieven, door de openbare heffingen en door bijdragen die worden geïnd om het gebruik van hernieuwbare energie of van warmtekrachtkoppeling te bevorderen. Zij voegt eraan toe dat de stijging van de prijzen eveneens te wijten is aan de sterke stijgingen van de prijs van de primaire energie, aan de verhoging van de transporttarieven en aan de uitvoering van de milieubeleidslijnen, zoals het systeem van handel in CO₂ emissiequota. De verzoekster wijst niettemin erop dat de prijs van de elektriciteit in België tot het gemiddelde behoort van de prijzen in de andere Europese lidstaten en dat, voor de periode 1999-2007, de situatie van de Belgische consument gunstiger lijkt dan die van de consument in de buurlanden. Zij voert aan dat dankzij haar investeringen in de productie van nucleaire elektriciteit de prijs van elektriciteit « beheersbaar » is gebleven, ondanks de stijging van de kostprijs van de fossiele brandstoffen en van de kosten van de uitvoering van het systeem van handel in CO₂ emissiequota. Zij voorspelt een veel sterkere prijsstijging indien de kerncentrales vanaf 2015 buiten bedrijf worden gesteld.

Electrabel preciseert ook dat zij een commerciële onderneming is, zodat haar niet kan worden verweten dat ze haar winstmarges heeft vergroot, in het bijzonder binnen een vrijgemaakte Europese markt.

Electrabel doet opmerken dat de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 2008 geen enkele specifieke sociale maatregel vermeldt en dat die wet, ondanks amendementen die in die zin werden ingediend, in geen enkel nieuw begrotingsfonds voorziet, noch de opbrengst van de repartitiebijdrage voor een of meerdere bestaande begrotingsfondsen bestemt.

De verzoekster merkt ten slotte op dat de evolutie van de energieprijzen afhankelijk is van de vraag en het aanbod op de hele energiemarkt, en niet alleen op de markt van nucleaire elektriciteit. Zij zet eveneens uiteen dat de productie van nucleaire elektriciteit niet rechtstreeks de prijs op de markt van de groothandel in elektriciteit kan beïnvloeden, prijs die overigens afhangt van de prijzen die worden gehanteerd op de Duitse, de Franse en de Nederlandse markt. Volgens Electrabel zou het strijdig zijn met de opvatting van een vrijgemaakte markt en onverenigbaar met de mededingingsregels dat de producenten van nucleaire elektriciteit een prijs zouden hanteren die lager is dan die van de markt.

A.2.3.2.5. De verzoekster betwist eveneens de pertinentie van het argument van de Regering dat is afgeleid uit de noodzaak om, in het belang van de consumenten en de industrie, de mededinging op de Europese interne markt te versterken, omdat dat argument betrekking heeft op de hele Belgische energiemarkt.

Op basis van de cijfers die door de CREG werden gepubliceerd en een recente studie van de Nationale Bank van België ondersteunt Electrabel bovendien dat de winsten uit de afschrijving van de kerncentrales, tussen 1999 en 2004 aan de eindconsument werden teruggegeven via tariefverlagingen, dat de prijs van de elektriciteit die wordt verkocht aan de woningsector, overeenkomstig de *Pax Electrica*, zeer stabiel is gebleven tussen 2003 en september 2007, en dat de daaropvolgende sterke prijsstijging voortvloeit uit de stijging van de aardolieprijs, uit de evolutie van de prijzen van de CO²-emissierechten, en uit de handelwijze van de « traders », die rekening houden met de aangekondigde ontoereikende elektriciteitsproductiecapaciteit in Europa.

De verzoekster wijst bovendien erop dat, toen de wet van 22 december 2008 werd aangenomen, de Belgische kerncentrales nog niet volledig waren afgeschreven.

Zij beweert eveneens dat de onderhandelingen tussen de Regering en de actoren op de markt van de nucleaire elektriciteit - die werden gevoerd vóór de indiening van het wetsontwerp dat ten grondslag ligt aan de wet van 22 december 2008 - niet hebben geleid tot een akkoord over het principe van een financiële bijdrage van de sector, noch *a fortiori* tot een akkoord over het bedrag van een bijdrage, zodat de sector niet verplicht was om vrijwillig een bijdrage van 250 miljoen euro te betalen.

De verzoekster voegt eraan toe dat de repartitiebijdrage, doordat zij investeringen ontmoedigt, de mededinging op de markt van de nucleaire elektriciteit dreigt te verzwakken en, meer algemeen, het vertrouwen van de Europese energieproducenten dreigt aan te tasten, en hun investeringen dreigt af te remmen. Zij ziet niet hoe de federale overheid de opbrengst van die bijdrage zou kunnen aanwenden om de mededinging te versterken.

Electrabel beweert dat hoge prijzen de toegang van concurrenten tot de markt - die zelf tot een prijsdaling leidt - bevorderen en de « voornaamste drijfkracht » vormen voor investeringen, want te lage prijzen dekken de gemiddelde kosten op lange termijn niet. Zij verwijst in dat opzicht naar de voormelde studie van de CREG van 26 januari 2009.

A.2.3.2.6. De verzoekster is ten slotte van mening dat het bekritiseerde verschil in behandeling niet kan worden verantwoord door de wil om de doelstellingen van de Staat inzake energiebeleid te verwezenlijken, omdat die doelstellingen de hele Belgische energiemarkt aanbelangen en niet alleen de producenten van nucleaire elektriciteit.

Zij preciseert dat het tegenstrijdig zou zijn om de verbintenis van de Staat tot vermindering van de uitstoot van broeikasgassen op die laatste te laten wegen, omdat bij de productie van nucleaire elektriciteit geen broeikasgassen worden uitgestoten.

A.2.3.3. De verzoekster stelt dat, doordat niet wordt gewaarborgd dat de repartitiebijdrage daadwerkelijk wordt besteed aan de door de Regering aangekondigde uitgaven, die bijdrage een arbitrair karakter krijgt.

Zij beweert in dat verband dat de Regering tijdens de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 2008 geen enkele concrete maatregel aankondigde.

Zij verklaart dat de bijdrage die het voorwerp was van de mislukte onderhandelingen met de Regering, werd opgevat als ontvangsten voor de rijksmiddelenbegroting van 2008. Daaruit, en uit de zeer korte betalingstermijn waarin werd voorzien in artikel 14, § 8, zesde lid, van de wet van 11 april 2003, leidt zij af dat de opbrengst van die bijdrage enkel tot doel heeft de begroting van 2008 in evenwicht te brengen. Zij is van

mening dat die intentie ook blijkt uit de manier waarop de minister het dringende karakter motiveerde van het verzoek tot advies dat op 9 oktober 2008 aan de afdeling wetgeving van de Raad van State werd gericht naar aanleiding van een voorontwerp van wet tot wijziging van de wet van 11 april 2003, dat bepalingen bevatte die soortgelijk zijn met die welke het voorwerp vormen van onderhavig beroep tot vernietiging.

De verzoekster wijst voorts erop dat de wetgever te dezen geen nieuw begrotingsfonds heeft opgericht in de zin van artikel 45 van de op 17 juli 1991 gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit, noch heeft beslist om de opbrengst van die repartitiebijdrage te besteden aan een reeds bestaand begrotingsfonds, zodat niet wordt afgeweken van het beginsel van de niet-besteding van de ontvangsten dat in artikel 3 van dezelfde wetten is geformuleerd, en het dus niet zeker is dat die opbrengst zal worden gebruikt voor de financiering van de maatregelen vermeld in artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003. Electrabel is van mening dat dit de in het geding zijnde bijdrage onderscheidt van de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » en de « eenmalige bijdrage ten laste van de gassector ».

Electrabel voegt eraan toe dat men een bijdrageplichtige niet kan weigeren om de werkelijke besteding van de ontvangsten van de bijdrage te controleren, op gevaar af elk toezicht op de inachtneming van het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie onmogelijk te maken.

A.3.1. Volgens de Ministerraad is het door Electrabel bekritiseerde verschil in behandeling niet discriminerend.

Hij wijst in de eerste plaats erop dat de bij de wet van 22 december 2008 ingevoerde repartitiebijdrage ten laste wordt gelegd van een identificeerbare en welbepaalde categorie van belastingplichtigen. Hij merkt ook op dat de kernexploitanten en de vennootschappen bedoeld in artikel 24, § 1, van de wet van 11 april 2003 die bijdrage niet moeten betalen, in zoverre zij elektriciteit produceren uit steenkool, gas, « kwaliteitswarmtekrachtkoppeling » of hernieuwbare energiebronnen. Hij voegt eraan toe dat de andere elektriciteitsproducenten, dit wil zeggen diegene die niet het procedé van splijting van kernbrandstoffen aanwenden, evenmin bijdrageplichtig zijn. Hij merkt op dat de kernprovisievenootschap (Synatom) eind 2008 drie belastingplichtigen heeft aangeduid : Electrabel, S.P.E. en EDF Belgium.

A.3.2.1. De Ministerraad is van oordeel dat de producenten van nucleaire elektriciteit, gelet op de doelstellingen van de bestreden bepalingen, zich niet in een situatie bevinden die vergelijkbaar is met die van de andere producenten en actoren van de elektriciteitsmarkt.

A.3.2.2. De Ministerraad geeft eerst toelichting bij de eigen kenmerken van de producenten van nucleaire elektriciteit.

Hij legt in de eerste plaats de nadruk op de productiekosten van nucleaire elektriciteit, die hij extreem laag acht en competitiever dan de productiekost van niet-nucleaire elektriciteit. Op basis van een rapport dat in april 2009 werd goedgekeurd door de « Commission sur l'organisation du marché de l'électricité » (opgericht door de bevoegde ministers van de Regering van de Franse Republiek), een in 2005 geactualiseerde studie van het Internationaal Atoomagentschap, een rapport over de splijtstofcyclus dat in 1999 werd voorgesteld aan de « Assemblée nationale » en de Senaat van de Franse Republiek, en de gegevens die door de CREG zijn verzameld, is hij van mening dat Electrabel gedurende het jaar 2007-2008 een winst van ongeveer een miljard tweehonderd miljoen euro heeft gerealiseerd. De Ministerraad is van oordeel dat de lage productiekost van nucleaire elektriciteit onder andere kan worden verklaard door de volgende drie elementen : de lage en stabiele kostprijs van uranium (in vergelijking met de kostprijs van gas en steenkool), de grotere stabiliteit van de elektriciteitsproductie in kerncentrales (in vergelijking met de elektriciteit die wordt geproduceerd uit steenkool, gas, warmtekrachtkoppeling of biomassa), de grotere productiecapaciteit van die centrales, de ontstentenis van gevolgen voor de productiekost van nucleaire elektriciteit van de specifieke kosten van de kernexploitatie, zoals de « nucleaire controle », het beheer van de radioactieve afvalstoffen en het aanleggen van voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales. De Ministerraad voert aan dat die specifieke kosten door de eindafnemer van de verzoekende partij worden gedragen. Hij vermeldt in dat verband de bestemming van de opbrengst van de « federale bijdrage » die werd ingevoerd bij artikel 21bis van de wet van 29 april 1999 en die door die eindafnemer wordt betaald, alsook de parlementaire bespreking die voorafging aan de goedkeuring van de wet van 8 december 2006.

De Ministerraad maakt in de tweede plaats gewag van het feit dat de kerncentrales versneld werden afgeschreven (over een periode van twintig jaar), wat werd toegestaan in een context van gereguleerde prijzen. Hij onderstreept dat die versnelde afschrijving door de Belgische consument werd gedragen, via de

elektriciteitsprijs die hem werd aangerekend. Hij beweert dat die afschrijving bijdraagt tot de huidige lage productiekost van nucleaire elektriciteit, wat de voordelige marktpositie van de kernexploitanten aanzienlijk versterkt. Hij wijst in dat verband erop dat de kernexploitanten, doordat zij sinds de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt geen rekening hielden met die afschrijving bij het vaststellen van de verkoopprijs van elektriciteit, aanzienlijke « onverwachte winsten » hebben geïnd die voortvloeiden uit de vrijmaking van de markt en niet uit nieuwe investeringen, en die sedert het begin van het decennium nog zijn gestegen wegens de hoge prijs die zij konden vragen voor de verkoop van hun elektriciteit. De Ministerraad verwijst in dat verband naar de gedane vaststellingen en de kritiek die werd geuit betreffende de voordelige situatie van de eerste verzoekster en van de andere producenten van nucleaire elektriciteit, in de studie van de CREG van 6 maart 2006 « over de geplande concentratie tussen Gaz de France en Suez », en in een studie van dezelfde instelling van 26 januari 2009 - die zou suggereren om een belasting op die winsten in te voeren teneinde het marktevenwicht te herstellen en rekening te houden met het aanzienlijke concurrentievoordeel dat die afschrijving mogelijk maakt op de elektriciteitsmarkt. Nog op basis van die laatste studie preciseert de Ministerraad dat, bij de verdwijning van het Controlecomité voor de Elektriciteit en het Gas, de winsten uit de versnelde afschrijving niet meer in aanmerking werden genomen bij de vaststelling van de verkoopprijs van elektriciteit, terwijl dat had moeten gebeuren tot aan de buitenbedrijfstelling van de kerncentrales. Hij antwoordt eveneens dat de verzoekster geen gegevens overlegt op grond waarvan laatstgenoemde installaties kunnen worden vergeleken met andere centrales voor elektriciteitsproductie die vóór de vrijmaking van de markt in bedrijf werden gesteld en afgeschreven en die het volgens haar eveneens mogelijk maken om tegen een lage prijs elektriciteit te produceren. Hij doet ten slotte opmerken, enerzijds, dat de steenkoolcentrales die ook versneld werden afgeschreven, veel ouder zijn dan de kerncentrales en slechts een zeer gering aandeel hebben in de huidige Belgische elektriciteitsproductie en, anderzijds, dat de steenkoolcentrales niet met de kerncentrales kunnen worden vergeleken wegens de beperkingen die de eerstgenoemde door de regelgeving betreffende de CO₂ emissiequota worden opgelegd.

In de derde plaats stelt de Ministerraad dat door de invoering van het systeem van de CO₂ emissiequota de producenten van nucleaire elektriciteit andere « onverwachte winsten » konden maken, die te maken hebben met het feit dat de kost van die quota een stijging heeft veroorzaakt van de marktprijs van elektriciteit, terwijl die producenten die kost niet moeten dragen. De Ministerraad verwijst in dat verband naar drie studies die op 9 maart 2006, 15 mei 2008 en 28 mei 2009 door de CREG werden goedgekeurd, alsook naar een advies van die instelling van 19 juli 2006.

In de vierde plaats beweert de Ministerraad dat de kernexploitanten de enige elektriciteitsproducenten zijn die niet participeren in de strijd tegen de klimaatopwarming, vermits zij niet verplicht zijn CO₂ emissiequota aan te schaffen, en die bovendien winst halen uit die specifieke situatie.

A.3.2.3. De Ministerraad zet vervolgens uiteen dat de andere actoren van de elektriciteitsmarkt die door de verzoekende partij worden beoogd, in tegenstelling tot de producenten van nucleaire elektriciteit, geen eigen rol hebben in de productie van elektriciteit, noch in het verlenen van een bevoorradingsgarantie.

Wat de invoerders van elektriciteit betreft, wijst de Ministerraad erop dat hun bewegingsruimte wordt beperkt door de capaciteit van de bestaande koppellijnen tussen elektriciteitsnetwerken en door de prijs van de elektriciteit, in tegenstelling tot de producenten van nucleaire elektriciteit die, hunnerzijds, over een aanzienlijke geïnstalleerde productiecapaciteit beschikken.

Wat de transporteurs en distributeurs van elektriciteit betreft, merkt hij op dat de voormelde richtlijn van 26 juni 2003 hun activiteiten van elektriciteitsproductie en -levering verbiedt, zodat zij niet verplicht kunnen worden ingeschakeld om het onevenwicht tussen het aanbod van en de vraag naar elektriciteit, dat werd aangekondigd in de studie van de CREG van 27 september 2007, te vermijden. Hij voegt eraan toe dat die actoren van de elektriciteitsmarkt onderworpen zijn aan een heel ander reguleringssysteem, dat onder meer een tariefregulering door de CREG omvat.

Wat de « tussenpersonen » en de leveranciers van elektriciteit betreft, beweert de Ministerraad dat zij slechts sporadisch participeren in de Belgische elektriciteitsproductie en dat hun concurrentievermogen op korte termijn in de praktijk afhangt van de producenten van nucleaire elektriciteit en van de prijs daarvan. Hij voegt eraan toe dat de leveranciers over een vergunning moeten beschikken.

De Ministerraad antwoordt bovendien dat het niet relevant is de in het geding zijnde repartitiebijdrage te vergelijken met de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » of met de « eenmalige bijdrage ten laste van de gassector », om reden van het bijzondere karakter van de doelstellingen en de motiveringen die ten

grondslag liggen aan de bij de wet van 22 december 2008 ingevoerde bijdrage. Hij doet opmerken dat de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » enkel betrekking had op de invoerders en de aardolieraffinadeurs en dat het Hof, bij zijn arrest nr. 46/2004, de verantwoording van de wetgever om enkel de petroleumsector te viseren, redelijk achtte. Wat de « eenmalige bijdrage ten laste van de gassector » betreft, onderstreept de Ministerraad dat zij enkel betrekking had op bepaalde ondernemingen van de gassector en dat het Hof, bij zijn arrest nr. 54/2008, de verantwoording van de wetgever om enkel die sector te viseren, redelijk heeft geacht.

A.3.3.1. De Ministerraad is vervolgens van mening dat het verschil in behandeling in de bestreden bepalingen wordt gemaakt tussen de producenten van nucleaire elektriciteit en de andere producenten en actoren van de elektriciteitsmarkt, redelijk verantwoord is in het licht van de met de bestreden bepalingen nagestreefde doelstellingen.

A.3.3.2. De Ministerraad vermeldt in de eerste plaats, met verwijzing naar de studie van de CREG van 27 september 2007, het risico dat het tekort aan productiecapaciteit op de Belgische elektriciteitsmarkt op korte termijn inhoudt, alsook de nefaste gevolgen van een dergelijke situatie voor de mededinging en voor de aantrekkingskracht van de markt voor nieuwe investeerders.

Hij betoogt dat de producenten van nucleaire elektriciteit niet voldoende hebben geïnvesteerd in de Belgische installaties voor elektriciteitsproductie. Hij preciseert in dat verband dat de verzoekster zich niet heeft gehouden aan het « nationaal programma ter uitrusting van de middelen voor de productie en het grote vervoer van elektrische energie », dat op 17 november 1995 werd voorgesteld door het Beheerscomité van de elektriciteitsondernemingen, dat de verzoekster en de Samenwerkende vennootschap voor productie van elektriciteit (S.P.E.) vertegenwoordigt. Hij doet opmerken dat dit programma de investeringen beschreef die gedurende het decennium 1995-2005 moesten worden gerealiseerd om de elektriciteitsbevoorrading van het land te verzekeren, en in dat verband alle nuttige informatie bevatte over de hoeveelheid, de procedés en het lokaliseren van nieuwe productie-eenheden. De Ministerraad is van mening dat de omstandigheid dat dit programma werd goedgekeurd in een andere reglementaire context dan de huidige, geen afbreuk doet aan het feit dat de verzoekster niets heeft gedaan om de schaarste die de komende jaren nog zal toenemen, te verhinderen. Hij wijst erop dat, zowel in het « Voorstel van indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2002-2011 » als in het « Voorstel van indicatief programma van de productiemiddelen voor elektriciteit 2005-2014 » - die respectievelijk op 19 december 2002 en op 20 januari 2005 door de CREG werden goedgekeurd - nadruk werd gelegd op de nood aan bijkomende productie-eenheden.

De Ministerraad voert aan dat men met de bestreden bepalingen het hoofd wil bieden aan de kritieke situatie van schaarste die is ontstaan door het gebrek aan investeringen van de nucleaire elektriciteitsproducenten die, enerzijds, een stijging heeft veroorzaakt van de elektriciteitsprijzen die voor hen aanzienlijke winsten heeft opgeleverd en, anderzijds, geleidelijk aan de invoer van elektriciteit noodzakelijk heeft gemaakt teneinde te voldoen aan de vraag van de eindafnemers, zoals wordt aangegeven in een studie over de perspectieven van elektriciteitsbevoorrading gedurende de periode 2008-2017, die werd gerealiseerd door het Bestuur Energie en het federaal Planbureau. Hij voegt eraan toe dat de verzoekende partij, die niet de nodige investeringen heeft gedaan om haar kerncentrales te vervangen, niet kan ontkennen dat zij mee verantwoordelijk is voor het huidige risico van een ontoereikende elektriciteitsproductiecapaciteit. Hij preciseert niettemin dat de repartitiebijdrage zeker geen straf is, maar een pragmatische maatregel die werd genomen om de bevoorradingszekerheid van België te waarborgen.

De Ministerraad is van mening dat de investeringen ter verhoging van de productiecapaciteit moet worden gedaan door de nucleaire elektriciteitsproducenten. Hij merkt op dat het argument van de verzoekster dat is afgeleid uit de grenzen van het toepassingsgebied van de richtlijn 2006/32/EG van 5 april 2006, niet pertinent is. Hij herinnert eraan dat die richtlijn slechts één van de vele instrumenten is van het globale beleid inzake de strijd tegen de klimaatverandering en verwijst in dat verband naar, enerzijds, de streefcijfers van het « Actieplan van de Europese Raad (2007-2009) » - dat door de Europese Raad werd goedgekeurd tijdens zijn vergadering van 8 en 9 maart 2007 - met betrekking tot de reductie van broeikasgasemissies, de verhoging van het aandeel van energieproductie uit hernieuwbare bronnen en de vermindering van het energieverbruik en, anderzijds, de drie richtlijnen die op 23 april 2009 werden aangenomen om die doelstellingen te bereiken : de richtlijn 2009/28/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 « ter bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen en houdende wijziging en intrekking van Richtlijn 2001/77/EG en Richtlijn 2003/30/EG », de richtlijn 2009/29/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2009 « tot wijziging van Richtlijn 2003/87/EG teneinde de regeling voor de handel in broeikasgasemissierechten van de Gemeenschap te verbeteren en uit te breiden » en de richtlijn 2009/31/EG van het Europees Parlement en de

Raad van 23 april 2009 « betreffende de geologische opslag van kooldioxide en tot wijziging van Richtlijn 85/337/EEG van de Raad, de Richtlijnen 2000/60/EG, 2001/80/EG, 2004/35/EG, 2006/12/EG en 2008/1/EG en de Verordening (EG) nr. 1013/2006 van het Europees Parlement en de Raad ». De Ministerraad leidt ook uit het voormelde Franse rapport van de « Commission sur l'organisation du marché de l'électricité » af dat de kernexploitanten het doel van energie-efficiëntie mee moeten helpen verwezenlijken, dat immers, zoals werd herhaald in een mededeling van de Europese Commissie van 13 november 2008 aan het Europees Parlement, de Raad, het Europees Economisch en Sociaal Comité en het Comité van de Regio's, over een « EU-actieplan inzake energiezekerheid en -solidariteit », de bevoorradingszekerheid positief beïnvloedt.

De Ministerraad antwoordt de verzoekende partij ook dat de bevoorradingszekerheid niet kan worden gewaarborgd door een verhoging van de invoercapaciteit of door een responsabilisering van de transporteurs, vermits de capaciteit van de koppellijnen met de buurlanden beperkt is, wat aanzienlijke risico's inhoudt van « contractuele of fysieke opstopping » die leidt tot veiligheidsproblemen voor het Belgische elektriciteitsnetwerk. Hij wijst in dat verband nog erop dat invoer van elektriciteit ernstige nadelen kan hebben, zoals de afhankelijkheid van de productie van de buurlanden (wat het probleem van de bevoorrading louter verplaatst) en de moeilijkheden inzake spanningsregeling bij grootschalige invoer, alsook het feit dat noodzakelijkerwijs rekening moet worden gehouden met het « reservepercentage tussen de transportnetwerkbeheerders ». De Ministerraad betwist bovendien de relevantie van het argument dat de verzoekster afleidt uit de productiecapaciteit van haar installaties voor warmtekrachtkoppeling en uit de « energierugwinning » die zij heeft gerealiseerd, door te wijzen op de productiecapaciteit van haar kerncentrales en haar lage participatie in de elektriciteitsproductie uit hernieuwbare energiebronnen, ten opzichte van haar zeer grote marktaandeel in de totale elektriciteitsproductie van België.

De Ministerraad beklemtoont dat de nucleaire elektriciteitsproducenten, gelet op de grote winst die zij hebben behaald dankzij de versnelde afschrijving van de kerncentrales, het best geplaatst zijn om de vereiste investeringen in de bevoorradingszekerheid te doen. Hij is van mening dat zowel die zekerheid als het Belgische beleid inzake klimaatverandering vereisen dat de verzoekster met name participeert in de modernisering van haar bestaande productie-eenheden, overeenkomstig de aanbevelingen van de voormelde studie van de CREG van 27 september 2007, en van de resolutie van het Europees Parlement van 24 oktober 2007 « over conventionele energiebronnen en energietechnologie », en rekening houdend met de wet van 31 januari 2003. De Ministerraad preciseert dat de wetgever heeft moeten vaststellen dat de kernexploitanten die investeringen ter verhoging van de elektriciteitsproductiecapaciteit niet hebben gedaan. Hij maakt in dat verband een onderscheid tussen die laatste investeringen en de investeringen en controles die de verzoekster enkel doet met het oog op het garanderen van de veiligheid, de betrouwbaarheid en de efficiëntie van de kerncentrales, overeenkomstig onder andere de voormelde wet van 15 april 1994 en het koninklijk besluit van 20 juli 2001 « houdende algemeen reglement op de bescherming van de bevolking, van de werknemers en het leefmilieu tegen het gevaar van de ioniserende stralingen ».

De Ministerraad is van oordeel dat de bestreden bepalingen een « globale en budgettaire » maatregel zijn die niet uitsluit dat in de toekomst « bijkomende en structurerende mechanismen » worden aangenomen. Hij meent dat het thans niet oordeelkundig is een procedure van offerteaanvraag te starten op grond van artikel 5 van de wet van 29 april 1999, omdat die procedure, door de traagheid, de logheid en de kosten ervan, niet aangepast is aan de context van nationale en internationale crisis waarin de in het geding zijnde bijdrage werd goedgekeurd. De Ministerraad wijst bovendien erop dat die procedure slechts aan een van de vijf doelstellingen van die bijdrage zou kunnen beantwoorden en voor de consument een stijging van de elektriciteitsprijs zou veroorzaken die niet kan worden verzoend met het doel van bestrijding van de prijsstijging.

De Ministerraad geeft aan dat de invoering van de in het geding zijnde bijdrage eveneens het rechtstreekse gevolg is van de houding van de verzoekster tegenover de maatregelen van de wet van 8 december 2006, die daardoor niet het verwachte resultaat heeft gehad met betrekking tot een verhoging van de elektriciteitsproductie. Hij doet opmerken dat de verzoekster, ondanks de verwerping van het vernietigingsberoep dat zij tegen die wet instelde (arrest nr. 72/2008 van 24 april 2008), weigert het merendeel van de heffingen te betalen die zij krachtens die wet verschuldigd is, in afwachting van vonnissen van de rechtbank van eerste aanleg.

De Ministerraad is van mening dat de verzoekster zich niet kan verschuilen achter de theorie van de « booms and busts », gelet op de uitzonderlijke situatie van de kernexploitanten. Naast het feit dat zij niet aantoonbaar dat zij te maken zou hebben gehad met een recessie, zou haar invloed op de markt haar in staat hebben gesteld investeringsbeslissingen te nemen die een gewone marktspeler niet zou hebben kunnen nemen in periode van recessie.

A.3.3.3. De Ministerraad zet vervolgens uiteen dat de tweede doelstelling van de in het geding zijnde bijdrage - namelijk het dekken van de uitgaven en investeringen die rechtstreeks of onrechtstreeks voortvloeien uit het gebruik van kernenergie, zoals het onderzoek naar stralingsbescherming, de gevolgen van die straling, de noodplannen en de sociale aspecten van die energievorm - verantwoordt dat die bijdrage enkel aan de nucleaire elektriciteitsproducenten wordt opgelegd.

Hij preciseert dat die bijdrage niet tot doel heeft het onderhoud, de ontmanteling of de veiligheid van de kerncentrales te financieren, zodat de uitgaven of investeringen die daartoe door de nucleaire elektriciteitsproducenten worden gedragen, niet volstaan om aan te tonen dat het bekritiseerde verschil in behandeling discriminerend is. De Ministerraad wijst eveneens erop dat de wet van 22 juli 1985 « betreffende de wettelijke aansprakelijkheid op het gebied van de kernenergie » de aansprakelijkheid van de kernexploitanten sterk beperkt in geval van een incident, zodat de staat ertoe zou kunnen worden gebracht de schade die niet door die aansprakelijkheid wordt gedekt, te vergoeden.

A.3.3.4. In de derde plaats blijft de Ministerraad stilstaan bij de derde doelstelling van de in het geding zijnde bijdrage, namelijk de strijd tegen de stijging van de elektriciteitsprijs, die hij als een doelstelling van algemeen belang beschouwt.

Hij wijst in dat verband eerst erop dat, enerzijds, de prijsstijging de kansarme bevolkingsgroepen harder raakt en, anderzijds, dat die forse stijging alle Belgische consumenten treft, en meer in het bijzonder de Waalse en Brusselse consumenten sinds 2007. Hij maakt melding van een studie van de CREG van 13 mei 2008, citeert een uittreksel uit het jaarverslag 2008 van die instelling, en statistieken die werden gepubliceerd door de federale overheidsdienst Economie, KMO, Middenstand en Energie, wat betreft de twee semesters voorafgaand aan de aanneming van de wet van 22 december 2008, alsook een uittreksel uit het beheersverslag van de verzoekende partij betreffende het boekjaar 2005, waarin zij erkent dat zij reeds voordeel haalt uit de stijging van de elektriciteitsprijs. Uit Europese statistieken leidt hij nog af dat in 2008 de prijs van de in België geleverde elektriciteit tot de hoogste van de Europese Unie behoorde, in het bijzonder voor bepaalde types van « residentiële klanten ».

De Ministerraad antwoordt de verzoekende partij ook dat haar interpretatie van de studie van de Nationale Bank niet pertinent is, omdat die studie betrekking heeft op een periode gedurende welke de prijzen voor elektriciteitslevering gereguleerd waren. Hij voegt eraan toe dat de winst die de verzoekster heeft behaald dankzij de stijging van de elektriciteitsprijs niet verenigbaar is met de vrijmaking van de elektriciteitsmarkt, die tot doel had de consumenten te laten profiteren van de prijsdaling waartoe de voordelige situatie van de verzoekende partij had kunnen leiden.

De Ministerraad stelt dat de nucleaire elektriciteitsproducenten, in tegenstelling tot de andere elektriciteitsproducenten die rekening moeten houden met de prijs van de aardolie, in staat waren hun elektriciteit te verkopen tegen een lagere prijs dan de marktprijs, dankzij de geringe en stabiele prijs van uranium en de vaste kosten van de nucleaire elektriciteitsproductie, en dankzij de « onverwachte winsten » die konden worden behaald door de versnelde afschrijving van de centrales en de gunstige gevolgen van het systeem van de CO²-emissierechten. De Ministerraad leidt uit twee rapporten van de Europese Commissie, die werden opgesteld in 2006 en in juli 2008, af dat de kernexploitanten de elektriciteitsprijs kunnen beïnvloeden en niet verplicht waren de hoge marktprijs toe te passen. Hij is dus van mening dat het verantwoord is de last van een maatregel ter bestrijding van de prijsstijging alleen aan die producenten op te leggen. Hij merkt op dat de verzoekende partij niet de andere elektriciteitsproducenten aanwijst die volgens haar de elektriciteitsprijs hadden kunnen laten dalen, en niet de middelen aangeeft waarmee zij in die zin hadden kunnen handelen.

De Ministerraad oordeelt dat de verhoging van de tarieven van de leveranciers, de transporteurs en de distributeurs die mee ten grondslag ligt aan de stijging van de elektriciteitsprijs, niet van die aard is dat zij de grondwettigheid ter discussie stelt van het betwiste verschil in behandeling, dat gegrond is op het specifieke karakter van de situatie van de nucleaire elektriciteitsproducenten. Hij verduidelijkt dat de meeste elektriciteitsleveranciers, -transporteurs en -distributeurs rechtstreeks of indirect rekening moeten houden met gereguleerde tarieven, en over geen enkele bewegingsruimte beschikken om hun prijzen te verlagen. De Ministerraad is van mening dat de repartitiebijdrage de federale overheid financiële middelen bezorgt die haar in staat stellen maatregelen te nemen om de prijsstijging af te remmen of te compenseren voor personen die ze ondergaan (sociale tarieven, het stimuleren van energiebesparing, belastingverlagingen, enz.), maatregelen die in het voordeel zijn van de andere spelers op de elektriciteitsmarkt. Hij voegt eraan toe dat de wetgever niet verplicht is het bedrag van de begrotingsmiddelen vast te stellen dat aan elk van de nagestreefde doelstellingen zal worden toegekend.

A.3.3.5. In de vierde plaats voert de Ministerraad aan dat een versterking van de mededinging de belangen van de consument dient, en dus een doelstelling van algemeen belang is.

Hij onderstreept dat de repartitiebijdrage de federale overheid daartoe de middelen geeft om haar energiebeleid te ontwikkelen en de elektriciteitsmarkt meer te diversifiëren, teneinde de mededinging op die markt te versterken, wat de werkgelegenheid en de prijzen positief zal beïnvloeden. Hij beweert dat die bijdrage ertoe strekt het vertrouwen van de Europese energieproducenten in de Belgische markt te herstellen en investeringen te stimuleren.

De Ministerraad stelt dat het gerechtvaardigd is die bijdrage enkel van de nucleaire elektriciteitsproducenten te vorderen omdat zij, wegens hun reeds vermelde geringe kosten en « onverwachte winsten », verantwoordelijk zijn voor de aantasting van de mededinging op de elektriciteitsmarkt, die hun een buitensporig concurrentievoordeel oplevert ten opzichte van de andere elektriciteitsproducenten. De bijdrage zou toelaten de positie van die laatste te versterken. Wat betreft de elektriciteitsinvoerders, -transporteurs, -distributeurs en -leveranciers, merkt de Ministerraad op dat zij niet dezelfde voordelen genieten als de kernexploitanten en niet in dezelfde sector actief zijn. Hij is van mening dat de redenering van de verzoekster ertoe leidt elke voor de farmaceutische sector specifieke maatregel die niet wordt uitgebreid tot de andere actoren van de chemiesector, te verbieden. Hij herinnert ten slotte eraan dat de nucleaire elektriciteitsproducenten zich in een specifieke situatie bevinden wegens hun positie op de elektriciteitsmarkt, de risico's van hun activiteit voor de maatschappij en hun draagkracht. Wat dat laatste aspect betreft, wijst de Ministerraad erop dat de verzoekende partij slechts in zeer geringe mate heeft bijgedragen in de vennootschapsbelasting voor haar boekjaar 2008.

A.3.3.6. Ten slotte stelt de Ministerraad dat het energiebeleid van het land - dat een doelstelling van algemeen belang zou zijn - het bekritiseerde verschil in behandeling rechtvaardigt.

Hij merkt op dat in de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen in het bijzonder het algemene beleid inzake reductie van broeikasgasemissie wordt beoogd, dat betrekking heeft op alle actoren van de elektriciteitsmarkt. Hij preciseert dat verschillende maatregelen kunnen worden genomen ten aanzien van verschillende actoren, teneinde rekening te houden met de specificiteit van elk van hen. Hij is van mening dat de repartitiebijdrage een specifieke last doet wegen op de nucleaire elektriciteitsproducenten teneinde rekening te houden met het feit dat laatstgenoemde niet in dezelfde mate als de andere elektriciteitsproducenten bijdragen tot het systeem van de CO²-emissierechten en, meer in het algemeen, tot de strijd tegen de klimaatverandering.

De Ministerraad leidt ook af uit de arresten nr. 86/2005 van 4 mei 2005, nr. 150/2006 van 11 oktober 2006 en nr. 114/2007 van 19 september 2007 dat het is toegestaan een categorie van marktspelers die zich in een voordeligere positie bevinden te belasten, en uit het arrest nr. 73/2001 van 30 mei 2001 dat marktspelers die reeds bijdragen tot de doelstellingen van de wetgever van een financiële inspanning mogen worden vrijgesteld.

A.3.4. Wat de bestemming van de in het geding zijnde bijdrage betreft, antwoordt de Ministerraad eerst dat een belasting uiteraard tot doel heeft de begrotingsontvangsten te spijzen en dat zij mogelijkserwijs aan slechts een categorie van belastingplichtige wordt opgelegd, voor zover de beginselen van gelijkheid en wettigheid in acht worden genomen, zodat het Hof niet vermag de waarborgen betreffende het innen en het aanwenden van die ontvangsten te beoordelen. Hij preciseert dat het de belastingplichtige niet toekomt de bestemming van een bijdrage of belasting te controleren en dat de wet die bestemming niet moet waarborgen. Hij voegt eraan toe dat de omstandigheid dat de Regering het parlement de doelstellingen van een belasting aangeeft, de eerstgenoemde niet verhindert de ontvangsten van die belasting aan te wenden « in het kader van de uitvoering van haar begroting en met inachtneming van de begrotingsnormen ». Hij merkt op dat de meeste wetten die een belasting invoeren de bestemming ervan niet preciseren.

De Ministerraad onderstreept vervolgens dat niet kan worden geëist dat een bijdrage die niet het karakter van een vergoeding heeft, een welbepaalde bestemming krijgt en dat de in het geding zijnde bijdrage geen boete is waarbij het gebrek aan bepaalde investeringen wordt bestraft.

De Ministerraad zet eveneens de redenen uiteen waarom de wetgever niet verplicht was een begrotingsfonds op te richten in de zin van artikel 45 van de op 17 juli 1991 gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit. Hij wijst in de eerste plaats erop dat een betalingsopdracht ten laste van zulk een fonds niet boven het beschikbare krediet kan worden verstrekt. Hij merkt in de tweede plaats op dat de vaststelling, door de Koning, van de nadere regels voor tussenkomst in de domeinen die door het nieuwe artikel 14, § 8, tweede lid,

van de wet van 11 april 2003 worden beoogd, slechts facultatief is en dat het enige gevolg van een eventuele vaststelling van onbestaanbaarheid van die delegatie aan de Koning met de op 17 juli 1991 gecoördineerde wetten, het verbod zou zijn, voor laatstgenoemde, om die nadere regels te bepalen. De Ministerraad geeft in de derde plaats aan dat het informeren van de parlementsleden over de uitgaven waaraan de Regering het hoofd moet bieden niet de oprichting van een begrotingsfonds vereist. Hij wijst ten slotte erop dat de heffing en de betaling van de belasting geen moeilijkheden hebben opgeleverd.

Over het « tweede onderdeel »

A.4.1. Electrabel voert aan dat de repartitiebijdrage onevenredig is.

A.4.2. De verzoekster voert in de eerste plaats aan dat het bedrag ervan arbitrair is, omdat het geen redelijk verband vertoont met de nagestreefde doelstellingen, wat onverenigbaar zou zijn met de lering van de arresten nr. 46/2004 en nr. 54/2008. Zij merkt op dat in de parlementaire voorbereiding geen enkele verduidelijking wordt gegeven over de winsten van de bijdrageplichtigen, de noden van de Staat en de mogelijke risico's waarmee het bedrag van de bijdrage evenredig zou zijn, en is van mening dat de berekeningsgrondslag van dat bedrag niet wordt meegedeeld. De verzoekster preciseert dat die kritiek moet worden onderscheiden van de kritiek die wordt geuit in het tweede onderdeel van het derde middel.

Electrabel onderstreept eveneens, met verwijzing naar het arrest nr. 72/2008 van 24 april 2008, dat de bijdrage niet tot doel, noch tot gevolg heeft het gedrag van de bijdrageplichtigen te sturen, omdat die laatsten niet de mogelijkheid hebben het verschuldigde bedrag te verminderen door bijkomende investeringen te doen in de elektriciteitsproductie, door de prijzen te verminderen of de mededinging op de markt te versterken. De verzoekster merkt op dat de invoering van de in het geding zijnde bijdrage daarentegen de verwezenlijking van de door haar nagestreefde doelstellingen in het gedrang brengt doordat zij de lasten die op de elektriciteitsproducenten wegen, verzwaaert. Zij wijst eveneens erop dat het bedrag van die bijdrage, in plaats van af te nemen naarmate die doelstellingen worden verwezenlijkt, nog zou stijgen en zelfs zou worden verdubbeld voor het begrotingsjaar 2009. De verzoekster besluit eruit dat de bijdrage inefficiënt is.

De verzoekster oordeelt eveneens dat het onevenredige karakter van de in het geding zijnde bijdrage voortvloeit uit het feit dat zij klaarblijkelijk geen ander doel heeft dan het begrotingstekort van het jaar 2008 op te vullen, zodat de opbrengst ervan nooit zal worden gebruikt ter financiering van de uitgaven die op gekunstelde wijze in de wet van 22 december 2008 zijn vermeld.

A.4.3. De verzoekster voert vervolgens aan dat het onevenredige karakter van de bijdrage ook voortkomt uit de gevolgen ervan voor haar persoonlijke situatie.

Zij preciseert dat die bijdrage haar winstmarge ernstig en rechtstreeks kan aantasten en dat die bijdrage klaarblijkelijk neerkomt op een verbeurdverklaring. Zij wijst erop dat het bedrag van het gedeelte van de in het geding zijnde bijdrage dat zij heeft moeten dragen (ongeveer 222 miljoen euro) het dubbele is van de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector » die werd ingevoerd bij de wet van 27 december 2006, en meer dan het drievoud van het gedeelte van die bijdrage dat zij heeft gedragen, en dat het meer dan een derde bedraagt van de nettowinst die zij in 2007 heeft gerealiseerd voor het geheel van haar Belgische activiteiten (productie, transport, omzetting en distributie van alle soorten energie). Zij is in dat verband van mening dat het pertinentier is om rekening te houden met de winst dan met het omzetcijfer van een belastingplichtige, om de draagkracht en dus het evenredige karakter van een fiscale maatregel te beoordelen.

Electrabel beweert dat het onevenredige karakter van haar gedeelte van het bedrag van de in het geding zijnde bijdrage eveneens voortvloeit uit de omstandigheid dat zowel de verzoekende partij als Suez de dure verbintenissen zijn nagekomen die werden aangegaan bij de ondertekening van de *Pax Electrica I* en de *Pax Electrica II*, terwijl de invoering van de in het geding zijnde bijdrage haaks staat op de verbintenis van de regering om tot het einde van het jaar 2009 een « stabiel en duurzaam wettelijk kader » te handhaven. Er zou afbreuk zijn gedaan aan de legitieme verwachtingen van de verzoekster.

De verzoekster leidt bovendien af uit het feit dat zij de enige onderneming uit de Belgische energiesector is die zulk een hoge bijdrage moet storten, dat de wetgever haar het grootste deel van de financiering van het energiebeleid wenst te laten dragen.

De verzoekster onderstreept ten slotte dat het geheel van de regels die op de in het geding zijnde bijdrage van toepassing zijn, weinig evenwichtig is. Zij doet opmerken dat zowel de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector » als de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » niet recurrent waren, terwijl de rijksmiddelenbegroting van het jaar 2009 aangeeft dat de in het geding zijnde bijdrage, die in eerste instantie als uitzonderlijk werd voorgesteld, ook in 2009 zal worden geheven en vooral de verzoekster zal treffen. Zij herinnert eraan dat zij die bijdrage niet kan afwentelen op de prijs die door haar klanten wordt betaald, en betreurt dat er geen rechtsmiddelen voorhanden zijn tegen door de Commissie voor nucleaire voorzieningen genomen beslissing waarbij een geldboete wordt opgelegd aan de bijdrageplichtige die zijn deel van de in het geding zijnde bijdrage niet zou betalen, boete die twee procent van zijn omzetcijfer kan bedragen.

A.5.1. Volgens de Ministerraad is er geen aanzienlijk verschil tussen het tweede onderdeel van het middel en het derde middel.

Hij onderstreept dat een fiscale maatregel, wegens het gebrek aan evenredigheid met het nagestreefde doel, enkel onbestaanbaar is met het recht op het ongestoord genot van de eigendom dat wordt gewaarborgd bij artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens wanneer hij klaarblijkelijk onredelijk is. Hij citeert in dat verband een beslissing van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (*Imbert de Trémiolles t. Frankrijk*, 4 januari 2008) waaruit blijkt dat de Staat op dat gebied over een ruime beoordelingsmarge beschikt. Hij verwijst eveneens naar de arresten nr. 66/2004 van 28 april 2004, nr. 107/2005 van 22 juni 2005 en nr. 72/2008 van 24 april 2008.

A.5.2. Wat het verband van evenredigheid betreft tussen de repartitiebijdrage en de doelstellingen van de wetgever, merkt de Ministerraad eerst op uit het middel niet blijkt dat die bijdrage die doelstellingen niet kan bereiken.

Hij voegt eraan toe dat het bepalen van de te bereiken doelstellingen en van de middelen daartoe - zoals het bedrag van een bijdrage ten laste van bepaalde categorieën van personen - een zuiver politieke keuze is die het Hof niet vermag af te keuren; dat het, tenzij een specifiek fonds wordt opgericht, de Staat - en niet de belastingplichtige - toekomt te beslissen over de bestemming van de belastingontvangsten; en dat de in het geding zijnde bijdrage, zoals de meeste belastingen, niet tot doel heeft de bijdrageplichtige aan te zetten tot een bepaalde handelwijze, maar enkel dient om het energiebeleid van de Staat te financieren. Hij preciseert niettemin, wat dat laatste punt betreft, dat, indien de bijdrageplichtigen investeren in de elektriciteitsproductiecapaciteit, voorzieningen aanleggen voor de ontmanteling van de kerncentrales of de stijging van de petroleumprijs niet afwentelen op de kostprijs van nucleaire elektriciteit, de noodzaak van die bijdrage zal verminderen. Hij vermeldt eveneens het arrest nr. 109/2004 waaruit zou blijken dat het algemeen belang kan vereisen dat een noodzakelijk geachte fiscale maatregel onverwijld uitwerking heeft, waarbij de belastingplichtigen worden verhinderd om de gevolgen van die maatregel te verminderen door erop te anticiperen.

A.5.3. Wat het verband van evenredigheid betreft tussen de repartitiebijdrage en de situatie van de bijdrageplichtigen, merkt de Ministerraad eerst op dat de evenredigheid van een fiscale maatregel wordt beoordeeld ten opzichte van de situatie van alle betrokken personen, en niet ten opzichte van de enige persoon die deze maatregel betwist.

De Ministerraad leidt af uit het arrest nr. 88/2004 van 19 mei 2004, uit het arrest nr. 114/2007 van 19 september 2007 en uit het arrest nr. 72/2008 van 24 april 2008, alsook uit het arrest van de Raad van State nr. 189.702 van 21 januari 2009 dat de evenredigheid van een fiscale maatregel afhangt van de draagkracht van de belastingplichtige, die op haar beurt afhangt van het omzetcijfer van de aan die maatregel verbonden activiteiten, en niet van de winst die voor het geheel van de activiteiten van de belastingplichtige werd geregistreerd. Hij wijst vervolgens erop dat de in het geding zijnde bijdrage iets minder dan twee procent bedraagt van het omzetcijfer van Electrabel in 2007, zijnde twee keer minder dan de heffing die van haar kon worden gevorderd ter uitvoering van de wet van 8 december 2006. Hij merkt bovendien op dat de verzoekende partij in 2007 een belasting van ongeveer 69 miljoen euro heeft betaald voor een winst van meer dan een miljard euro, wat haar toeliet « *de facto* te ontsnappen aan het gewone tarief van de vennootschapsbelasting », dat op ongeveer 34 pct. is geraamd.

Op het argument dat de verzoekster afleidt uit het verbod om de bijdrage af te wentelen op de verkoopprijs van elektriciteit, antwoordt de Ministerraad dat het niet denkbaar is dat een belastingplichtige ernaar streeft de belasting door iemand anders te laten betalen en dat dit verbod ertoe strekt het nuttige effect van de maatregel die onder andere tot doel heeft een stijging van de elektriciteitsprijs te verhinderen, te waarborgen. Op het argument

dat de verzoekster afleidt uit het risico van geldboete dat zij loopt bij niet-betaling van de in het geding zijnde bijdrage, antwoordt de Ministerraad dat die geldboete slechts de sanctie is die voortvloeit uit het niet-nakomen van een verplichting tot betaling, en dat het feit dat de bijdrageplichtigen die bijdrage aanstonds hebben betaald, het nuttige effect van die geldboete aantoonst. Hij herinnert in dat verband eraan dat tegen elke beslissing van de Commissie voor nucleaire voorzieningen waarbij zulk een geldboete wordt opgelegd, de gewone rechtsmiddelen kunnen worden aangewend.

De Ministerraad antwoordt ook dat het recurrenente karakter van een belasting over het algemeen geen element is dat in aanmerking moet worden genomen om de evenredigheid ervan te beoordelen, aangezien een belasting in principe en van nature recurrent is en alleen het bedrag ervan van jaar tot jaar verschilt. Hij is van mening dat de in het geding zijnde bijdrage enkel geldt voor het jaar 2008 en dat de mogelijkheid, voor de wetgever, om te beslissen een bijdrage te innen voor de daaropvolgende jaren niet volstaat om aan te tonen dat het principe van die heffing onevenredig zou zijn ten opzichte van de nagestreefde doelstellingen. Hij voegt eraan toe dat het antwoord op het eerste onderdeel van het eerste middel aangeeft dat er een redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen het bedrag van die bijdrage en de draagkracht van de bijdrageplichtigen ervan.

De Ministerraad is ten slotte van oordeel dat het middel, doordat het is gegrond op zogenaamde akkoorden die de uitdrukking zijn van de *Pax Electrica I* en de *Pax Electrica II* of op de schending van het « beginsel van de legitieme verwachting », onontvankelijk is. Met verwijzing naar het arrest nr. 151/2007 van 12 december 2007 is hij van mening dat men in de formulering van het middel die akkoorden en dat principe had moeten beogen. Hij betwist vervolgens de bevoegdheid van het Hof om kennis te nemen van de schending, door een wet, van een contractuele verbintenis of van een rechtsbeginsel, en vermeldt, wat dat laatste punt betreft, het arrest nr. 100/2003. Hij leidt eveneens uit het arrest nr. 121/2008 van 1 september 2008 af dat een beleidsverklaring geen belastingvrijstelling kan verantwoorden die niet in de wet is ingeschreven. De Ministerraad preciseert ten slotte dat de Regering niet zonder aantasting van de scheiding der machten de wetgever had kunnen binden door een belofte van fiscale vrijstelling voor een belastingplichtige of een economische sector; dat de Regering in elk geval niet een dergelijke verbintenis heeft aangegaan voor de activiteiten van de verzoekster of van haar « moedermaatschappij »; en dat, wat er ook van zij, een fiscale vrijstelling niet definitief is, zoals wordt aangegeven in het arrest nr. 109/2004.

A.5.4. De Ministerraad voert daarnaast aan dat de repartitiebijdrage een omslagbelasting is die het in artikel 171 van de Grondwet uitgedrukte beginsel van de annualiteit van de belasting in acht neemt, alsook het beginsel van niet-retroactiviteit, het « beginsel van vergelijkbaarheid », het « beginsel van pertinentie van het door de wetgever doorgevoerde onderscheid in het licht van het nagestreefde doel », het in artikel 170 van de Grondwet uitgedrukte beginsel van de wettigheid van de belasting, het verbod om een vergelijk te treffen over een belasting, en het « beginsel van draagkracht ». Wat dat laatste beginsel betreft, onderstreept de Ministerraad dat alleen de dominante plaats van de verzoekster in de activiteitensector waarop de bijdrage betrekking heeft, het feit verklaart dat zij het grootste deel ervan moet dragen.

De Ministerraad leidt ten slotte af uit de rechtspraak van de Raad van State, uit die van het Hof van Cassatie en uit het arrest nr. 54/2008 dat de omstandigheid dat de bijdrage slechts aan een beperkt aantal bijdrageplichtigen wordt opgelegd, die bijdrage daarom niet onbestaanbaar maakt met het beginsel van de gelijkheid voor de belasting.

Wat betreft het tweede middel, dat is afgeleid uit de schending van artikel 170, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, en uit de schending van het beginsel van niet-retroactiviteit en van het beginsel van rechtszekerheid, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10, 11 en 170 van de Grondwet

A.6. Electrabel preciseert dat dit middel hoofdzakelijk is gericht tegen het criterium van verdeling van het bedrag van de bijdrage tussen de bijdrageplichtigen.

Over het « eerste onderdeel »

A.7. Electrabel klaagt een schending aan van het beginsel van de wettigheid van de belasting. Zij is van mening dat de bestreden bepalingen onbestaanbaar zijn met artikel 170 van de Grondwet en met het beginsel van rechtszekerheid, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, doordat het criterium van verdeling van de in het geding zijnde bijdrage, dat toelaat de individuele bijdrage van iedere

bijdrageplichtige te bepalen, niet beantwoordt aan de vereisten van nauwkeurigheid en duidelijkheid die voortvloeien uit het beginsel van de wettigheid van de belasting.

Met vermelding van het arrest nr. 54/2008 wijst de verzoekende partij erop dat het bepalen van het door de belastingplichtige verschuldigde bedrag een van de essentiële elementen van een belasting vormt die de wetgever zelf moet vaststellen, zonder dat hij die taak aan een privépersoon kan delegeren. Zij is echter van mening dat het gebrek aan nauwkeurigheid van de bewoordingen die worden gebruikt door artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008, aan Synatom de zorg overlaat om het bedrag van de individuele bijdrage van elke bijdrageplichtige vast te stellen.

Zij precificeert dat het begrip « aandeel in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen » dubbelzinnig is. Zij wijst erop dat Synatom, voor de berekening van de individuele bijdrage van de maatschappijen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn, dat begrip heeft gedefinieerd met verwijzing naar het « geïnstalleerd vermogen » (MW), terwijl men mocht verwijzen naar de « effectieve productie » (MWh). Zij merkt op dat in de memorie van toelichting van het ontwerp van wet dat de bestreden wet is geworden, wordt verwezen naar de elektriciteitsproductie, terwijl de verklaringen van de bevoegde ministers in de Commissie naar het « geïnstalleerde vermogen » verwijzen. Electrabel voegt eraan toe dat de in de voormelde bepaling vervatte verwijzing naar artikel 9, eerste lid, tweede zin, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007 « houdende diverse bepalingen », van geen enkel nut is voor het vaststellen van de verdeelsleutel. Zij merkt op dat die bepaling hetzelfde begrip gebruikt om kosten te verdelen die niet de aard hebben van een belasting en waarvan de waarde niet kan worden vergeleken met die van de in het geding zijnde repartitiebijdrage. Zij wijst erop dat artikel 24, § 1, eerste zin, van de wet van 11 april 2003 dat begrip eveneens gebruikt voor de berekening van de bijdrage van de andere vennootschappen dan de kernexploitanten tot het aanleggen van de voorzieningen voor de ontmanteling van de kerninstallaties, en leidt daaruit af dat men niet kan beweren dat, volgens artikel 11, § 3, eerste lid, van dezelfde wet, de voorzieningen voor de ontmanteling worden berekend op grond van het « geïnstalleerde vermogen ». Zij doet eveneens opmerken dat, indien men de « effectieve productie » als uitgangspunt zou nemen, dat geenszins de in het geding zijnde bijdrage de hoedanigheid van indirecte belasting zou verlenen, om reden van het permanente en duurzame karakter van de elektriciteitsproductie.

Electrabel beweert dat zij er belang bij heeft het gebrek aan duidelijkheid en nauwkeurigheid van de bewoordingen van de voormelde bepaling aan te klagen, ondanks het feit dat zij niet vooraf beroep heeft ingesteld tot vernietiging van artikel 152 van de wet van 25 april 2007, noch de interpretatie van de door Synatom bestreden bepaling heeft aangevochten wanneer die van de bijdrageplichtigen de betaling van de repartitiebijdrage heeft geëist. Zij herinnert eraan dat het belang bij het middel niet moet worden onderzocht omdat het belang om de vernietiging van de bestreden bepalingen te vorderen, is aangetoond.

A.8.1. In hoofdorde antwoordt de Ministerraad dat het eerste onderdeel van het tweede middel onontvankelijk is, omdat het in werkelijkheid betrekking heeft op artikel 9, eerste lid, tweede zin, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007, dat dezelfde bewoordingen gebruikt als het nieuwe artikel 14 van de wet van 11 april 2003 en waartegen de verzoekende partij geen beroep tot vernietiging heeft ingesteld.

A.8.2. In ondergeschikte orde antwoordt de Ministerraad dat het eerste onderdeel van het tweede middel niet gegrond is omdat het begrip « aandeel in de industriële productie » beantwoordt aan de vereiste van nauwkeurigheid die voortvloeit uit het beginsel van de wettigheid van de belasting, en moet worden begrepen als een verwijzing naar de « geïnstalleerde productiecapaciteit ».

Hij beweert dat er geen twijfel over bestaat dat de wetgever verwijst naar de « productiecapaciteit » of naar het « geïnstalleerde vermogen », en niet naar de « effectieve productie ». Met verwijzing naar artikel 11, § 3, van de wet van 11 april 2003, waarin geenszins de exploitatiegraad van de kerncentrales waarvoor de voorzieningen inzake ontmanteling zijn aangelegd wordt vermeld, is hij van mening dat de verwijzing naar het « geïnstalleerde vermogen » voortvloeit uit de geest van de wet, zoals die onder andere blijkt uit de memorie van toelichting bij het wetsontwerp en uit de omstandigheid dat de wetgever een directe belasting heeft willen invoeren. De Ministerraad wijst daarnaast erop dat het « geïnstalleerd vermogen » een volkomen duidelijk gegeven is dat niet in hoge mate van jaar tot jaar verschilt en de bijdrageplichtigen verhindert te ontsnappen aan de betaling van de repartitiebijdrage en aan hun verplichtingen inzake het aanleggen van voorzieningen voor de ontmanteling, door hun nucleaire elektriciteitsproductie te verminderen of stop te zetten.

Vanuit de vaststelling dat het arrest nr. 72/2008 het begrip « potentiële productiecapaciteit » heeft omschreven als « een courant technisch gegeven inzake elektriciteitsproductie », beweert hij dat het begrip « geïnstalleerde productiecapaciteit » nog preciezer is. Volgens de Ministerraad blijkt die precisering eveneens uit de vorderingen tot betaling van de individuele bijdragen die Synatom op 31 december 2008 aan de bijdrageplichtigen heeft gericht en waaruit blijkt dat die vennootschap die bijdragen heeft berekend op basis van de gegevens die haar bekend waren, namelijk de geïnstalleerde productiecapaciteit van elk van de bijdrageplichtigen. De Ministerraad geeft aan dat de verzoekende partij het van haar gevorderde aandeel niet heeft betwist.

De Ministerraad leidt eruit af dat de bestreden bepaling aan Synatom niet de bevoegdheid delegeert om een essentieel element van de belasting te bepalen, vermits die vennootschap enkel de bijdrage voorschiet overeenkomstig de instructies die de uitvoerende macht haar heeft gegeven met betrekking tot de interpretatie van de wet.

Hij voegt eraan toe dat artikel 14, § 8, eerste, derde en vierde lid, van de wet van 11 april 2003 duidelijk de vier essentiële elementen van de belasting vermeldt die te dezen pertinent zijn, namelijk de identificatie van de belastingplichtigen, de belastbare materie, de belastbare grondslag en het belastingtarief.

A.8.3. « Ten overvloede » antwoordt de Ministerraad dat, ook al kan het begrip « aandeel in de industriële productie » op twee wijzen worden geïnterpreteerd, daaruit toch niet zou kunnen worden afgeleid dat het beginsel van de wettigheid van de belasting is geschonden doordat de wet niet de belastbare grondslag, die een van de essentiële elementen van de belasting vormt, vaststelt. Hij wijst erop dat de meeste fiscale wetten begrippen gebruiken die verschillend kunnen worden geïnterpreteerd, waarbij die uiteenlopende interpretaties het onderwerp vormen van steeds terugkerende of eindeloze debatten voor de nationale rechtsinstanties of voor het Hof van Justitie van de Europese Unie.

De Ministerraad merkt vervolgens, op basis van cijfers en tabellen, op dat, indien de individuele bijdragen van de drie betrokken bijdrageplichtigen waren berekend rekening houdend met het gemiddelde van de « effectieve productie » van elektriciteit gedurende de jaren 2007 en 2008, de bijdrage van de drie bijdrageplichtigen nagenoeg identiek zou zijn met die welke Synatom op het einde van het jaar 2008 berekende, waarbij de verschillen voor elk van hen kleiner zouden zijn dan een vierde van een procent. De Ministerraad leidt eruit af dat de keuze van de wetgever niet als kennelijk onredelijk kan worden beschouwd.

Over het « tweede onderdeel »

A.9.1. Het « tweede onderdeel » van het middel is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het « beginsel van niet-retroactiviteit van de fiscale wet » en met het « beginsel van rechtszekerheid ».

Electrabel is van mening dat de terugwerkende kracht van de invoering van de repartitiebijdrage een discriminerend verschil in behandeling creëert tussen haar en alle andere burgers die het verbod van retroactiviteit van de fiscale wet « hebben genoten ».

De verzoekende partij wijst erop dat de bepalingen van de wet van 22 december 2008 die betrekking hebben op de in het geding zijnde bijdrage, retroactief zijn, omdat zij van toepassing zijn op feiten, handelingen en situaties die definitief voltrokken waren op het ogenblik dat zij in werking traden, op 29 december 2008, de dag van de bekendmaking ervan in het *Belgisch Staatsblad*. Zij leidt uit de formulering van artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008, enerzijds, af dat de activiteit van nucleaire elektriciteitsproductie gedurende het jaar 2007 - zijnde een sinds 31 december 2007 definitief vaststaande situatie - het belastbare feit de belastbare grondslag van de in het geding zijnde bijdrage vormt en, anderzijds, dat, zoals de parlementaire voorbereiding van die wet bevestigt, de omvang van die productie gedurende dat jaar belastbare grondslag vormt.

A.9.2. Volgens Electrabel wordt die retroactiviteit door geen enkel bijzondere omstandigheid verantwoord.

De verzoekster is van mening dat de techniek van de omslagbelasting de wetgever niet ertoe machtigt een retroactieve bepaling aan te nemen.

Zij onderstreept dat de retroactiviteit van een wet niet mag worden verward met de onmiddellijke toepassing ervan, en leidt uit het arrest nr. 37/97 van 8 juli 1997 en uit het arrest nr. 109/2004 af dat een belasting die betrekking heeft op een duurzame situatie die samenvalt met een jaar, gedurende dat jaar kan worden ingevoerd zonder het gelijkheidsbeginsel te schenden. Zij ziet dus niet waarom de wetgever niet de elektriciteitsproductie van het jaar 2008 als uitgangspunt heeft genomen. Zij betoogt dat men de eventuele vrees voor een gedragswijziging gedurende de laatste week van de maand december 2008 had kunnen wegnemen door de gemiddelde elektriciteitsproductie van het jaar 2008 in aanmerking te nemen.

De verzoekende partij beweert eveneens dat de noodzaak om de individuele bijdragen onmiddellijk na de afkondiging van de wet te berekenen, evenmin de retroactiviteit verantwoordt. Zij wijst in dat verband eerst erop dat die individuele bijdragen voor 31 januari 2009 moesten worden betaald, zodat het mogelijk was geweest ieders aandeel in de productie van het jaar 2008 te berekenen. Zij doet vervolgens opmerken dat de wetgever, bij de invoering van een onmiddellijk te betalen belasting, de grondwettelijke regels niet mag schenden.

Electrabel oordeelt dat de omstandigheid dat het criterium van verdeling van de in het geding zijnde bijdrage reeds voor andere doeleinden werd gebruikt door andere bepalingen van de wet van 11 april 2003, evenmin een verantwoording vormt voor de aangeklaagde retroactiviteit. Zij merkt in dat verband op dat artikel 152 van de wet van 25 april 2007, dat artikel 9 van de wet van 11 april 2003 heeft gewijzigd, geen terugwerkende kracht had.

Volgens de verzoekster was de bijdrage die werd onderzocht in het arrest nr. 46/2004 van 24 maart 2004, niet retroactief, vermits zij werd geheven op verrichtingen die plaatsvonden na de inwerkingtreding ervan. Zij preciseert dat enkel de berekeningswijze van die bijdrage gegevens uit het verleden in aanmerking nam, wat kon worden verklaard door de precieze en eenmalige doelstelling van die bijdrage.

De verzoekster stelt bovendien dat de in het geding zijnde bijdrage niet voorzienbaar was. Zij merkt op dat in 2007 geen enkele officiële publicatie de goedkeuring ervan heeft aangekondigd en dat in elk geval uit het arrest nr. 109/2004 van 23 juni 2004 en uit het arrest nr. 72/2006 van 10 mei 2006 blijkt dat zelfs een in het *Belgisch Staatsblad* bekendgemaakt bericht niet zou hebben volstaan om de retroactiviteit te verantwoorden. Zij voert aan dat het eerste initiatief van de wetgever betreffende die bijdrage bovendien van 24 november 2008 dateert, datum van indiening van het ontwerp van programmawet bij de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Electrabel wijst ten slotte erop dat de repartitiebijdrage, zoals uiteengezet in het eerste middel, niet op pertinente wijze kan worden verantwoord en niet gepaard gaat met waarborgen omtrent de besteding van de ontvangsten aan de uitgaven die zijn vermeld in de wet van 22 december 2008.

A.9.3. De verzoekende partij is van mening dat, zelfs indien artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 niet als retroactief zou worden beschouwd, het « beginsel van rechtszekerheid » zou zijn geschonden. Zij verduidelijkt dat, vermits alle elementen van de repartitiebijdrage betrekking hebben op het jaar 2007, de bijdrageplichtigen redelijkerwijs niet de gevolgen van de verrichtingen konden voorzien op het ogenblik van de uitvoering ervan.

Zij doet opmerken dat, volgens de parlementaire voorbereiding van die wettelijke bepaling, de verwijzing naar het kalenderjaar 2007 tot doel heeft te beantwoorden aan een vereiste van voorzienbaarheid.

A.10.1. De Ministerraad antwoordt dat de verzoekster geen rekening houdt met het specifieke karakter van de repartitiebijdrage. Hij preciseert dat de aanneming van een omslagbelasting veronderstelt dat een criterium wordt vastgesteld voor de verdeling van het totale bedrag onder belastingplichtigen, criterium dat stabiel moet zijn, vooral wanneer de belastingplichtigen weinig talrijk zijn. Hij voert aan dat omwille van die stabiliteit het criterium moet berusten op gegevens die door de wetgever gekend zijn op het ogenblik van aanneming van de belasting, teneinde te vermijden dat bepaalde belastingplichtigen, door een gedragswijziging, de fiscale last van de andere belastingplichtigen zouden wijzigen, waardoor zij het beginsel van gelijkheid en het beginsel van rechtszekerheid zouden schenden.

De Ministerraad beweert dat het criterium van verdeling beschreven in artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 - dat berust op gegevens die definitief gekend zijn bij de inwerkingtreding van de in het geding zijnde bijdrage - objectief is. Hij wijst erop dat dit criterium identiek is met het criterium dat werd ingevoerd bij de wet van 25 april 2007 en waarvan de grondwettigheid nooit werd betwist. Hij voegt eraan toe dat de verwijzing naar bekende gegevens onontbeerlijk was wegens de noodzaak om de individuele bijdragen onmiddellijk na de afkondiging van de wet van 22 december 2008 te berekenen.

Uit het specifieke karakter van omslagbelasting leidt de Ministerraad af dat een stabiel verdelingscriterium, dat noodzakelijkerwijs wordt bepaald met behulp van gegevens uit een periode die voorafgaat aan de bekendmaking van de wet, geen terugwerkende kracht heeft. Hij onderstreept dat een gedragswijziging van een belastingplichtige die voortvloeit uit een wijziging van de regelgeving inzake de inkomstenbelasting, niet het bedrag wijzigt van de belasting die door de andere belastingplichtigen moet worden betaald, zodat de retroactiviteit minder gemakkelijk te verantwoorden is.

De Ministerraad voegt, met verwijzing naar het arrest 46/2004, eraan toe dat de omstandigheid dat een belastbare grondslag wordt bepaald met verwijzing naar gegevens van een voorgaand jaar, niet volstaat om een fiscale wet als retroactief te beschouwen.

A.10.2. Volgens de Ministerraad zouden, zelfs indien het voormelde criterium als retroactief zou worden beschouwd, de aard zelf van een omslagbelasting, de noodzaak van een stabiel en niet-veranderbaar verdelingscriterium en de doelstellingen van algemeen belang die in de specifieke sector van de nucleaire elektriciteitsproductie worden nagestreefd, de retroactiviteit kunnen rechtvaardigen.

Hij wijst eveneens erop dat het Hof, in het arrest nr. 109/2004, heeft erkend dat het algemeen belang kan vereisen dat een fiscale maatregel die op duizenden belastingplichtigen betrekking heeft, onverwijld wordt toegepast om de belastingplichtigen te verhinderen de gevolgen van die maatregel te verminderen door erop te anticiperen.

In ondergeschikte orde verantwoordt de Ministerraad de eventuele retroactiviteit door het feit dat de betrokken bijdrageplichtigen, gelet op hun bijzondere positie binnen de sector van de nucleaire elektriciteit en op de onderhandelingen die reeds lang met de federale overheid werden gevoerd, sinds het begin van het jaar 2008 de goedkeuring van de in het geding zijnde bijdrage konden voorzien.

De Ministerraad is daarnaast van mening dat de verwijzing naar de elektriciteitsproductie van 2007 kan worden verklaard door de budgettaire noodzaak en door de wil om een snelle betaling van de bijdrage te verkrijgen, zonder te moeten wachten op de publicatie van gegevens van het jaar dat lopende was op het ogenblik dat de wet werd afgekondigd. Hij wijst erop dat er geen enkele aanwijzing is dat een verwijzing naar de productie van 2008 het resultaat van de berekening van de individuele bijdragen op significante wijze zou hebben gewijzigd.

A.10.3. Wat de aangevoerde schending van het « beginsel van rechtszekerheid » betreft, antwoordt de Ministerraad, met vermelding van het arrest nr. 100/2003 van 17 juli 2003 en het arrest nr. 2/2008 van 17 januari 2008, dat het Hof niet bevoegd is om de bestaanbaarheid van een wettelijke bepaling met dat beginsel rechtstreeks te toetsen.

Hij herinnert eveneens eraan dat de verzoekster in staat was om de invoering van de in het geding zijnde bijdrage te voorzien. Hij preciseert dat het feit dat enkele actoren uit de specifieke sector van de kernenergie niets hadden ondernomen, noodzakelijkerwijs moest leiden tot een optreden van de federale overheid. Hij onderstreept dat de studies van de CREG die de basis hebben gevormd voor die beslissing, eind 2007 en in de eerste helft van 2008 werden uitgevoerd, en dat in 2008 de elektriciteitsprijs is blijven stijgen, terwijl men zich aan een prijsdaling had verwacht.

De Ministerraad is van mening dat de betrokken bijdrageplichtigen er de voorkeur aan hebben gegeven die bijdrage te betalen, veeleer dan te besluiten tot investeringen in de elektriciteitsproductiecapaciteit of in energie-efficiëntie, zodat zij zich redelijkerwijs konden verwachten aan de invoering van de in het geding zijnde bijdrage, vermits zij door de federale overheid waren verwittigd dat zulk een bijdrage zou worden gecreëerd, indien de onderhandelingen over de te nemen maatregelen zouden mislukken.

Wat betreft het derde middel, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens

Over het « eerste onderdeel »

A.11. Electrabel betoogt dat de bestreden bepalingen een reglementering van het gebruik van eigendom zijn in de zin van artikel 1, tweede alinea, van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, die niet in overeenstemming is met het algemeen belang.

De verzoekster is van mening dat de wetgever geen onbegrensde beoordelingsmarge heeft wanneer hij de doelstellingen van een fiscale maatregel bepaalt en het bedrag vaststelt van de belasting die moet worden geheven van de belastingplichtigen die hij identificeert. Zij wijst erop dat het Hof kan nagaan of die keuzen en de redenen ervan niet voortvloeien uit een kennelijke vergissing en of zij niet kennelijk onredelijk zijn. Uit de argumentatie van haar beroep in haar geheel, en in het bijzonder uit de argumentatie met betrekking tot het « eerste onderdeel » van het eerste middel, leidt zij af dat de criteria van onderscheid die door de bestreden bepalingen worden uitgedrukt, niet overeenstemmen met de werkelijkheid en niet objectief, noch pertinent zijn. Zij voert aan dat het verschil in behandeling tussen de bijdrageplichtigen en de andere Belgische elektriciteitsproducenten niet objectief kan worden verantwoord door enkel het energiebeleid van het land. De verzoekende partij preciseert dat de in de bestreden bepalingen uitgedrukte doelstellingen van algemeen belang om de repartitiebijdrage te verantwoorden, kennelijk onredelijk zijn. Met verwijzing naar de uiteenzetting van het eerste middel is zij van oordeel dat die doelstellingen te dezen niet gegrond en niet pertinent zijn, en dat geen enkele van die doelstellingen het verschil in behandeling rechtvaardigt tussen de maatschappijen die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn en de andere elektriciteitsproducenten en marktspelers. Electrabel herinnert in dat verband eraan dat, teneinde de positie van de nucleaire elektriciteitsproducenten op de markt van de elektriciteitsproductie te beoordelen, rekening moet worden gehouden met de specifieke kosten die verbonden zijn aan de exploitatie van kernenergie en met de nakende ontmanteling van de kerncentrales.

De verzoekster onderstreept voorts dat het bedrag van de solidariteitsbijdrage ten laste van de bijdrageplichtigen arbitrair is, vermits die bijdrage niet beantwoordt aan de eigen behoeften van de nucleaire elektriciteitssector.

A.12.1. De Ministerraad antwoordt dat uit het arrest nr. 52/2003 en het arrest nr. 121/2008 blijkt dat het Hof een loutere beleidskeuze, in dit geval het bepalen, door de wetgever, van te bereiken doelstellingen en van de middelen om die doelstellingen te bereiken, zoals het vaststellen van het bedrag dat ten aanzien van de geïdentificeerde belastingplichtigen wordt geheven, niet vermag te betwisten. Hij voegt eraan toe dat het energiebeleid van het land, dat minstens gedeeltelijk door de in het geding zijnde bijdrage wordt gefinancierd, een doelstelling van algemeen belang is.

De Ministerraad verwijst ook naar de andere doelstellingen van algemeen belang die bij wijze van voorbeeld tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen werden aangehaald en die werden vermeld in zijn antwoord op het « eerste onderdeel » van het eerste middel. Hij beweert ten slotte dat de federale overheid een belasting kan heffen die bestemd is om haar beleid te financieren.

A.12.2. De Ministerraad leidt bovendien uit de arresten nrs. 73/2001, 195/2004, 86/2005, 150/2006 en 114/2007 af dat het Hof de keuze van de belastingplichtigen slechts vermag af te keuren, indien uit die keuze een willekeurig en onredelijk onderscheid blijkt, dat een belasting tot doel kan hebben de staatsbegroting te financieren en dat die belasting slechts betrekking kan hebben op één specifieke sector van de economische activiteit en slechts bepaalde actoren van die sector kan raken.

De Ministerraad is van mening dat het bedrag van de in het geding zijnde bijdrage niet arbitrair is rekening houdend met de omvangrijke behoeften van het energiebeleid van het land. Hij leidt af uit de arresten nrs. 46/2004, 88/2004, 86/2005, 150/2006, 114/2007 en 54/2008 dat het niet onredelijk is om enkel van de actoren van de nucleaire elektriciteitsproductie de betaling van een bijdrage te vorderen die ertoe strekt behoeften van de hele sector van elektrische energie te financieren.

De Ministerraad oordeelt dat de specifieke kosten die verbonden zijn aan de exploitatie van kernenergie in werkelijkheid worden afgewenteld op de prijs van verkoop van elektriciteit aan de consument, en dat die kosten niet de voordelige positie van de kernexploitanten op de markt van de elektriciteitsproductie in het gedrang brengen, positie die een grotere deelname aan de financiering van het Belgische energiebeleid rechtvaardigt. Hij

herinnert eraan dat die voordelige positie volgt uit het feit dat hun productiekost losstaat van de evolutie van de aardolieprijs, en uit het feit dat zij niet zijn onderworpen aan het systeem van handel in CO²-emissierechten.

De Ministerraad beweert eveneens aan dat de reeds lang aangekondigde ontmanteling van de kerncentrales niet de aanzienlijke winsten vermindert die de verzoekende partij tot aan die ontmanteling uit de nucleaire elektriciteitsproductie zal blijven halen.

Hij leidt ten slotte uit het arrest nr. 73/2001 af dat de wetgever vermog bepaalde marktspelers vrij te stellen van een fiscale last, rekening houdend met het feit dat die laatsten reeds op een andere manier bijdragen tot de doelstelling die met die fiscale last wordt nagestreefd.

Over het « tweede onderdeel »

A.13. Electrabel voert aan dat de in het geding zijnde bijdrage, zelfs indien zou worden aangenomen dat zij doelstellingen van algemeen belang nastreeft, daarom nog niet bestaanbaar kan worden geacht met artikel 1, tweede alinea, van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, wegens het feit dat zij op de verzoekende partij een bijzondere en buitensporige last doen wegen die niet als evenredige maatregel kan worden aangemerkt.

De verzoekende partij preciseert dat, vermits de evenredigheidstoetsing strikter is wanneer een fundamenteel recht in het geding is, het « tweede onderdeel » van het derde middel niet samenvalt met het eerste middel.

De verzoekende partij beweert dat haar individuele bijdrage, waarvan het bedrag beduidend hoger is dan dat van de bijdragen die eerder werden ingevoerd voor bepaalde sectoren, haar winstmarge zwaar kan aantasten, vermits zij overeenkomt met meer dan een derde van de nettowinst die zij in 2007 voor al haar activiteiten samen behaalde, zodat zij afbreuk zal doen aan haar investeringsbeleid. Zij merkt op dat het in aanmerking nemen van haar omzetcijfer niet zou toelaten rekening te houden met het effect op haar draagkracht, en dat het Hof, bij het arrest nr. 72/2008, heeft bevestigd dat winst een pertinent criterium is om de aantasting van het eigendomsrecht door een belasting te meten.

Electrabel beweert ook dat het bedrag van de repartitiebijdrage willekeurig is vastgesteld, omdat het niet is berekend op basis van objectieve gegevens, en dat die bijdrage hoofdzakelijk wordt gedragen door een enkele onderneming van de sector van de elektriciteitsproductie. Zij is van mening dat de in het geding zijnde bijdrage in die omstandigheden een maatregel is die onevenredig is ten opzichte van het impliciet nagestreefde budgettaire doel en de in de bestreden bepalingen beoogde doelstellingen.

De verzoekende partij onderstreept bovendien dat zij de betaling van haar bijdrage niet geheel of gedeeltelijk kan voorkomen door haar gedrag te wijzigen, tenzij zij beslist haar activiteiten in België volledig stop te zetten. Zij leidt daaruit af dat de in het geding zijnde bijdrage aldus grondig verschilt van de heffingen die zijn onderzocht in de arresten nrs. 46/2004, 114/2007 en 72/2008.

Electrabel herinnert eveneens eraan dat, van de drie enige ondernemingen die de last van die bijdrage dragen, zij het grootste deel ervan op zich neemt. Zij wijst erop dat geen enkele andere speler op de elektriciteitsmarkt een dermate hoge som moet betalen als diegene die van de verzoekster wordt gevorderd, zelfs indien hij zich in een situatie bevindt die, in het licht van verschillende van de nagestreefde doelstellingen, vergelijkbaar is met die van de verzoekster. Zij is van mening dat noch de aan de beoogde bijdrageplichtigen eigen doelstellingen noch een eventuele budgettaire doelstelling een dermate hoog bedrag verantwoorden.

De verzoekster voert aan dat de arresten van het Hof nrs. 88/2004, 114/2007 en 72/2008, alsook het arrest van de Raad van State nr. 189.702 van 21 januari 2009 bevestigen dat de repartitiebijdrage onevenredig is.

Electrabel verwijst ten slotte naar de uiteenzetting van haar eerste middel betreffende het niet-moduleerbare karakter van de repartitiebijdrage, de waarschijnlijke recurrentie ervan, de voor 2009 aangekondigde verhoging ervan, het verbod om het bedrag ervan door te berekenen in de elektriciteitsprijs en naar de sancties in geval van niet-betaling, waarbij zij onderstreept dat de evenredigheidstoetsing van een beperking van het eigendomsrecht veronderstelt dat de hele reglementering in aanmerking wordt genomen.

A.14. De Ministerraad antwoordt dat het « tweede onderdeel » van het derde middel samenvalt met « tweede onderdeel » van het eerste middel. Hij wijst erop dat, gelet op de ruime beoordelingsbevoegdheid die in fiscale aangelegenheden aan de Staten is verleend bij artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, de jurisdictionele toetsing niet strikter is door het enkele feit dat het recht op het ongestoord genot van eigendom wordt ingeroepen.

Hij is van mening dat het het omzetcijfer van de belastingplichtige is, en niet diens winst, dat toelaat de aantasting van het eigendomsrecht door een belasting te bepalen. Hij leidt uit de arresten nrs. 43/97, 88/2004, 114/2007, 72/2008, alsmede uit het arrest van de Raad van State nr. 189.072 af dat de repartitiebijdrage redelijk is, vermits zij gelijkstaat met minder dan twee percent van het omzetcijfer van de verzoekster. De Ministerraad voegt eraan toe dat het Hof nooit heeft geoordeeld dat de winst op zich een meetinstrument was voor de draagkracht van een belastingplichtige.

De Ministerraad herinnert bovendien eraan dat de verzoekster, die een voordelige positie op de elektriciteitsmarkt geniet, slechts in zeer geringe mate bijdraagt tot de financiering van de staatsuitgaven door belasting : de vennootschapsbelasting die zij in 2007 betaalde, bedroeg niet meer dan 6,5 percent van haar belastbare winst, en het daaropvolgende jaar heeft zij geen enkele vennootschapsbelasting betaald.

De Ministerraad betwist de verwijzing van de verzoekster naar het arrest nr. 114/2007, omdat zij geen rekening houdt met de specifieke context van de destijds onderzochte maatregelen. Hij betwist eveneens de verwijzing naar het arrest nr. 72/2008 door te signaleren dat de verzoekende partij, door bijvoorbeeld in de productie van niet-nucleaire elektriciteit te investeren, in de energiebehoeften van het land zou kunnen voorzien, en bijgevolg de financiële behoeften van het energiebeleid zou kunnen verminderen. Hij leidt bovendien af uit het arrest nr. 43/97 dat de omstandigheid dat de verzoekster de enige bijdrageplichtige zou zijn, geen element is dat in aanmerking moet worden genomen om het onevenredige karakter van de belasting te beoordelen.

De Ministerraad verwijst ten slotte, ter verantwoording van de repartitiebijdrage, naar de lering van een beslissing van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens van 4 januari 2008 (*Imbert de Trémiolles t. Frankrijk*).

Wat betreft de toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989

A.15. In zijn memorie van wederantwoord vraagt de Ministerraad, « in uiterst ondergeschikte orde », dat het Hof, in geval van vernietiging, de gevolgen van de bestreden bepalingen zou handhaven.

Hij verantwoordt dat verzoek door te wijzen op de enorme budgettaire gevolgen en de onomkeerbare gevolgen voor het sociale energiebeleid en voor het klimaatbeleid die de terugwerkende kracht van de vernietiging van de bestreden bepalingen zou hebben, zeker in een periode van crisis.

Ten aanzien van de zaak nr. 4730

Wat het belang betreft

A.16. De naamloze vennootschap Belgische Maatschappij voor Kernbrandstoffen Synatom (hierna : Synatom) doet blijken van haar belang om de vernietiging van de artikelen 64 en 65 van de wet van 22 december 2008 te vorderen door de omstandigheid dat die bepalingen haar schade zouden berokkenen.

Zij wijst in de eerste plaats erop dat de verplichting die haar wordt opgelegd om de repartitiebijdrage voor te schieten aan de federale overheid door het bedrag van 250 miljoen euro over te dragen naar de begroting van de Staat, voor haar « administratieve kosten » teweegbrengt, die vergelijkbaar zijn met die welke voortvloeien uit de inkohiering van de belasting.

De verzoekende partij stelt in de tweede plaats dat zij wegens de modaliteiten van inning van die bijdrage waarin de bestreden bepalingen voorzien, een aanzienlijk financieel risico loopt. Zij wijst erop dat de bijdrageplichtigen over een termijn van dertig dagen beschikken om haar de zeer hoge bedragen te storten die zij voorafgaandelijk naar de begroting van de Staat heeft overgedragen. Zij is van mening dat zij, vermits zij geen

interessen kan vorderen van de bijdrageplichtigen die het verstrijken van die termijn zouden afwachten, gedwongen is de kosten te dragen van een financiering bij derden in afwachting van de storting, door die bijdrageplichtigen, van de 250 miljoen euro.

In de derde plaats voert de verzoekende partij aan dat de modaliteiten van inning van de repartitiebijdrage haar het risico van insolventie van de bijdrageplichtigen doen dragen. Zij preciseert dat, indien een van hen weigert haar zijn individuele bijdrage te betalen of zich in de onmogelijkheid bevindt ze te betalen wegens bijvoorbeeld een faillissement, zij de belasting zal hebben betaald, terwijl de motieven voor de invoering van die belasting niet verantwoord worden van haar een bijdrageplichtige te maken.

In de vierde plaats onderstreept de verzoekster het recurrente karakter van de repartitiebijdrage. Zij doet in dat verband opmerken dat het bedrag vermeld in artikel 14, § 8, derde lid, van de wet van 11 april 2003 « voor het jaar 2008 » geldt en dat de wetgever, in plaats van die bijdrage enkel vast te leggen in de wet van 22 december 2008, de wet van 11 april 2003 heeft gewijzigd, wat aangeeft dat hij geen « eenmalige maatregel » wil aannemen. Synatom merkt eveneens op dat de bevoegde minister tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen, de invoering heeft aangekondigd van een soortgelijke bijdrage voor het jaar 2009, en dat reeds een bedrag van 500 miljoen euro werd ingeschreven in de rijksmiddelenbegroting van het jaar 2009, die bij de wet van 13 januari 2009 werd goedgekeurd. Uit het recurrente karakter van die bijdrage leidt de verzoekende partij, enerzijds, af dat zij, ook al heeft zij in 2008 slechts een beperkte schade geleden, als gevolg van de bestreden bepalingen, discriminerend wordt behandeld ten opzichte van de andere handelsvennootschappen en, anderzijds, dat zij voor de bijdrage van het jaar 2009 de gevolgen zal moeten dragen van een eventuele weigering van een bijdrageplichtige om haar zijn individuele bijdrage te storten, en, gelet op het stilzwijgen van de wet op dat punt, geen verwijlinteressen zal kunnen vorderen van de bijdrageplichtige die zijn bijdrage pas op het einde van de invorderingsprocedure zou storten.

De verzoekster legt ten slotte de dagvaarding over om te verschijnen voor de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, die haar werd betekend op 29 juni 2009 op verzoek van de naamloze vennootschap S.P.E. Bij gedinginleidende akte vordert die bijdrageplichtige van de verzoekster de terugbetaling van de individuele bijdrage die zij haar op 31 december 2008 heeft gestort, door zich niet alleen te beroepen op de ongrondwettigheid van de repartitiebijdrage, maar ook op de onwettigheid van de verdeelsleutel waarvoor Synatom heeft gekozen. Bij die dagvaarding vraagt S.P.E. eveneens dat de Rechtbank bevestigt dat de verzoekster niet de macht heeft om een nieuwe verdeelsleutel aan te nemen, omdat de termijn van artikel 13, laatste lid, van de wet van 11 april 2003 is verstreken.

A.17. In hoofdorde betwist de Ministerraad het belang van Synatom om de vernietiging te vorderen van de artikelen 64 en 65 van de wet van 22 december 2008.

Hij betoogt in de eerste plaats dat de berekening van het bedrag van de individuele bijdragen van de drie bijdrageplichtigen voor de verzoekende partij geen administratieve kosten heeft teweeggebracht, omdat zij reeds het aandeel van iedere bijdrageplichtige in de elektriciteitsproductie heeft moeten berekenen ter uitvoering van artikel 9, § 1, van de wet van 11 april 2003, zoals het werd gewijzigd bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007. De Ministerraad is dus van oordeel dat de reële kost van de berekening van de individuele bijdrage van de drie bijdrageplichtigen slechts gering kan zijn.

De Ministerraad is vervolgens van mening dat het belang bij de vernietiging evenmin kan voortvloeien uit het financiële risico dat door de verzoekende partij wordt aangevoerd, omdat uit haar beheersverslag van het boekjaar 2008 blijkt dat de drie maatschappijen die de in het geding zijnde bijdrage verschuldigd zijn, ook al beschikten zij over een termijn van dertig dagen om aan de verzoekende partij hun individuele bijdrage te storten, hun bijdrage voor het einde van het jaar 2008 hebben gestort, wat de verzoekster in staat stelde het totaal bedrag over te dragen zonder het te moeten voorschieten. De Ministerraad leidt eruit af dat Synatom geen beroep heeft moeten doen op financiering door derden, noch de onmogelijkheid heeft moeten ondergaan om verwijlinteressen te vorderen. Hij voegt eraan toe dat de door de verzoekster aangevoerde nadelen zich dus nooit werkelijk zullen voordoen.

De Ministerraad oordeelt dat ook het risico van insolventie louter speculatief is en voortaan onbestaande, rekening houdend met de betalingen die voor het einde van 2008 werden geregistreerd.

Wat het zogenoemde recurrente karakter van de repartitiebijdrage betreft, antwoordt de Ministerraad dat de nadelen die de verzoekster meent eruit af te leiden, niet voortvloeien uit de bestreden bepalingen, vermits deze enkel voor het jaar 2008 een dergelijke heffing invoeren. Hij is van mening dat de verzoekende partij niet de

teneur mag overschatten van een toekomstige wet waarvan de aanneming sowieso geen invloed kan hebben op het onderzoek van de grondwettigheid van de bestreden bepalingen.

De Ministerraad antwoordt ten slotte dat de dagvaarding door S.P.E. voor de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel evenmin het belang van de verzoekster kan rechtvaardigen. Hij is immers van oordeel dat die burgerlijke rechtsvordering zinloos is omdat S.P.E., in geval van vernietiging van de bestreden bepalingen, de terugbetaling kan verkrijgen van de individuele bijdrage die zij op 31 december 2008 aan de verzoekende partij heeft gestort.

Wat betreft het enige middel, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11, 170 en 172 van de Grondwet, en van het « algemeen rechtsbeginsel van de wettigheid van de belasting »

Over het eerste onderdeel

A.18. De verzoekende partij voert aan dat de bestreden bepalingen aan een privaatrechtelijke handelsvennootschap prerogatieven van de openbare macht overdragen, namelijk het vestigen en het invorderen van een belasting, wat onbestaanbaar zou zijn met de in het middel beoogde grondwettelijke beginselen van publiek recht die aan de Staat de zorg zouden voorbehouden om belastingen te berekenen en in te vorderen.

Zij wijst in dat verband erop dat artikel 43 van de programmawet van 11 juli 2005, dat betrekking heeft op de effectivering van de fiscale vorderingen van de Staat, preciseert dat enkel de Staat bevoegd blijft om over te gaan tot de vestiging en de invordering van de belasting, teneinde elke delegatie van die taken aan een handelsvennootschap die betrokken is bij dat type van verrichtingen, uit te sluiten.

De verzoekster is van mening dat de invordering van de repartitiebijdrage niet kan worden vergeleken met de invordering van de belasting over de toegevoegde waarde, of met die van de roerende voorheffing of van de bedrijfsvoorheffing, omdat het in het eerste geval om een indirecte belasting gaat en, omdat, in het geval van de voorheffingen, de economische entiteit het aan de Staat te storten belastingvoorschot kan aanrekenen als een bedrag dat te harer beschikking is en dat zij verschuldigd is.

De verzoekster onderstreept bovendien dat artikel 13, derde lid, van de wet van 11 april 2003 - ingevoegd bij artikel 64 van de wet van 22 december 2008 - haar verplicht de belasting voor te schieten alvorens zelf over te gaan tot de invordering ervan bij de belastingplichtigen. Zij wijst eveneens erop dat een invordering bij dwangbevel van de bedragen die laatstgenoemden verschuldigd zijn, onmogelijk is, omdat artikel 14, § 10, van de wet van 11 april 2003 - ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008 -, dat in dat dwangbevel voorziet, verwijst naar artikel 94 van de op 17 juli 1991 gecoördineerde wetten op de Rijkscomptabiliteit, terwijl die bepaling enkel betrekking zou hebben op de invordering, bij dwangbevel, van niet-fiscale schuldvorderingen.

Zij vermeldt eveneens een arrest van het Hof van Cassatie van 17 november 2000 waaruit volgt dat een gemeentebelasting verschuldigd door de houders van luxepaarden die geacht worden de betaling vervolgens terug te vorderen van de eigenaars van die paarden, ongrondwettig is. Zij is van oordeel dat die belasting vergelijkbaar is met de in het geding zijnde bijdrage.

A.19.1. De Ministerraad antwoordt in de eerste plaats dat het eerste onderdeel van het middel onontvankelijk is, omdat het zou berusten op een verkeerde lezing van de bestreden bepalingen.

Hij voert aan dat die bepalingen de verzoekster niet het statuut toekennen van overheidspersoon belast met de vestiging en de invordering van de repartitiebijdrage. Hij benadrukt dat de verzoekster die bijdrage enkel moet voorschieten.

De Ministerraad merkt op dat de wetgever, wat de vestiging van de belasting betreft, de essentiële elementen van de in het geding zijnde bijdrage heeft aangenomen waarmee de verzoekster rekening moet houden wanneer zij het bedrag van de individuele bijdrage vaststelt en ervan kennis geeft aan de bijdrageplichtigen : hij heeft de bijdrageplichtigen aangewezen, de belastbare materie en de belastinggrondslag bepaald, alsook het belastingtarief. De Ministerraad voert vervolgens aan dat de verzoekster niet is belast met de invordering van de bijdrage. Hij wijst erop, enerzijds, dat de verzoekende partij, bij niet-betaling door de bijdrageplichtige, de Commissie voor nucleaire voorzieningen moet verwittigen die als enige bevoegd is om aan de bijdrageplichtige die in gebreke blijft, een geldboete op te leggen en, anderzijds, dat zowel de verschuldigde bedragen als de geldboete door de Staat worden ingevorderd.

A.19.2.1. Bij het onderzoek ten gronde van het eerste onderdeel van het middel zet de Ministerraad in eerste instantie uiteen dat de bestreden bepalingen aan de verzoekster geen regale prerogatieven overdragen met betrekking tot de vestiging en de invordering van belasting, maar dat zij haar enkel verplichten de repartitiebijdrage voor te schieten op basis van de instructies inzake de interpretatie van de wet, die de uitvoerende macht, die belast is met de uitvoering van de wetten, haar heeft gegeven.

De Ministerraad herinnert eraan dat de wetgever, wat de vestiging van de belasting betreft, volgens hem de essentiële elementen van de in het geding zijnde bijdrage heeft aangenomen.

Wat de invordering van die belasting betreft, preciseert hij dat de rol van de verzoekende partij zich beperkt tot het voorschieten, aan de Staat, van de repartitiebijdrage en tot de kennisgeving, aan de bijdrageplichtigen, van het bedrag van hun individuele bijdrage. Hij onderstreept dat Synatom de bijdrageplichtigen niet kan dwingen tot betaling van hun individuele bijdrage, geen bewarend beslag kan leggen op hun goederen, niet « het minste voorrecht op naam van de schatkist kan inschrijven », geen dwangbevel kan afgeven en niet kan overgaan tot een gedwongen tenuitvoerlegging. De Ministerraad betwist bovendien de pertinentie van de verwijzing, door de verzoekster, naar de effectivering van de fiscale vorderingen van de Staat, omdat de bestreden bepalingen in geen enkele overdracht van vorderingen, ten gunste van Synatom, voorzien en bijgevolg in geen enkele afwijking op de gewone regels inzake de overdracht van vorderingen. De Ministerraad preciseert eveneens dat de verplichting om de repartitiebijdrage voor te schieten, die niets te maken heeft met de invordering van de belasting, slechts een openbare dienstverplichting is die wordt opgelegd aan een instelling die wegens de opdrachten die eraan zijn toevertrouwd, over voldoende liquiditeiten beschikt, terwijl de verplichting om aan de bijdrageplichtigen, op grond van de wettelijke richtlijnen, het bedrag van hun individuele bijdrage mee te delen zich beperkt tot een optreden, in de inningsprocedure van de belasting, vanwege een persoon die in het bezit is van de gegevens, meer bepaald de technische gegevens, dankzij de toepassing van de wet van 25 april 2007. De Ministerraad antwoordt ook dat de wetgever, door in artikel 14, § 10, van de wet van 11 april 2003 te preciseren dat de invordering plaats vindt « overeenkomstig » artikel 94 van de gecoördineerde wetten van 17 juli 1991, en niet « met toepassing » van die bepaling, zich bewust heeft willen beroepen op de « grote principes » van de procedure waarin die bepaling voorziet - die, volgens de Ministerraad, zowel op fiscale als niet-fiscale schuldvorderingen betrekking heeft, in tegenstelling tot artikel 95 van die gecoördineerde wetten van 17 juli 1991.

De Ministerraad merkt vervolgens op dat andere fiscale regelingen een mechanisme bevatten voor het voorschieten van de betaling en voor de inning van de belasting, waarbij handelsvennootschappen betrokken zijn die geacht worden het best geplaatst te zijn om de verschuldigde bedragen te bepalen. Hij vermeldt in dat verband de inning van de belasting over de toegevoegde waarde. Hij vermeldt eveneens de wijze waarop de roerende voorheffing en de bedrijfsvoorheffing ten laste van de werknemers worden geïnd, en merkt daarbij op, enerzijds, dat, met toepassing van artikel 14, § 6, van de wet van 11 april 2003, Synatom op 31 december 2008 over liquiditeiten beschikte die op meer dan vijf miljard euro worden geraamd en, anderzijds, dat de verplichting, voor de bijdrageplichtigen, om hun individuele bijdrage op korte termijn te storten, ertoe strekt het bedrag van die liquiditeiten te vrijwaren.

De Ministerraad is ten slotte van mening dat de regels betreffende de repartitiebijdrage niet vergelijkbaar zijn met diegene waarbij de gemeentebelasting werd ingevoerd, waarvan sprake was in het arrest van het Hof van Cassatie van 17 november 2000. Hij doet enerzijds opmerken dat Synatom, zoals blijkt uit artikel 14, § 10, van de wet van 11 april 2003, niet kan worden beschouwd als de schuldenaar van de in het geding zijnde bijdrage tot wie de Staat zich zou kunnen wenden in geval van niet-betaling van een individuele bijdrage en, anderzijds, dat de wettigheid van die gemeentebelasting ter discussie werd gesteld wegens een schending van het gelijkheidsbeginsel, en niet wegens een onwettige delegatie van bevoegdheden inzake de vestiging en de invordering van de belasting.

A.19.2.2. In tweede instantie toont de Ministerraad aan dat de verzoekster, ook al is zij een privaatrechtelijke handelsvennootschap, zowel door de controle vanwege de overheid als door haar wettelijke opdrachten een openbaar karakter heeft.

Hij beschrijft in de eerste plaats de rechten die verbonden zijn aan het bijzonder aandeel dat de Staat in het kapitaal van Synatom bezit sinds de overgang van die vennootschappen naar de privésector, rechten die beschreven zijn in de artikelen 2 tot 4 van het koninklijk besluit van 10 juni 1994 « tot invoering ten voordele van de Staat van een bijzonder aandeel in Synatom »: het recht om zich te verzetten tegen bepaalde verrichtingen van aankoop of verkoop van aandelen in het kapitaal of van stemrechten, het recht om in de raad

van bestuur en in het directiecomité van de vennootschap twee vertegenwoordigers van de federale Regering te benoemen die beroep kunnen instellen tegen bepaalde beslissingen van die organen, en het recht om in bepaalde gevallen de algemene vergadering uit te stellen en haar een tegenvoorstel voor te leggen om een blokkering op te heffen. De Ministerraad preciseert, met verwijzing naar het verslag aan de Koning voorafgaand aan dat koninklijk besluit, naar het verslag aan de Koning voorafgaand aan het koninklijk besluit van 16 juni 1994 « tot invoering ten voordele van de Staat van een bijzonder aandeel in Distrigas », en naar een arrest van het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen van 4 juni 2002 (C-503/99, *Commissie t. Koninkrijk België*) dat een dergelijk aandeel kan worden verantwoord vanuit de bekommernis om een zekere mate van overheidscontrole te waarborgen op de uitoefening van activiteiten van algemeen of strategisch belang.

De Ministerraad beweert vervolgens dat de wetgever, door de verzoekster de opdracht toe te vertrouwen om de repartitiebijdrage voor te schieten, haar enkel een nieuwe opdracht van openbare dienst heeft toevertrouwd die « van algemeen of strategisch belang » is en die wordt toegevoegd aan die welke haar reeds waren toevertrouwd bij de artikelen 11 en 13, eerste lid, van de wet van 11 april 2003, wat de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van bestraalde splijststoffen betreft.

De Ministerraad is bovendien van mening dat het karakter van de verzoekster blijkt uit haar verhouding met de Commissie voor nucleaire voorzieningen die werd opgericht bij artikel 3 van de wet van 11 april 2003, en waarvan de activiteiten onder andere zijn beschreven in de artikelen 5, 6, § 1, en 7, §§ 1 en 2 van die wet. Hij wijst erop dat de rol van die instantie erin bestaat het overleg tussen Synatom en de Staat te verzekeren en dat haar opdracht erin bestaat adviezen uit te brengen en beslissingen inzake controle te nemen die betrekking hebben op de wettelijke taken van de verzoekster. Hij voegt eraan toe dat die adviezen en beslissingen bindend zijn voor laatstgenoemde die overigens aan de Commissie diverse inlichtingen moet verstrekken. Hij vermeldt eveneens artikel 6 van het huishoudelijk reglement van die Commissie dat als bijlage is toegevoegd bij een koninklijk besluit van 19 februari 2009, dat die instantie de mogelijkheid biedt de verzoekende partij te horen.

De Ministerraad leidt ten slotte uit het arrest nr. 50/94 af dat de situatie van een privaatrechtelijke handelsvennootschap met een overheidskarakter, die opdrachten van algemeen of strategisch belang uitvoert en waarin de Staat over een bijzonder aandeel beschikt, niet kan worden vergeleken met de situatie van de andere privaatrechtelijke handelsvennootschappen.

Over het tweede onderdeel

A.20. De verzoekster voert aan dat de bij de bestreden bepalingen verleende delegatie niet beantwoordt aan de voorwaarden die terzake vereist zijn, doordat in die bepaling niet de essentiële elementen van de door die delegatie beoogde belasting worden vastgesteld.

Zij preciseert dat doordat artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 haar de zorg laat de individuele bijdrage van elke bijdrageplichtige te berekenen, het haar de belastbare materie en de belastinggrondslag laat bepalen, en daardoor het beginsel van de wettigheid van de belasting en het karakter van openbare orde van die belasting schendt. Zij wijst in dat verband erop dat de tegenstrijdige verklaringen tijdens de parlementaire voorbereiding van die bepaling niet toelaten te bepalen of de verdeelsleutel van de bijdrage gebaseerd is op het « geïnstalleerde vermogen » of op de daadwerkelijk geproduceerde elektriciteit, wat aanleiding geeft tot betwistingen, zoals bijvoorbeeld de vordering tot terugbetaling die op 29 juni 2009 door S.P.E. werd ingesteld bij de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel.

Synatom voegt eraan toe dat de door haar genomen maatregelen niet door de wetgever worden bekrachtigd.

A.21.1. In hoofdorde voert de Ministerraad aan dat het tweede onderdeel van het middel onontvankelijk is.

Hij is in de eerste plaats van mening dat de verzoekster er geen belang bij heeft de bewoordingen te bekritisieren waarmee artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 de belastbare materie en de belastinggrondslag van de repartitiebijdrage definieert. Hij wijst erop, enerzijds, dat de bedragen van de individuele bijdragen van de drie bijdrageplichtigen slechts heel lichtjes verschillen naar gelang van de ene of de andere interpretatie van die bepaling en, anderzijds, dat, welke ook de interpretatie is waarvoor men kiest, Synatom tot dezelfde verplichtingen blijft gehouden.

De Ministerraad oordeelt vervolgens dat, in zoverre het betrekking heeft op het begrip « aandeel in de industriële productie », het tweede onderdeel van het tweede middel de grenzen van de saisine van het Hof

overschrijdt. De Ministerraad onderstreept dat artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008, zich ertoe beperkt te verwijzen naar een andere wetgevende bepaling die niet door het beroep tot vernietiging wordt beoogd, namelijk artikel 9 van de wet van 11 april 2003, dat dit begrip hanteert sinds de wijziging ervan bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007, en dat niet door de verzoekster werd aangevochten.

De Ministerraad wijst ten slotte, met betrekking tot het argument dat is afgeleid uit de vordering tot terugbetaling die S.P.E. op 29 juni 2009 instelde, erop dat het « Protocolakkoord tussen de Belgische Staat en de groep GDF SUEZ », dat op 22 oktober 2009 werd ondertekend, bedragen vermeldt die soortgelijk zijn met die van de repartitiebijdrage die door de bestreden bepalingen is ingevoerd.

A.21.2. In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat het tweede onderdeel van het middel niet gegrond is.

Zijn opmerkingen sluiten aan bij die welke hij formuleert in verband met het « eerste onderdeel » van het tweede middel in de zaak nr. 4666 (A.8.2 - A.8.3).

Hij preciseert dat Synatom de gegevens kende betreffende de « geïnstalleerde productiecapaciteit » van elke bijdrageplichtige, met toepassing van de wet van 25 april 2007.

De Ministerraad stelt eveneens dat een bekrachtiging enkel zin zou hebben indien de bestreden bepalingen aan de verzoekende partij de bevoegdheid zouden delegeren om de repartitiebijdrage te vestigen en in te vorderen, wat niet het geval is. Hij oordeelt, in ondergeschikte orde, dat die bepalingen, zelfs indien zij zulk een bevoegdheidsdelegatie zouden inhouden, de « criteria voor het uitoefenen van die bevoegdheden » voldoende nauwkeurig beschrijven, omdat zij de essentiële elementen van de belasting vaststellen. Hij verwijst in dat verband naar B.32 van het arrest nr. 86/2005.

Ten aanzien van de zaak nr. 4735

Wat het belang betreft

A.22. De naamloze vennootschap EDF Belgium (hierna : EDF Belgium), die zich aandient als een vennootschap zoals bedoeld in artikel 24, § 1, van de wet van 11 april 2003, verantwoordt haar belang om de vernietiging te vorderen van de artikelen 60 tot 66 van de wet van 22 december 2008 door de omstandigheid dat de individuele bijdrage van meer dan twintig miljoen euro die zij in die hoedanigheid, met toepassing van die bepalingen, aan Synatom heeft gestort haar financiële situatie rechtstreeks en op substantiële wijze heeft aangetast.

Zij stelt in de eerste plaats dat zij werd gedwongen die bijdrage te betalen teneinde de administratieve geldboete te vermijden waarin artikel 22bis, § 1, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 66 van de wet van 22 december 2008, voorziet. Zij wijst vervolgens erop dat die bijdrage haar productiekosten heeft verhoogd, vermits artikel 14, § 9, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008, haar verbiedt die financiële last af te wentelen op andere ondernemingen of op de eindafnemer. De verzoekster acht die last bovendien buitensporig ten opzichte van de waarde van de winst vóór belasting (iets meer dan 12 miljoen euro) en van de exploitatiewinst (iets meer dan 9 miljoen euro), die zij in 2007 heeft geregistreerd. Zij voert eveneens aan dat zij, rekening houdend met de bedragen die zijn vastgelegd in de rijksmiddelenbegroting van 2009, voor dat boekjaar een individuele bijdrage van ongeveer 40 miljoen euro verschuldigd zal zijn. EDF Belgium beweert eveneens dat de individuele bijdrage die zij in 2008 heeft moeten betalen arbitrair is, omdat zij niet werd uitgenodigd voor de onderhandelingen die de federale overheid met Electrabel over het principe en het bedrag van de repartitiebijdrage heeft gevoerd. De verzoekster merkt ten slotte op dat de bestreden bepalingen haar niet de mogelijkheid bieden om een vermindering van het bedrag van haar individuele bijdrage, of zelfs een volledige vrijstelling van die belasting, te verkrijgen door een wijziging van haar gedrag, of dankzij een geleidelijke verwezenlijking van de met die belasting nagestreefde doelstellingen.

Wat betreft het eerste middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 16 van de Grondwet

A.23. Het middel heeft betrekking op de invoering van de repartitiebijdrage, het bedrag ervan en de identificatie van de bijdrageplichtigen.

Over het « eerste onderdeel »

A.24. EDF Belgium verwijt de bestreden bepalingen een verschil in behandeling in te voeren tussen, enerzijds, de drie belastingplichtigen die daadwerkelijk te maken hebben met de repartitiebijdrage en, anderzijds, alle andere belastingplichtigen die aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen. Zij preciseert dat alleen de eerste drie belastingplichtigen een aanzienlijke aanvullende belasting moeten betalen die hun financiële middelen, en bijgevolg hun investeringscapaciteit, des te meer vermindert.

De verzoekster stelt dat de situatie van die twee categorieën van belastingplichtigen vergelijkbaar is, omdat zowel de opbrengst van de vennootschapsbelasting als die van de repartitiebijdrage de algemene rijksbegroting stijven en op die manier gebruikt worden voor de financiering van de diensten van algemeen nut. Zij preciseert dat de « onverwachte winsten » die de drie belastingplichtigen die deze bijdrage verschuldigd zijn, zouden hebben gerealiseerd ook aan de vennootschapsbelasting zijn onderworpen.

Zij voegt eraan toe dat, noch in de bestreden bepalingen, noch in de parlementaire voorbereiding van die bepalingen, een objectieve en redelijke verantwoording voor het voormelde verschil in behandeling wordt gegeven. Zij merkt op dat de repartitiebijdrage, ondanks de bewoordingen van de eerste zin van artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, werkelijk is gebruikt om een begrotingstekort aan te vullen. De verzoekster voegt eraan toe dat de drie voormelde belastingplichtigen de enige zijn die bijdragen tot de begrotingsinspanning, terwijl hun eventuele « onverwachte winsten » in aanmerking zijn genomen voor de berekening van de vennootschapsbelasting die van hen is gevorderd. Zij is bovendien van mening dat, in tegenstelling tot het doel en het bedrag van de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector » die werd ingevoerd bij de wet van 27 december 2006, het doel en het bedrag van de repartitiebijdrage geen verband houden met de sector van de nucleaire elektriciteitsproductie, noch met de drie bijdrageplichtigen van die sector. Zij merkt ten slotte op dat het in feite onmogelijk is de aanwending van de repartitiebijdrage na te gaan.

A.25. De Ministerraad antwoordt dat de belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft, een specifieke categorie vormen gelet op de met de bestreden bepalingen nagestreefde doelstellingen, zodat hun situatie niet vergelijkbaar is met die van de andere belastingplichtigen die aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn. Hij onderstreept dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de repartitiebijdrage en de vennootschapsbelasting, en is van mening dat de argumentatie van de verzoekster erop neerkomt de beoordelingsmarge waarover de wetgever zou beschikken bij het identificeren van belastingplichtigen, te betwisten.

De Ministerraad citeert het arrest nr. 195/2004 en beweert dat het eigen is aan een bepaling waarbij een belasting wordt ingevoerd, de beoogde belastingplichtigen anders te behandelen dan de andere personen.

Hij voegt eraan toe dat het bekritiseerde verschil in behandeling op een redelijke verantwoording berust die zowel tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen als in de tekst zelf van die bepalingen is uiteengezet. Hij herinnert eraan dat de belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft verantwoordelijk zijn voor het door de CREG benadrukte gebrek aan investeringen in de elektriciteitsproductiecapaciteit en, in tegenstelling tot de andere actoren van de energiesector, « onverwachte winsten » hebben genoten. De Ministerraad wijst bovendien erop dat niet wordt aangetoond dat dat type van winst die door de verzoekster werd opgestreken, daadwerkelijk aan de vennootschapsbelasting is onderworpen. Hij merkt in dat verband op dat het omzetcijfer met betrekking tot de nucleaire elektriciteitsproductie dat de verzoekster in 2007 optekende, voortvloeit uit de verkoop, aan EDF France, van haar volledig aandeel in de nucleaire elektriciteitsproductie, zijnde de helft van de elektriciteit die door de eerste centrale van Tihange wordt geproduceerd. Hij doet opmerken dat, gelet op de zeer lage prijs waarvoor die productie werd gefactureerd aan de moedermaatschappij van de verzoekster, die is opgericht volgens het Franse recht, het die laatste is - die zelf elektriciteit in België verkoopt - die de « onverwachte winsten » heeft gerealiseerd. Ten overvloede voert de Ministerraad aan dat, zelfs indien de « nucleaire rente » van de verzoekster niet was ontsnapt aan de Belgische vennootschapsbelasting, de maatschappijen die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn, zich van de andere

belastingplichtigen die aan de vennootschapsbelasting onderworpen zijn, onderscheiden door hun specifieke draagkracht en door hun band met de doelstellingen die met de in het geding zijnde bijdrage worden nagestreefd.

Hij merkt ten slotte op dat het is om de regel van de uniciteit van de begroting in acht te nemen, die is uitgedrukt in artikel 3 van de gecoördineerde wetten van 17 juli 1991, dat de repartitiebijdrage, zoals elke belasting, voor de algemene uitgaven van de Staat werd aangewend. Hij beweert dat een dergelijke aanwending niet veronderstelt dat alle belastingplichtigen aan die belasting onderworpen zijn, en preciseert dat het niet is omdat de wetgever zijn motieven heeft aangegeven voor de invoering van de repartitiebijdrage dat hij verplicht is de aanwending van die bijdrage te verantwoorden die, zoals elke belasting, een ontvangst is die bestemd is voor de algemene uitgaven van de Staat.

Over het « tweede onderdeel »

A.26.1. EDF Belgium verwijt de bestreden bepalingen een verschil in behandeling in te voeren tussen, enerzijds, de drie belastingplichtigen die daadwerkelijk te maken hebben met de repartitiebijdrage en, anderzijds, alle andere spelers van de Belgische energiemarkt (producenten van niet-nucleaire elektriciteit, transporteurs, distributeurs, leveranciers, tussenpersonen, enz.). Zij preciseert dat alleen de eerste drie belastingplichtigen een aanzienlijke aanvullende belasting moeten betalen die hun investeringscapaciteit des te meer vermindert.

De verzoekster stelt dat de situatie van die twee categorieën van belastingplichtigen vergelijkbaar is, omdat het doel van de repartitiebijdrage betrekking heeft op het energiebeleid in zijn geheel, en niet alleen op de sector van de kernenergie. Zij verwijst in dat verband naar de bewoordingen van artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, en naar verklaringen die leden van de Regering aflegden tijdens de parlementaire bespreking van de rijksmiddelenbegroting en van de algemene uitgavenbegroting respectievelijk voor 2008 en 2009.

A.26.2. EDF Belgium is van mening dat noch de bestreden bepalingen, noch de parlementaire voorbereiding van die bepalingen een objectieve en redelijke verantwoording geven voor het voormelde verschil in behandeling. De verzoekster preciseert dat de verantwoordingen vermeld in de eerste zin van artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, en in de voormelde parlementaire voorbereiding, vaag en algemeen zijn, en niet gebaseerd zijn op precieze en controleerbare gegevens.

Zij wijst erop dat de zogenaamde disfuncties van de elektriciteitsmarkt die voortvloeien uit de vrijmaking van de markt, indien zij bewezen zouden zijn, niet enkel aan de sector van de nucleaire elektriciteitsproductie zouden kunnen worden toegeschreven.

Zij voert ook aan dat het voormelde verschil in behandeling niet kan worden verantwoord door de omstandigheid dat de productiekost van nucleaire elektriciteit lager zou zijn dan de productiekost van niet-nucleaire elektriciteit, omdat de relatief lage variabele kost van nucleaire elektriciteit wordt gecompenseerd door een hogere vaste kost dan die van de productie van niet-nucleaire elektriciteit. De verzoekster voegt in dat verband eraan toe dat de voornaamste investeringskosten zijn gedragen door de naamloze vennootschap SEMO waarvan de helft van het kapitaal tot in 1996 in handen was van EDF, zodat de verzoekster, onder een andere benaming, heeft bijgedragen tot de financiering van de eerste kerncentrale van Tihange en, vanaf het begin, over een « trekkingsrecht » beschikt op de elektriciteit die er wordt geproduceerd.

De verzoekster is eveneens van mening dat de omstandigheid dat de kost van de afschrijving in 2007 en 2008 slechts een gering percentage van het omzetcijfer vertegenwoordigde, niet betekent dat er weinig werd geïnvesteerd, maar enkel dat de installatie bijna is afgeschreven. EDF Belgium stelt bovendien dat de regeling van versnelde afschrijving van de kerncentrales die de producenten van nucleaire elektriciteit hebben genoten, het in het geding zijnde verschil in behandeling niet kan verantwoorden. De verzoekster wijst in de eerste plaats erop dat, zoals wordt opgemerkt in de studie van de CREG van 26 januari 2009 « over de falende prijsvorming in de vrijgemaakte Belgische elektriciteitsmarkt en de elementen die aan de oorsprong ervan liggen », andere installaties voor elektriciteitsproductie, zoals steenkoolcentrales, ook afwijkende afschrijvingsregels hebben genoten en dat, indien die centrales slechts voor een zeer gering deel van de Belgische elektriciteitsproductie instaan, de elektriciteitsproductiecapaciteit van de verzoekster lager is dan drie procent van de totale Belgische capaciteit. De verzoekster merkt vervolgens op dat het grootste deel van de installaties voor de productie van nucleaire of niet-nucleaire elektriciteit is afgeschreven. De verzoekster onderstreept ten slotte, wat de afschrijving van de kerncentrales betreft, dat een verhoging van de boekhoudkundige en fiscale winst een verhoging van de belastbare grondslag, en dus van de fiscale last, tot gevolg heeft, zodat de « onverwachte

winsten » - waarvan de belasting niet wordt voorgesteld als een doel van de repartitiebijdrage - reeds worden belast.

A.26.3.1. EDF Belgium onderzoekt vervolgens de verantwoordingen voor de repartitiebijdrage die tijdens de parlementaire bespreking van de bestreden bepalingen werden gegeven.

A.26.3.2. Volgens EDF Belgium wordt de repartitiebijdrage in de eerste plaats voorgesteld als een antwoord op de aanbevelingen die werden geformuleerd door de studie van de CREG van 27 september 2007. De verzoekster is echter van mening dat dit het bekritiseerde verschil in behandeling niet kan rechtvaardigen.

Zij voert in de eerste plaats aan dat die studie geen rekening houdt met de invoer van elektriciteit, terwijl die studie erkent dat die invoer het risico dat voortvloeit uit een gebrek aan productiecapaciteit, aanvaardbaar maakt voor de jaren 2009 en 2010. Verder leidt zij uit de voormelde studie van de CREG van 26 januari 2009 af dat een verbetering van de interconnectiecapaciteit met de buurlanden voor rekening is van de beheerder van het hoogspanningsnetwerk (Elia), en niet van de belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft.

Zij beweert in de tweede plaats dat zij wil investeren in de elektriciteitsproductiecapaciteit in België, en legt contractuele documenten over die in december 2007 werden ondertekend en die getuigen van stappen die in die zin zijn ondernomen. Zij wijst niettemin erop dat zij, net zoals de meeste andere kandidaat-investeerders, enorme moeilijkheden heeft om haar projecten concreet vorm te geven, bij gebrek aan beschikbare productiesites. Zij herinnert eraan dat het wegens die schaarste is dat de voormelde wet van 8 december 2006 werd aangenomen.

In de derde plaats merkt de verzoekster op dat de bevoorradingszekerheid en de ontoereikende elektriciteitsproductiecapaciteit niet alleen betrekking hebben op de sector van de nucleaire elektriciteitsproductie, maar op alle spelers van de elektriciteitsmarkt, en minstens op de andere elektriciteitsproducenten.

In de vierde plaats antwoordt de verzoekster dat het bekritiseerde verschil in behandeling niet kan worden verantwoord door de omstandigheid dat de producenten van nucleaire elektriciteit hun eenheden voor elektriciteitsproductie zouden hebben laten verkommeren. Zij is van mening dat zulk een vaststelling niet gegrond is. Zij onderstreept dat zij, net zoals Electrabel en ten belope van haar aandeel in de eerste centrale van Tihange, herhaaldelijk investeringen doet in die productie-eenheid om de veiligheid en de efficiëntie van die installaties te garanderen. Zij maakt in dat verband melding van investeringen waarvan het bedrag overeenkomt met bijna dertig procent van de waarde van haar exploitatiewinst van 2007, en van de conclusies van een controle die in mei 2007 werd uitgevoerd door de Internationale Organisatie voor Atoomenergie, dat heeft onderstreept dat voorrang werd gegeven aan de veiligheid en de goede staat van die installaties. EDF Belgium merkt ook op dat de productie-eenheden van nucleaire elektriciteit niet zouden kunnen verkommeren gelet op de strikte reglementaire controle die wordt uitgeoefend door de gewestelijke overheden die bevoegd zijn voor de uitreiking van milieuvergunningen, door het FANC, door de door dat Agentschap opgerichte stichting Bel V, of tijdens de tienjaarlijkse « periodieke herevaluatie van de veiligheid ». De verzoekster vraagt zich bovendien af hoe de heffing van de in het geding zijnde repartitiebijdrage een renovatie van de Belgische installaties voor elektriciteitsproductie, of investeringen in nieuwe projecten zal bevorderen. De verzoekster wijst erop dat zij het geld dat werd bestemd voor de betaling van die bijdrage, had kunnen gebruiken voor investeringen, teneinde het risico van een ontoereikende elektriciteitsproductiecapaciteit te verminderen. Zij wijst erop dat zij geen oude thermische eenheden bezit, en doet opmerken dat de CREG, in haar studie van 27 september 2007, slechts één maatregel voorstelt om dat risico te verminderen, namelijk investeren in de talrijke oude thermische eenheden.

In de vijfde plaats onderstreept de verzoekster dat, meer dan de in het geding zijnde bijdrage, een « stabiel regulerings- en normeringskader » investeringen in de elektriciteitsproductiecapaciteit bevordert. Zij verwijst in dat verband naar een van de aanbevelingen van de studie van de CREG van 27 september 2007, naar de voormelde studie van de CREG van 26 januari 2009, naar vragen die werden geformuleerd tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen en naar een verklaring die op 27 oktober 2009 in de Kamer van volksvertegenwoordigers werd afgelegd door de bevoegde minister, die volgens haar aangeven dat een beslissing over het vervolg van het proces van desactivering van de kerncentrales, dat was opgestart bij de wet van 31 januari 2003, doeltreffender zou zijn geweest.

In de zesde plaats is de verzoekster van mening dat zij in principe vrij is om te beslissen over de opportuniteit om over te gaan tot nieuwe investeringen, terwijl de repartitiebijdrage voorkomt als de sanctie voor een gebrek aan investeringen die de wet nochtans niet van de betrokken bijdrageplichtigen eiste. Zij doet eveneens opmerken dat de federale overheid, vóór de invoering van die bijdrage, zelf geen enkel initiatief heeft

genomen om te investeren in de elektriciteitsproductiecapaciteit, noch de verzoekster heeft verzocht om in die zin te handelen. Zij voegt eraan toe dat die bijdrage absoluut niet nuttig is voor het realiseren van zulke investeringen op lange termijn, en dat de CREG reeds in haar studie van 27 september 2007 aangaf dat het te laat was om op korte termijn het hoofd te bieden aan de problemen die voortvloeien uit de ontoereikende elektriciteitsproductiecapaciteit.

A.26.3.3. EDF Belgium wijst vervolgens erop dat de repartitiebijdrage ook wordt voorgesteld als een middel om de uitgaven en investeringen die verbonden zijn aan kernexploitatie, te dekken. De verzoekster is van mening dat dit het bekritiseerde verschil in behandeling niet kan verantwoorden.

Zij benadrukt dat zij, naar verhouding van de rechten die zij in de centrale van Tihange 1 bezit, bijdraagt tot de financiering van de uitbating van die installatie en van de investeringen die eraan verbonden zijn, alsook tot de betaling van de belastingen die eruit voortvloeien, of van de bijdragen die bijvoorbeeld door de NIRAS worden gevorderd of ten gunste van het FANC worden gestort.

EDF Belgium voegt eraan toe dat geen enkele recente verandering betreffende de uitbating van de kerncentrales en geen enkel federaal beleid dat rechtstreeks aan die uitbating verbonden is, de invoering van een uitzonderlijke belasting rechtvaardigen.

A.26.3.4. EDF Belgium betwist eveneens de verantwoording die de wetgever afleidt uit de strijd tegen de prijsstijging van elektriciteit of van gas, en uit de noodzaak om het « sociaal energiebeleid » te financieren.

De verzoekster wijst in de eerste plaats erop dat dit laatste beleid reeds wordt gefinancierd door een « Sociaal Fonds Energie », dat zelf wordt gestijfd door een federale bijdrage ten laste van de eindverbruiker. Zij merkt overigens op dat zij geen elektriciteit levert aan particulieren, maar enkel aan ondernemingen, zodat zij niets te maken heeft met het niveau van de prijzen op de markt van dat type van klanten. Zij geeft aan dat, in het tweede semester van 2008, de prijs van de aan de ondernemingen geleverde elektriciteit in België lager was dan die welke werd gehanteerd in zeven andere lidstaten van de Europese Unie, en dat de Belgische prijzen nauwelijks hoger waren dan die welke werden vastgesteld in Duitsland, Oostenrijk, Spanje of het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

EDF Belgium betoogt vervolgens dat zij niet ziet hoe de verhoging van de productiekost, die het gevolg is van de repartitiebijdrage, de elektriciteitsprijs zal kunnen doen dalen.

De verzoekster stelt dat, op de door de federale overheid in 2003 vrijgemaakte Belgische markt, de prijs van elektriciteit thans niet afhankelijk is van de gemiddelde productiekosten, maar van de prijs van het gas, die op zijn beurt gekoppeld is aan de aardolieprijs. Zij citeert een studie van de CREG van 15 mei 2008 en preciseert dat het de productiekost van elektriciteit uit steenkool of gas is die de marktprijs bepaalt, en niet de productiekost van nucleaire elektriciteit. Zij wijst erop dat de methoden van afschrijving van de kerncentrales evenmin een rechtstreekse invloed hebben op het vaststellen van de elektriciteitsprijs. Zij stelt bovendien dat een prijsdaling van alleen de nucleaire elektriciteit praktisch gezien ondenkbaar is omdat, enerzijds, gelet op het zeer geringe marktaandeel van de verzoekster, een eenzijdige beslissing van harentwege slechts een kortstondig succes voor haar producten zou veroorzaken, zonder de andere producenten van nucleaire elektriciteit te verplichten haar daarin onmiddellijk te volgen en omdat, anderzijds, een akkoord tussen producenten van dat type van elektriciteit ongewenste gevolgen zou hebben : het ontstaan van een praktijk die onverenigbaar is met artikel 101 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie en met artikel 2 van de op 15 september 2006 gecoördineerde wet « tot bescherming van de economische mededinging », een waarschijnlijk faillissement van de producenten van niet-nucleaire elektriciteit en de invoering van een moeilijk te nemen hindernis bij het betreden van de Belgische markt.

De verzoekster leidt eveneens af uit de studie van de CREG van 28 mei 2009, die « aanvullend [is] bij [de] studie [...] over ‘ de impact van het systeem van CO₂-emissierechten op de elektriciteitsprijs in België in 2008 ’ », dat alle elektriciteitsproducenten « onverwachte winsten » hebben behaald. Zij herinnert eveneens eraan dat de studie van de CREG van 13 mei 2008 aangeeft dat de stijging van de elektriciteitsprijs voor een niet-verwaarloosbaar gedeelte voortvloeit uit de stijging van de kosten van de openbare dienstverplichtingen, en van de verschillende heffingen en bijdragen.

De verzoekster beweert ten slotte dat de belastbare grondslag van de in het geding zijnde bijdrage geen prijsdaling kan veroorzaken, omdat zij wordt bepaald op basis van de hoeveelheid elektriciteit die in het verleden werd geproduceerd.

A.26.3.5. EDF Belgium wijst bovendien erop dat de repartitiebijdrage wordt voorgesteld als een middel om de mededinging op de energiemarkt te versterken, maar geeft aan dat noch de wet, noch de parlementaire voorbereiding ervan verklaart hoe die heffing concreet zal toelaten om dat doel te bereiken.

Met verwijzing naar de voormelde studie van de CREG van 26 januari 2009 onderstreept de verzoekster dat zij, gelet op haar aandeel in de elektriciteitsproductie, niet in staat is de concurrentieverhoudingen op de markt te wijzigen. Zij doet eveneens, op basis van cijfers, opmerken dat de waarde van haar individuele bijdrage meer dan dubbel zo hoog is als de winst die zij in 2007 behaalde.

A.26.3.6. EDF Belgium is ten slotte van mening dat, indien de repartitiebijdrage tot doel heeft het energiebeleid van de Staat te financieren, het niet verantwoord is ze enkel te laten doorwegen op de producenten van nucleaire energie, met uitsluiting van de andere spelers van de energiemarkt.

De verzoekster betoogt voor het overige dat die bijdrage in werkelijkheid enkel ertoe strekt het begrotingstekort aan te vullen.

Zij is van mening dat die bijdrage niet kan worden verantwoord door de omstandigheid dat de bijdrageplichtigen niet deelnemen aan het systeem van handel in CO₂-emissierechten, omdat die niet-deelname het gevolg is van het feit dat de installaties van die bijdrageplichtigen niet of slechts in zeer geringe mate de klimaatopwarming door dat type van emissie in de hand werken. Zulk een verantwoording zou volgens de verzoekster erop neerkomen de niet-emissie van CO₂ te bestraffen.

A.26.4. EDF Belgium stelt vervolgens dat niet wordt gewaarborgd dat de opbrengst van de in het geding zijnde repartitiebijdrage daadwerkelijk bestemd is voor de uitgaven die de Regering heeft aangekondigd.

De verzoekster wijst erop dat de bevoegde minister, tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen, heeft erkend dat die bijdrage niet was verbonden aan specifieke uitgaven, en dat de wetgever te dezen geen nieuw begrotingsfonds heeft opgericht in de zin van artikel 45 van de gecoördineerde wetten van 17 juli 1991, noch heeft beslist de opbrengst van die repartitiebijdrage toe te wijzen aan een reeds bestaand begrotingsfonds, zodat niet wordt afgeweken van het beginsel van niet-toewijzing van de ontvangsten, hetgeen de in het geding zijnde bijdrage onderscheidt van de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » en van de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector ».

EDF Belgium leidt uit de parlementaire bespreking die voorafging aan de stemming van de rijksmiddelenbegroting van 2009 verder nog af dat de in het geding zijnde bijdrage - die werd gekoppeld aan de begroting van 2008 - helemaal niet heeft gediend voor het ontwikkelen van nieuwe energiebeleidslijnen, en dat slechts een gedeelte van de bijdrage waarin de begroting van 2009 voorzag, voor dat doel zal worden bestemd.

A.27.1. De Ministerraad antwoordt in de eerste plaats dat de situatie van de belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft, niet vergelijkbaar is met die van de andere elektriciteitsproducenten, met die van de andere spelers van de elektriciteitsmarkt, noch met die van de andere spelers van de energiemarkt.

Hij verwijst in dat verband naar de bevoorrechte situatie van die belastingplichtigen, die voortvloeit uit het feit dat zij hun elektriciteit tegen dezelfde prijs verkopen als de producenten van niet-nucleaire elektriciteit, terwijl hun productiekosten uitzonderlijk laag zijn.

A.27.2. De Ministerraad stelt vervolgens dat het bekritiseerde verschil in behandeling in elk geval verantwoord is.

Hij beweert dat, gelet op de versnelde afschrijvingen waartoe de producenten van nucleaire energie konden overgaan, die laatsten thans een vaste kost dragen die op dit ogenblik niet hoger is dan die van de productie van niet-nucleaire elektriciteit, terwijl zij zeer geringe variabele kosten hebben. Hij voegt eraan toe dat, ook al konden bepaalde producenten van niet-nucleaire elektriciteit eveneens versnelde afschrijvingen genieten, zij daaruit niet dezelfde « onverwachte winsten » halen wegens de zeer hoge variabele kost van dat type van elektriciteit.

De Ministerraad heeft vervolgens vragen bij de waarde van de winst die de verzoekster beweert te hebben behaald in 2007, vermits hij uit het jaarverslag van haar raad van bestuur dat aan de algemene vergadering van 13 mei 2008 werd voorgelegd, afleidt dat zij haar elektriciteit zou hebben verkocht tegen een prijs die tweemaal lager is dan de gemiddelde marktprijs.

De Ministerraad betwist ook het argument dat is afgeleid uit de huidige verhoging van de belastbare grondslag, die te wijten is aan de afschrijving van de kerncentrales. Hij merkt op dat de versnelde afschrijvingen van het verleden niet alleen de vroegere belastbare grondslag hebben verminderd en een gewoon « belastinguitstel » hebben veroorzaakt. Hij wijst immers erop dat de huidige « nucleaire rente » - de « onverwachte winsten » - ontsnapt aan de Belgische vennootschapsbelasting, omdat de verzoekster haar hele elektriciteitsproductie aan de Franse vennootschap EDF overdraagt tegen een prijs die beduidend lager is dan de marktprijs. Hij voegt eraan toe dat dit procedé de verzoekster ook in staat stelt haar boekhoudkundig resultaat inzake winsten die verbonden zijn aan kernenergie, in te krimpen.

A.27.3.1. De Ministerraad betoogt vervolgens dat de diverse doelstellingen van de bestreden bepalingen, die onderling in samenhang moeten worden gelezen, geen betrekking hebben op alle spelers van de energiemarkt.

Hij onderzoekt ze achtereenvolgens.

A.27.3.2. Wat betreft de wil om de bevoorradingszekerheid voor elektriciteit te waarborgen, die in gevaar is gebracht door onvoldoende investeringen in de productiecapaciteit, betwist de Ministerraad elk van de opmerkingen van de verzoekster.

Hij merkt in de eerste plaats op dat de interconnectiecapaciteit met de buurlanden beperkt is en dat een toenemende afhankelijkheid van België van geïmporteerde elektriciteit de onzekerheid inzake bevoorrading slechts zou doen toenemen. Hij wijst erop dat de studie van de CREG van 26 januari 2009 die onzekerheid bevestigt en aantoont dat invoer geen gepaste reactie is.

In de tweede plaats oordeelt de Ministerraad dat de verzoekster niet het bewijs levert van de moeilijkheden die zij beweert te hebben ondervonden bij het verwezenlijken van haar investeringsprojecten. Hij wijst in dat verband erop, enerzijds, dat het « nationaal programma ter uitrusting van de middelen voor de productie en het groot vervoer van elektrische energie », dat op 17 november 1995 werd voorgesteld door het Beheerscomité van de Elektriciteitsondernemingen - en waarvan de verzoekster reeds op de hoogte was toen zij, onder een andere benaming, een « trekingsrecht » uitoefende op de centrale van Tihange 1 - reeds benadrukte dat er nood was aan nieuwe productie-eenheden voor elektriciteit en, anderzijds, dat andere vennootschappen geen moeilijkheden hebben ondervonden die vergelijkbaar zijn met die welke de verzoekster aanvoert, om een investeringsite te vinden.

In de derde plaats is de Ministerraad van mening dat de door de verzoekster vermelde investeringen in de centrale van Tihange 1 enkel tot doel hadden, ter uitvoering van de wet, de goede werking en de veiligheid van haar installaties te verzekeren. Hij doet eveneens opmerken dat de kost van die investeringen uiteindelijk wordt gedragen door de eindverbruiker, en dat de realisatie ervan niet de noodzaak om in nieuwe productie-eenheden te investeren, ter discussie stelt.

In de vierde plaats antwoordt de Ministerraad dat de zogenaamde onzekerheid betreffende het vervolg van het proces van desactivering van de kerncentrales dat door de wet van 31 januari 2003 werd opgestart, niet het gebrek aan investeringen in nieuwe productiecapaciteit van niet-nucleaire elektriciteit kan verantwoorden. Hij merkt op dat, op het ogenblik van de aanneming van de bestreden bepalingen, het uitstippelen van een normatief kader niet zou hebben toegelaten het kortetermijntekort aan elektriciteitsproductie weg te werken. Hij is ook van mening dat het « Protocolakkoord tussen de Belgische Staat en de groep GDF SUEZ » dat op 22 oktober 2009 werd ondertekend, de onzekerheid inzake elektriciteitsbevoorrading bevestigt, alsook de budgettaire gevolgen van het gebrek aan investeringen in die productie voor de Staat, die wordt gedwongen de ontwikkeling van alternatieve productiebronnen te ondersteunen.

In de vijfde plaats is de Ministerraad van oordeel dat het argument dat is afgeleid uit het ontbreken van een verplichting tot investering, in tegenspraak is met het argument dat is afgeleid uit de moeilijkheden die de verzoekster heeft ondervonden om investeringsprojecten te realiseren. Hij beweert dat de verzoekster er dus genoeg mee nam aanzienlijke winsten binnen te halen, zonder zich te bekommeren om de risico's die aan de ontoereikende elektriciteitsbevoorrading zijn verbonden.

A.27.3.3. De Ministerraad herinnert vervolgens eraan dat de uitgaven en investeringen waarvoor de repartitiebijdrage bestemd is, betrekking hebben op het kernonderzoek.

Hij is dan ook van mening dat de verwijzing die de verzoekster maakt naar, enerzijds, de - relatief geringe - uitgaven die zij doet om de betrouwbaarheid en de veiligheid van haar productieapparaat te waarborgen en naar, anderzijds, de betaling van belastingen en bijdragen waarvan de last uiteindelijk door de eindverbruiker wordt gedragen, niet pertinent is.

A.27.3.4. De Ministerraad verklaart eveneens waarom de wetgever zich heeft gewend tot de meest bevoordeelde marktspelers, die bovendien over de financiële middelen beschikken, om de strijd aan te gaan tegen de prijsstijging.

Hij merkt in de eerste plaats op dat EDF Belgium zich niet in een situatie bevindt die vergelijkbaar is met die van de andere elektriciteitsproducenten van wie de productiekost afhangt van de evolutie van de aardolieprijs, maar dat zij zich toch ertoe heeft beperkt de prijs van de energie die zij produceert, aan te passen aan die van laatstgenoemden. Hij leidt uit rapporten die in 2006 en 2008 door de Europese Commissie zijn opgesteld, en in de studie van de CREG van 26 januari 2009 worden vermeld, af dat de belastingplichtigen op wie de in het geding zijnde repartitiebijdrage betrekking heeft nochtans in staat lijken om de verkoopprijs van hun elektriciteit vrij te bepalen door hem los te koppelen van de aardolieprijs en hem dichter bij de productiekost te brengen.

De Ministerraad wijst vervolgens erop dat voor zulk een prijsvermindering van nucleaire elektriciteit geen akkoord tussen de verschillende betrokken producenten vereist is, omdat een beslissing tot prijsvermindering die door één van hen wordt genomen, de rechtstreekse concurrenten ertoe zal aanzetten hetzelfde te doen. Hij voegt eraan toe dat de « nucleaire rente » die de belastingplichtigen, op wie de repartitiebijdrage betrekking, heeft genieten, hen had moeten aanzetten tot meer investeringen en tot een prijsvermindering ten voordele van de consument.

Ten slotte preciseert de Ministerraad dat de door de verzoekster geciteerde studie van de CREG van 28 mei 2009, slechts betrekking heeft op twee producenten van nucleaire elektriciteit : Electrabel en S.P.E. Hij geeft eveneens aan dat, in 2008, de Belgische prijs van de elektriciteit die aan de « residentiële klanten » werd geleverd de derde hoogste van de Europese Unie was, en dat de Belgische prijs voor de industriële ondernemingen bij de negen hoogste van de Europese Unie was.

A.27.3.5. Volgens de Ministerraad heeft de repartitiebijdrage eveneens tot doel het concurrentiële evenwicht te herstellen dat werd verstoord door de voordelige positie van de producenten van nucleaire elektriciteit, die zeer lage productiekosten hebben en de « onverwachte winsten » genieten die verbonden zijn aan de versnelde afschrijving van de kerncentrales en aan de invoering van het systeem van handel in CO₂-emissierechten.

Hij herinnert eveneens eraan dat de verzoekster, ondanks haar beperkte aandeel in de nucleaire elektriciteitsproductie, in staat was de prijzen te beïnvloeden. Hij wijst in dat verband erop dat de verzoekster zich, ten aanzien van de bestreden maatregel en wat betreft de winsten uit de nucleaire elektriciteitsproductie, niet in een situatie bevindt die wezenlijk verschilt van die van Electrabel : doordat zij onder een andere benaming heeft deelgenomen aan de oorspronkelijke investeringen, heeft zij versnelde afschrijvingen genoten, kan zij niet als een nieuwe marktspeler worden beschouwd en heeft zij de andere voordelen die door de CREG naar voren zijn gebracht, genoten.

De Ministerraad verwijst ten slotte naar de vragen die hij zich stelt over de waarde van de winst die door de verzoekster werd bekendgemaakt (A.27.2). Hij is van mening dat de studie van de CREG van 26 januari 2009 het bestaan van de « nucleaire rente » bevestigt. Hij preciseert dat het winstbedrag dat de verzoekster aanvoert om het zogenaamd buitensporige niveau van haar individuele bijdrage aan te tonen, het resultaat is van een interne verrichting van de industriële groep waartoe zij behoort, namelijk een doorverkoop, tegen een sterk verlaagde prijs, van haar nucleaire elektriciteitsproductie aan EDF, een Franse vennootschap waarnaar de « onverwachte winsten » worden verschoven.

A.27.3.6. De Ministerraad wijst ten slotte erop dat in de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen het energiebeleid wordt beschreven waarvan de verwezenlijking eveneens de repartitiebijdrage rechtvaardigt. Hij doet opmerken dat het in het bijzonder gaat om het algemene beleid inzake broeikasgasemissiebeperking, dat betrekking heeft op alle spelers van de elektriciteitsmarkt.

Hij is van mening dat dit energiebeleid kan leiden tot maatregelen die verschillen naar gelang van de specifieke kenmerken van de verschillende marktspelers. De Ministerraad oordeelt dat de repartitiebijdrage aldus

een specifieke last creëert voor bepaalde marktspelers, voor wie de specifieke verplichtingen die in het kader van de strijd tegen de klimaatopwarming aan de andere spelers zijn opgelegd, niet gelden. Hij herinnert in dat verband eraan dat het geoorloofd is een categorie van marktspelers die zich in een gunstigere positie bevinden, te belasten, en de marktspelers die reeds bijdragen tot de doelstellingen van de wetgever van een financiële inspanning vrij te stellen.

A.27.4. Wat betreft het ontbreken van een waarborg met betrekking tot de concrete toewijzing van de opbrengst van de in het geding zijnde repartitiebijdrage, oordeelt de Ministerraad dat dit niet de grondwettigheid van de bestreden bepalingen in het gedrang zou kunnen brengen.

Hij bevestigt dat het niet de belastingplichtigen toekomt de effectieve inning van een belasting te controleren en dat de wetgever niet verplicht is waarborgen te verstrekken met betrekking tot het gebruik van de ontvangsten die de belasting voortbrengt. Hij herinnert in dat verband eraan dat de oprichting van een begrotingsfonds een uitzondering blijft op de regel van uniciteit van de staatsbegroting.

Hij is van mening dat niet kan worden ontkend dat de bijkomende investeringen waartoe de federale overheid is gehouden, in het bijzonder in de sector van de hernieuwbare energie, het gevolg zijn van het feit dat de belastingplichtigen op wie de voormelde bijdrage betrekking heeft, niet de nodige investeringen hebben gedaan, ondanks de torenhoge winsten uit hun activiteit van nucleaire elektriciteitsproductie.

Over het « derde onderdeel »

A.28.1. EDF Belgium verwijt de bestreden bepalingen haar op dezelfde wijze te behandelen als de twee andere belastingplichtigen op wie de in het geding zijnde repartitiebijdrage betrekking heeft, terwijl zij zich in een situatie bevinden die kennelijk verschillend en niet vergelijkbaar is.

De verzoekster wijst in de eerste plaats erop dat zij, in tegenstelling tot Electrabel, niet met de federale overheid heeft kunnen onderhandelen over de storting van een « vrijwillige bijdrage », noch haar opmerkingen heeft kunnen meedelen over de opportuniteit of het bedrag van de repartitiebijdrage. Zij onderstreept vervolgens dat zij, in tegenstelling tot Electrabel, geen kernexploitant is en dat zij, in tegenstelling tot de twee andere bijdrageplichtigen, niet over installaties beschikt voor de productie van niet-nucleaire elektriciteit, zodat de in het geding zijnde bijdrage haar hele elektriciteitsproductie raakt. Zij merkt ook op dat in 2008, haar marktaandeel voor levering van elektriciteit kleiner was dan twee procent en dat de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector », die werd ingevoerd bij de wet van 27 december 2006, enkel betrekking had op ondernemingen die een marktaandeel van meer dan dertig procent bezitten. Zij betoogt ten slotte dat zij, in tegenstelling tot de twee andere bijdrageplichtigen, enkel aan beroepsverbruikers elektriciteit verkoopt en dat zij in 2005 haar activiteiten op die markt van de energielevering slechts heeft kunnen ontwikkelen dankzij nieuwe investeringen, die door de in het geding zijnde bijdrage niettemin in gevaar worden gebracht.

De verzoekster is van mening dat, noch in de bestreden bepalingen, noch in de parlementaire voorbereiding ervan een objectieve en redelijke verantwoording kan worden gevonden voor de identieke behandeling van de twee bovenvermelde categorieën van personen. Zij wijst in dat verband erop dat het voorontwerp van programmawet niet de verzoekster beoogde.

A.28.2. EDF Belgium voert bovendien aan dat, gelet op haar financiële situatie, de repartitiebijdrage een aantasting van het eigendomsrecht vormt die onbestaanbaar is met artikel 16 van de Grondwet.

A.29.1.1. De Ministerraad antwoordt dat de verzoekster zich niet in een situatie bevindt die wezenlijk verschilt van die van de andere belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft. Hij is van mening dat de fiscale wetgever niet verplicht is om alle mogelijke verschillen onder belastingplichtigen in aanmerking te nemen.

Wat het feit betreft dat de verzoekster niet heeft deelgenomen aan de voorafgaande onderhandelingen die door de federale overheid werden geleid, beweert de Ministerraad, op grond van het arrest nr. 54/2008, dat dit niet volstaat om te besluiten tot het bestaan van een discriminatie. Hij voegt eraan toe dat, gelet op het feit dat die onderhandelingen mislukt zijn, de bijdrage gezagshalve aan alle bijdrageplichtigen is opgelegd. Hij wijst eveneens erop dat het arbitraire karakter van een eenzijdige heffing niet kan voortvloeien uit het ontbreken van voorafgaande onderhandelingen over het bedrag ervan.

De Ministerraad stelt vervolgens dat de verzoekster, net zoals alle personen die door de repartitiebijdrage worden beoogd, een aandeel heeft in de nucleaire elektriciteitsproductie waaruit zij winst haalt, terwijl zij onvoldoende heeft geïnvesteerd in de infrastructuur voor elektriciteitsproductie. Hij merkt op dat, indien die bijdrage betrekking heeft op de hele elektriciteitsproductie van de verzoekster en deze bijgevolg niet op dezelfde wijze raakt als de andere bijdrageplichtigen, dat enkel is omdat de verzoekster alleen maar over nucleaire elektriciteit beschikt. Hij ziet echter niet in welk opzicht dat gegeven de grondwettigheid van die bijdrage in het gedrang zou brengen.

Volgens de Ministerraad is de omstandigheid dat de verzoekster enkel aan beroepsverbruikers elektriciteit levert, niet pertinent. De Ministerraad wijst erop dat de individuele bijdrage van een bijdrageplichtige verschilt naar gelang van diens aandeel in de nucleaire elektriciteitsproductie, en is van mening dat het de wetgever toekomt te beslissen of het geringe marktaandeel van een onderneming een belastingvrijstelling moet rechtvaardigen.

De Ministerraad doet eveneens opmerken dat de verzoekster niet nieuw is op de Belgische markt van de nucleaire elektriciteit, vermits zij een andere vennootschap is opgevolgd die sinds 1996 over een aandeel in de nucleaire elektriciteitsproductie beschikt. Hij voert aan dat de verzoekster niet meer dan de andere bijdrageplichtigen aantoont dat zij de intentie heeft gehad om in nieuwe installaties voor nucleaire elektriciteitsproductie te investeren, teneinde de huidige vrees op het vlak van elektriciteitsbevoorrading en prijsstabiliteit te voorkomen.

A.29.1.2. In ondergeschikte orde stelt de Ministerraad dat, ook al zou de situatie van de verzoekster worden beschouwd als wezenlijk verschillend van die van de andere betrokken bijdrageplichtigen, de bekritiseerde identieke behandeling daardoor niet minder redelijk verantwoord zou zijn.

Hij wijst op de openbare lasten die voortvloeien uit de opdracht van controle en regulering van de activiteiten van nucleaire elektriciteitsproductie die voor de verzoekster winst opbrengen. Hij doet eveneens opmerken dat de verzoekster, net zoals de andere bijdrageplichtigen, jarenlang onvoldoende heeft geïnvesteerd in nieuwe installaties voor elektriciteitsproductie, zodat het verantwoord is dat zij bijdraagt tot de openbare lasten die deze situatie met zich brengt, teneinde de bevoorradingszekerheid en de stabiliteit van de elektriciteitsprijzen te verzekeren. De Ministerraad is van mening dat dezelfde opmerking geldt voor het energiebeleid van het land.

A.29.2. De Ministerraad is van oordeel dat, in zoverre het de schending van artikel 16 van de Grondwet betreft, het « derde onderdeel » van het eerste middel onontvankelijk is wegens de onduidelijkheid ervan.

Hij wijst erop dat de toelichting van de verzoekster niet duidelijk maakt in welk opzicht haar financiële situatie van de repartitiebijdrage een aantasting van haar eigendomsrecht zou maken, die niet gegrond is op overwegingen van openbaar nut.

Over de drie « onderdelen samen »

A.30. EDF Belgium stelt dat, zelfs indien de voormelde twee verschillen in behandeling en de identieke behandeling objectief en redelijk verantwoord zouden zijn, de invoering van de repartitiebijdrage niet redelijkerwijze evenredig zou zijn ten opzichte van de doelstellingen van de bestreden bepalingen.

De verzoekster merkt in de eerste plaats op dat haar situatie van het jaar 2008, als gevolg van de invoering van de in het geding zijnde bijdrage, totaal verschillend is van haar situatie van 2007.

Zij leidt vervolgens af uit de arresten nrs. 46/2004 en 54/2008 dat het Hof rekening houdt met het mogelijk arbitraire karakter van het bedrag van een belasting, om de grondwettigheid ervan te beoordelen. Zij benadrukt dat de wetgever niet de omvang van de behoeften van de Staat preciseert, noch van de « mogelijke risico's » en van de winsten van de bijdrageplichtigen waarnaar hij verwijst om het bedrag van de repartitiebijdrage te rechtvaardigen, en is van mening dat dit bedrag volkomen arbitrair is. Zij preciseert dat die bijdrage volkomen verschilt van de « eenmalige bijdrage ten laste van de gassector », die door het Hof werd onderzocht in het arrest nr. 54/2008. In dat verband wijst zij erop dat de in het geding zijnde bijdrage niet tot doel heeft welbepaalde uitgaven te financieren die eigen zijn aan de sector waartoe de bijdrageplichtigen behoren, dat die bijdrage ook drukt op ondernemingen waarvan het marktaandeel niet groot is, en dat die bijdrage recurrent is, wat het onevenredige karakter ervan ten opzichte van de nagestreefde doelstellingen scherper doet uitkomen.

EDF Belgium leidt bovendien af uit het arrest nr. 107/2005 dat het bedrag van de individuele bijdrage die zij verschuldigd is, klaarblijkelijk onevenredig is en neerkomt op een verbeurdverklaring. Zij herinnert eraan dat die bijdrage meer dan dubbel zo hoog is als de waarde van haar exploitatiewinst van het jaar 2007, en dat zij het bedrag van alle belastingen en bijdragen die de verzoekster verschuldigd is wegens haar activiteit van elektriciteitsproductie, met zes vermenigvuldigt. Zij preciseert dat de draagkracht van de bijdrageplichtigen waarmee rekening moet worden gehouden om de grondwettigheid van een belasting te beoordelen, wordt gemeten ten opzichte van de exploitatiewinst, en niet op basis van het omzetcijfer. Zij wijst erop dat de in het geding zijnde repartitiebijdrage vreemd blijft aan de winstmarges van de bijdrageplichtigen. De verzoekster voegt eraan toe dat die bijdrage enkel ertoe strekt een begrotingstekort aan te vullen, en niet tot doel heeft gedrag dat schadelijk is voor het leefmilieu te ontmoedigen, ongeoorloofde praktijken te bestraffen of activiteiten die toegestaan maar schadelijk zijn af te remmen.

De verzoekster onderstreept ten slotte dat met de repartitiebijdrage niet de vijf doelstellingen vermeld in artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, kunnen worden verwezenlijkt. Zij is van mening dat het bedrag van die bijdrage onvoldoende is en dat voor het verwezenlijken van sommige van die doelstellingen geen financiële middelen nodig zijn, maar eenvoudigweg een « echt beleid » moet worden vastgelegd, bijvoorbeeld via het aannemen van een wettelijk en reglementair kader.

A.31. De Ministerraad antwoordt dat het totaalbedrag van de repartitiebijdrage niet onevenredig is ten opzichte van de doelstellingen van die belasting en de financiële behoeften waaraan zij moet voldoen, dat het redelijk verantwoord is en geen blijk geeft van een kennelijke beoordelingsfout. Hij benadrukt de omvang van de financiële middelen die dringend vereist zijn voor het oplossen van de problemen en voor de bescherming tegen de risico's die verbonden zijn aan de nucleaire energieproductie en die reeds werden vermeld. Hij betoogt overigens dat die bijdrage lijkt op de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector ». Hij wijst in dat verband erop dat zij zal toelaten de strijd tegen de stijging van de elektriciteitsprijs te financieren, dat de beslissing om bepaalde personen vrij te stellen van betaling van de belasting tot de beoordelingsbevoegdheid van de wetgever behoort en dat de in het geding zijnde bijdrage helemaal niet recurrent is. Wat dat laatste punt betreft, preciseert de Ministerraad dat de invoering van een repartitiebijdrage voor 2009 niet *a posteriori* de grondwettigheid van de door de bestreden bepalingen ingevoerde bijdrage ter discussie zou kunnen stellen. De Ministerraad onderstreept ten slotte dat het bedrag van de bijdragen die voor de jaren 2010 tot 2014 zijn vastgelegd in het « Protocolakkoord tussen de Belgische Staat en de groep GDF SUEZ », dat op 22 oktober 2009 werd ondertekend, dat van de in het geding zijnde repartitiebijdrage benadert, wat aangeeft dat dit bedrag niet buitensporig wordt geacht ten opzichte van de winstmarges die eigen zijn aan de nucleaire elektriciteitsproductie.

De Ministerraad stelt bovendien dat het bedrag van de individuele bijdrage van de verzoekster niet neerkomt op een verbeurdverklaring, noch onevenredig is. Hij preciseert dat de last van een belasting moet worden beoordeeld ten opzichte van de winstmarge die verbonden is aan de door die belasting beoogde activiteit, en niet ten opzichte van de algemene exploitatiewinst, die betrekking heeft op het geheel van de activiteiten van de belastingplichtige. Hij doet in dat verband opmerken dat de individuele bijdrage slechts een relatief gering gedeelte raakt van de winsten van de verzoekster die verbonden zijn aan de activiteit van nucleaire elektriciteitsproductie, en die zij overigens reeds jarenlang uitoefent in deze zeer winstgevende sector. De Ministerraad herinnert eveneens eraan dat de berekeningswijze van de individuele bijdrage van elke bijdrageplichtige rekening houdt met de winstmarge die verbonden is aan de nucleaire elektriciteitsproductie. Hij antwoordt ook dat elke belasting per definitie een budgettaire doelstelling heeft, dat de belasting die te dezen wordt betwist, voor de belastingplichtige een aan diens activiteit verbonden last creëert en dat zij niet onevenredig zou kunnen worden geacht wegens het loutere feit dat zij niet tot doel heeft het gedrag van de belastingplichtige te beïnvloeden, doel dat het te dezen sowieso niet mogelijk zou hebben gemaakt het probleem op te lossen van de ontoereikende elektriciteitsproductiecapaciteit die het gevolg is van het sinds 1995 passieve gedrag van de verzoekster.

De Ministerraad wijst ten slotte erop dat de zogenaamde ontoereikendheid van het bedrag van de repartitiebijdrage, in het licht van de nagestreefde doelstellingen, het evenredige karakter van die belasting zou bevestigen. Hij is bovendien van mening dat voor de verwezenlijking van de meeste van die doelstellingen financiële middelen nodig zijn.

Wat betreft het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet, in samenhang gelezen met het « beginsel van rechtszekerheid en van niet-retroactiviteit van de fiscale wetten »

A.32. EDF Belgium voert aan dat de bestreden bepalingen, doordat zij de belastbare materie en de belastbare grondslag bepalen op grond van het laatste kalenderjaar, een verschil in behandeling invoeren tussen, enerzijds, de belastingplichtigen die de in het geding zijnde repartitiebijdrage verschuldigd zijn en, anderzijds, alle andere belastingplichtigen die rechtszekerheid genieten.

De verzoekster is van mening dat die bepalingen een terugwerkende kracht hebben die haar en de twee andere betrokken bijdrageplichtigen op discriminerende wijze het recht op rechtszekerheid ontnemt. Zij oordeelt dat die bepalingen van toepassing zijn op feiten, handelingen en situaties die definitief voltrokken zijn op het ogenblik van de inwerkingtreding ervan, en die bijdrageplichtigen verhinderen de fiscale gevolgen van hun handelingen te voorzien. Met vermelding van het arrest nr. 109/2004 voert zij aan dat de wetgever, aan het einde van het jaar 2008, een bijdrage had kunnen invoeren die betrekking zou hebben op de situatie van de bijdrageplichtigen tijdens het jaar 2008. Zij preciseert dat de bijdrageplichtigen, ook al waren niet alle gegevens bekend, niet meer in staat waren, tussen de inwerkingtreding van de wet (29 december 2008) en de uiterste datum voor betaling van de individuele bijdragen (30 januari 2009), hun gedrag te wijzigen om aan de belasting te ontsnappen. Na het arrest nr. 115/2000 te hebben geciteerd en met verwijzing naar het arrest nr. 109/2004, merkt de verzoekster op dat de individuele bijdragen worden bepaald op grond van gegevens die vaststaan op het ogenblik van de inwerkingtreding van die bepalingen.

Volgens EDF Belgium worden noch in de bestreden bepalingen, noch in de parlementaire voorbereiding ervan de bijzondere omstandigheden aangegeven die het retroactieve karakter ervan zouden kunnen verantwoorden, zodat het voormelde verschil in behandeling niet objectief, noch redelijk is verantwoord. De verzoekster beweert dat, zelfs indien die bijzondere omstandigheden zouden bestaan, zou moeten worden vastgesteld dat er geen redelijk verband van evenredigheid is tussen de berekeningswijze van de individuele bijdragen en de nagestreefde doelstellingen.

A.33. De Ministerraad antwoordt dat het tweede middel geen rekening houdt met het feit dat de noodzakelijke stabiliteit van het criterium van verdeling van een omslagbelasting vereist dat dit criterium berust op gegevens die de wetgever bekend zijn bij de stemming over die belasting. Dat criterium van verdeling bepalen op basis van onbekende gegevens zou afbreuk doen aan de rechtszekerheid en dus aan de gelijkheid onder belastingplichtigen, omdat sommigen, door een wijziging van hun gedrag, de fiscale last van de andere belastingplichtigen zouden kunnen verhogen.

De Ministerraad oordeelt dat de onmiddellijke uitwerking van de bestreden bepalingen des te meer gerechtvaardigd is daar het aantal bijdrageplichtigen klein is. Hij voert aan dat het criterium van verdeling geen terugwerkende kracht heeft, omdat het identiek is aan datgene dat, bij de wet van 25 april 2007 waarvan de grondwettigheid nooit werd aangevochten, werd ingevoerd in de wet van 11 april 2003, en dat de bestreden bepalingen in 2008 een belasting creëren voor het jaar 2008. Hij geeft aan dat dit criterium noodzakelijkerwijs moest worden bepaald met verwijzing naar gegevens van een periode die voorafging aan de bekendmaking van de bestreden bepalingen omdat de berekening onmiddellijk na de uitvaardiging ervan moest gebeuren. Hij merkt eveneens op dat de gegevens inzake elektriciteitsproductie van 2008 nagenoeg identiek zijn aan die van 2007.

De Ministerraad voert aan dat de verzoekster de retroactiviteit verwacht met de onmiddellijke toepassing van een nieuwe wet. Hij leidt af uit het arrest nr. 46/2004 dat een verwijzing naar een situatie die voorbij is, niet volstaat om een wet retroactief te noemen.

De Ministerraad citeert het arrest nr. 100/2003 en herinnert eraan dat het Hof niet bevoegd is om de inachtneming te toetsen, door een wet, van een beginsel van rechtszekerheid.

Hij voegt eraan toe dat de bijdrageplichtigen die de invoering van de repartitiebijdrage niet hadden voorzien, ze toch konden of moesten voorzien.

Wat betreft het derde middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 16 en 170, § 1, van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens

A.34. EDF Belgium voert aan dat de bestreden bepalingen geen precieze en ondubbelzinnige criteria bevatten om het bedrag te bepalen van de individuele bijdrage van elke kernexploitant en van elke andere vennootschap die een aandeel heeft in de industriële productie van nucleaire elektriciteit. De verzoekster verwijt die bepalingen dat zij het gehanteerde begrip « industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen » niet definiëren.

Zij merkt op dat de verwijzing naar artikel 9, eerste lid, tweede zin, van de wet van 11 april 2003, die artikel 14, § 8, vierde lid, van die wet bevat, niet méér duidelijkheid schept en volkomen nutteloos is. Zij doet in dat verband opmerken dat het niet met betrekking tot een belasting is dat dit begrip in de eerste van die twee bepalingen wordt gebruikt. De verzoekster wijst bovendien erop dat de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen niet duidelijk maken of dat begrip in die zin moet worden begrepen dat het de « geïnstalleerde productiecapaciteit » beoogt. Zij is van mening dat het voorwerp en de motivering van het arrest nr. 72/2008 de verwarring rond de definitie van het in het geding zijnde begrip doen toenemen.

De verzoekster herinnert eraan dat het een democratisch verkozen vergadering toekomt het door de belastingplichtigen te betalen bedrag te bepalen, dat een essentieel element van de belasting vormt. Zij preciseert dat de wetgever, wat een « omslagbelasting » betreft, alle elementen moet bepalen op grond waarvan het respectieve deel van elke belastingplichtige kan worden berekend.

Zij is van mening dat de wetgever te dezen aan de privaatrechtelijke vennootschap Synatom de zorg heeft gelaten om een van de essentiële elementen van de belasting te bepalen, wat onbestaanbaar is met het beginsel van de wettigheid van de belasting dat is uitgedrukt in de artikelen 16 en 170, § 1, van de Grondwet.

A.35.1. De Ministerraad antwoordt in hoofdorde dat het middel onontvankelijk is doordat het in werkelijkheid betrekking heeft op artikel 9, eerste lid, van de wet van 11 april 2003, een wetsbepaling waarvan de vernietiging niet wordt gevorderd in het verzoekschrift tot vernietiging. Hij preciseert dat het omstreden begrip immers in die bepaling is ingevoegd bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007.

De Ministerraad is voor het overige van mening dat het middel minstens onontvankelijk is in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 16 van de Grondwet, omdat die bepaling niets te maken heeft met het aangevoerde bezwaar.

A.35.2. In ondergeschikte orde voert de Ministerraad aan dat het middel niet gegrond is.

Hij formuleert opmerkingen die soortgelijk zijn met die welke betrekking hebben op het eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4666 (A.8.2 en A.8.3) en op het tweede onderdeel van het middel in de zaak nr. 4730 (A.21.2).

Hij merkt bovendien op dat de verzoekster nooit de berekening van Synatom heeft betwist, ondanks de omvang van de in het geding zijnde bedragen.

Hij voegt eveneens eraan toe dat, zelfs indien er sprake zou zijn van schending van de Grondwet, deze niet zou voortvloeien uit de bestreden bepalingen, maar uit artikel 152 van de wet van 25 april 2007, dat het omstreden begrip heeft ingevoerd in artikel 9 van de wet van 11 april 2003, waarvan de verzoekster de vernietiging had moeten vorderen.

Wat betreft de toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989

A.36. « In uiterst ondergeschikte orde » vraagt de Ministerraad dat het Hof, zoals het reeds heeft gedaan met betrekking tot andere - zelfs eenmalige - belastingen, de gevolgen van de bestreden bepalingen zou handhaven in geval van een vernietiging.

Hij verantwoordt dat verzoek op dezelfde wijze als in de zaak nr. 4666 (A.15), door, met betrekking tot het sociale energiebeleid, te preciseren dat de repartitiebijdrage ertoe strekt de bijkomende lasten te dekken waarmee de overheid wordt geconfronteerd wegens de handelwijze van de betrokken bijdrageplichtigen, en ervoor te

zorgen dat die lasten door die laatste bijdrageplichtigen worden gedragen, en niet door de consumenten die het slachtoffer zijn van de stijging van de elektriciteitsprijzen.

A.37. De verzoekster antwoordt dat geen enkele bijzondere omstandigheid de toepassing rechtvaardigt van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, noch het verlenen van een machtiging, voor de federale overheid, om bedragen die krachtens ongrondwettige bepalingen zijn geïnd, te behouden.

Zij leidt af uit het arrest nr. 34/97 dat de budgettaire gevolgen van een vernietiging van de bestreden bepalingen geen handhaving van de gevolgen van die laatste kunnen gronden. Zij onderstreept daarnaast dat het sociale energiebeleid door een apart fonds wordt gefinancierd. Zij ziet evenmin in welk opzicht een vernietiging van de bestreden bepalingen onomkeerbare gevolgen zou hebben voor het klimaatbeleid van het land.

Ten aanzien van de zaak nr. 4738

Wat het belang betreft

A.38. De naamloze vennootschap S.P.E. (hierna : S.P.E.), die zich aandient als een vennootschap bedoeld in artikel 24, § 1, van de wet van 11 april 2003, verantwoordt haar belang om de vernietiging te vorderen van de artikelen 60 tot 66 van de wet van 22 december 2008 door de omstandigheid dat die bepalingen haar verplichten een gedeelte te betalen van de repartitiebijdrage die zij invoeren, en haar verbieden de last ervan op anderen af te wentelen.

Wat betreft het eerste middel, dat is afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 172 van de Grondwet

A.39.1. S.P.E. verwijt artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003, dat werd ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008, alle kernexploitanten en alle andere vennootschappen die geen kernexploitant zijn en die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen, op dezelfde wijze te behandelen.

A.39.2.1. De verzoekster stelt in de eerste plaats dat de situatie van de kernexploitanten en van de vennootschappen die slechts een klein aandeel hebben in de nucleaire elektriciteitsproductie - die de verzoekster de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » noemt - fundamenteel verschilt van de situatie van de « dominante nucleaire operator », namelijk Electrabel.

Zij wijst erop dat die laatste vennootschap in 2007 in het bezit was van bijna 89 pct. van de geïnstalleerde productiecapaciteit van nucleaire elektriciteit, terwijl het aandeel van EDF Belgium en dat van de verzoekster respectievelijk ruim 8 pct. en iets minder dan 3 pct. bedroeg. De verzoekster geeft aan dat het precies die dominante positie van Electrabel is die de wetgever herhaaldelijk ertoe heeft aangezet de Belgische elektriciteitsmarkt te proberen vrijmaken.

De verzoekster merkt op dat dit wezenlijke verschil wordt weergegeven door een fundamenteel verschil op het vlak van de behaalde winsten en van de omvang van de repartitiebijdrage ten opzichte van die winsten. Op grond van een onderzoek van de jaarrekeningen van de drie voormelde vennootschappen wijst zij erop dat de belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft niet allemaal aanzienlijke winsten hebben behaald dankzij kernenergie. Zij doet eveneens opmerken dat haar individuele bijdrage en die van EDF Belgium respectievelijk ongeveer 83 pct. en ongeveer 105 pct. vertegenwoordigen van de totale winstwaarde die zij gedurende de periode 2005-2007 hebben gerealiseerd, terwijl de individuele bijdrage van Electrabel ruim 5 pct. vertegenwoordigt van de winstwaarde die deze operator gedurende dezelfde periode heeft gerealiseerd. De verzoekster rechtvaardigt de verwijzing naar die periode door op te merken dat de bestreden bepaling naar het jaar 2007 verwijst, dat de parlementaire voorbereiding betrekking heeft op de enorme winsten die voordien dankzij de afschrijving van de kerncentrales zijn gerealiseerd, en dat dit voordeel, wat de meest recente centrales betreft, sinds 2005 bestaat.

A.39.2.2. De verzoekster onderzoekt vervolgens verschillende andere aspecten van haar situatie om aan te tonen dat deze fundamenteel verschilt van die van Electrabel.

Zij merkt in de eerste plaats op dat, wat de periode 2005-2007 betreft, haar individuele bijdrage ongeveer 150 pct. van haar exploitatiewinst vertegenwoordigt, dat de individuele bijdrage van EDF Belgium ongeveer 102 pct. van haar exploitatiewinst vertegenwoordigt, terwijl die van Electrabel slechts 9,4 pct. van diens exploitatiewinst bedraagt. De verzoekster wijst erop dat, indien het bedrag van de individuele bijdrage van Electrabel ongeveer dertig keer hoger is dan dat van haar eigen bijdrage, de exploitatiewinst van de eerstgenoemde ook vijfhonderd keer hoger is dan de hare.

De verzoekster wijst in de tweede plaats erop dat, wanneer ook rekening wordt gehouden met de vennootschapsbelasting die voor diezelfde periode verschuldigd is, de fiscale druk op de exploitatiewinst verhoudingsgewijs veel zwaarder is voor S.P.E. (190 pct.) en EDF Belgium (139 pct.) dan voor Electrabel (17 pct.).

S.P.E. stelt in de derde plaats dat haar productiekost van nucleaire elektriciteit beduidend hoger is dan die van Electrabel, en dat bijgevolg haar winstmarge beduidend kleiner is dan die van haar concurrent. De verzoekster beweert dat haar exploitatiekosten in principe 16,5 pct. hoger zijn dan die van Electrabel wegens het berekeningsmechanisme van de forfaitaire vergoeding die zij aan de dominante operator moet betalen wegens haar aandeel in de elektriciteitsproductie van vier kerncentrales. Zij preciseert dat zij verhoudingsgewijs zwaarder wordt getroffen door een belastingverhoging dan haar concurrent. De verzoekster voegt eraan toe dat haar productiekosten ook hoger zijn dan die van Electrabel wegens het feit dat die laatste vennootschap sinds 1995 het aanzienlijke voordeel geniet dat voortvloeit uit de versnelde afschrijving (van de drie oudste centrales), terwijl de twee vennootschappen die niet de hoedanigheid van kernexploitant hebben, dat type van voordeel pas sinds 2005 genieten omdat zij slechts in de vier meest recente centrales over een aandeel in de nucleaire elektriciteitsproductie beschikken. De verzoekster onderstreept eveneens, enerzijds, dat haar productiekost nog zal stijgen ingevolge de verwerving, in februari 2009, van een bijkomend gedeelte in de productiecapaciteit van de vier meest recente centrales en, anderzijds, dat het akkoord tussen de federale Regering en Electrabel over een verlenging van de exploitatie van de drie oudste centrales het grote verschil in situatie op het vlak van de productiekost nog zal vergroten voor de verzoekster, die geen enkel aandeel in die centrales bezit.

S.P.E. stelt in de vierde plaats dat zij verplicht is de winsten uit de nucleaire elektriciteitsproductie aan te wenden om haar andere activiteiten van elektriciteitsproductie te subsidiëren. Zij wijst in de eerste plaats erop dat nucleaire elektriciteit in 2007 slechts tien procent van haar totale productie vertegenwoordigde, terwijl dat type van elektriciteit meer dan de helft van de door Electrabel geleverde elektriciteit vertegenwoordigde, zodat zij veel afhankelijker is, dan de dominante operator, van de andere technieken van elektriciteitsproductie (uit gas, steenkool of hernieuwbare energiebronnen), die hogere productiekosten opleveren dan nucleaire elektriciteit. De verzoekster voert vervolgens aan dat zij de winsten uit haar nucleaire elektriciteitsproductie gebruikt om de verliezen te compenseren die voortvloeien uit de aankoop van de grote hoeveelheid elektriciteit die zij niet kan produceren, maar die zij moet leveren, terwijl Electrabel het overschot aan geproduceerde elektriciteit tegen een interessante prijs kan doorverkopen. De verzoekster beweert ten slotte, op grond van de studie van de CREG van 28 mei 2009, dat de prijs van haar nucleaire elektriciteit niet de kost opneemt van de CO₂-emissierechten die drukt op de productie van andere types van elektriciteit, en dat zij die kost zelf draagt wanneer zij verplicht is elektriciteit van andere producenten aan te kopen, zodat zij in dat geval geen « onverwachte winsten » geniet. Zij is van mening dat die gegevens het fundamentele verschil in situatie met Electrabel bevestigen.

De verzoekster is van oordeel dat uit hetgeen voorafgaat volgt dat het gevolg van de repartitiebijdrage precies tegengesteld is aan het gevolg dat de asymmetrische regelgeving die werd aanbevolen door de studie van de CREG van 26 januari 2009, zou moeten hebben om de andere markspelers dan Electrabel meer vrijheid en faciliteiten te bieden. Zij oordeelt dat de wetgever de minder grote spelers van de elektriciteitsmarkt had moeten vrijstellen van de betaling van de repartitiebijdrage, om concurrentievervalsing te voorkomen. Zij verwijst in dat verband naar de arresten nrs. 46/2004 en 54/2008, waarbij respectievelijk de grondwettigheid van de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » en van de « eenmalige bijdrage ten laste van de gassector » werd onderzocht.

De verzoekster onderstreept ten slotte dat de repartitiebijdrage slechts op drie bijdrageplichtigen betrekking heeft, zodat de wetgever een discriminerende identieke behandeling eenvoudigweg had kunnen vermijden door middel van een vrijstelling die vergelijkbaar is met die welke hij reeds voor de andere voormelde sectorheffingen heeft ingevoerd.

A.39.3.1. S.P.E. stelt vervolgens dat die identieke behandeling van Electrabel en van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » niet objectief en redelijk verantwoord is omdat het criterium voor de verdeling van de in het geding zijnde bijdrage niet pertinent is ten opzichte van het doel dat door de wetgever wordt nagestreefd.

Zij beweert dat geen enkele van de doelstellingen vermeld in artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, de identieke behandeling kan verantwoorden.

A.39.3.2. Wat betreft de wil om de bevoorradingszekerheid voor elektriciteit te versterken, leidt S.P.E. uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 22 december 2008 af dat het gebrek aan investeringen eigen is aan de hele energiesector en niet is toe te schrijven aan de belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft. De verzoekster voert aan dat zij zelf het slachtoffer is van de ontoereikendheid van de elektriciteitsproductiecapaciteit, omdat zij verplicht is elektriciteit aan te kopen in het buitenland, tegen een hoge prijs. Zij herinnert eraan dat zij, in tegenstelling tot Electrabel, niet over aanzienlijke financiële middelen beschikt die voortvloeien uit de ruime winstmarges die de nucleaire elektriciteitsproductie genereert.

De verzoekster doet eveneens opmerken dat niets aantoont dat de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » minder in bijkomende productiecapaciteit zouden hebben geïnvesteerd dan de andere energiebedrijven. Zij beweert zelfs dat zij sinds 1995 verhoudingsgewijs veel meer heeft geïnvesteerd dan Electrabel, waarbij zij preciseert dat zij sinds dat tijdstip haar elektriciteitsproductiecapaciteit heeft vervijfvoudigd, en dat die investeringen overeenkomen met nagenoeg de helft van de investeringen in niet-nucleaire elektriciteit die werden aanbevolen door het « nationaal programma ter uitrusting van de middelen voor de productie en het groot vervoer van elektrische energie », van 17 november 1995. Zij herinnert eveneens eraan dat zij sinds 2007 heeft geïnvesteerd in de bouw van een stoom- en gasturbine waarmee, vanaf 2012, 40 pct. kan worden geleverd van de bijkomende elektriciteitsproductiecapaciteit die werd aanbevolen in de studie van de CREG van 27 september 2007. Zij maakt bovendien melding van een tiental projecten die werden opgegeven of waarvan de uitvoering werd opgeschort wegens de houding van de overheid die nieuwe vergunningsvoorwaarden heeft toegevoegd of heeft nagelaten te verhinderen dat een bovenmatig aantal jurisdictionele beroepen werd ingesteld. Zij onderstreept dat de winsten die verbonden zijn aan de nucleaire elektriciteitsproductie noodzakelijkerwijs die investeringen moeten financieren, rekening houdend met het recente karakter ervan (en dus nog niet zijn afgeschreven), en met de hoge productiekosten van de elektriciteit uit hernieuwbare energiebronnen, waaraan de verzoekster in het bijzonder aandacht besteedt.

Voor het overige ziet de verzoekster niet hoe de repartitiebijdrage, die een significant deel vertegenwoordigt van de winst die door de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » wordt geboekt en die in die mate hun financiële middelen vermindert, hen zal kunnen aanzetten tot bijkomende investeringen.

A.39.3.3. Wat betreft de wil om de uitgaven en investeringen inzake kernenergie te dekken, wijst S.P.E. erop dat de actoren van de nucleaire sector reeds de aan kernenergie verbonden kosten en investeringen dragen.

Met verwijzing naar de artikelen 30bis/1 en 31, § 4, van de wet van 15 april 1994, betoogt de verzoekster dat het FANC volledig wordt gefinancierd door de houders van vergunningen en erkenningen die vereist zijn voor het uitoefenen van activiteiten waarbij personen aan ioniserende stralingen kunnen worden blootgesteld, en dat de kosten van de stichting Bel V eveneens door de nucleaire sector worden gedragen. Zij leidt dus eruit af dat, vóór de invoering van de in het geding zijnde repartitiebijdrage, de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » reeds verhoudingsgewijs bijdroegen tot de financiering van de uitgaven en investeringen die verbonden zijn aan kernenergie. De verzoekster onderstreept daarnaast dat de nood aan bijkomende financiële middelen niet wordt aangetoond, en dat niet erin is voorzien om kernonderzoek te laten uitvoeren buiten die twee gekwalificeerde instellingen.

De verzoekster is van mening dat, indien het nagestreefde doel erin bestaat te verhinderen dat de last van die bijkomende financieringen wordt doorberekend in de elektriciteitsprijs, de wetgever zich ertoe had kunnen beperken zulk een doorberekening te verbieden.

Zij voegt eraan toe dat de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » eveneens een deel van de werkingskosten van de NIRAS op zich nemen, en ook op een zeer significante wijze bijdragen tot de aanleg van voorzieningen voor de ontmanteling van de kerncentrales.

De verzoekster wijst ten slotte erop dat de omstandigheid dat zij geen exploitant is in de zin van de wet van 22 juli 1985, en dat de federale overheid moet instaan voor de vergoeding van schade die niet wordt gedekt door

de verplichting tot schadeloosstelling waarin die wet voorziet, het fundamentele verschil tussen haar situatie en die van Electrabel nog versterkt.

A.39.3.4. S.P.E. merkt bovendien op dat de wetgever zelfs niet heeft geprobeerd de deelname van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » aan de financiering van de strijd tegen de stijging van de energieprijzen en aan die van het sociale energiebeleid te verantwoorden.

De verzoekster herinnert eraan dat haar geen gebrek aan investeringen kan worden verweten, dat zij zelf het slachtoffer is van de ontoereikendheid van de elektriciteitsproductiecapaciteit op de Belgische markt en dat zij, gelet op haar beduidend hogere productiekosten, geen aanzienlijke winst heeft opgetekend.

Zij wijst overigens erop dat de studie van de CREG van 19 mei 2009 « over de componenten van de elektriciteits- en aardgasrijzen » aangeeft dat de energieprijzen sinds eind 2008 enorm hoog zijn.

A.39.3.5. Het doel van verbetering van de mededinging, wordt volgens S.P.E. helemaal niet bereikt door de aan de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » opgelegde verplichting om de repartitiebijdrage op zich te nemen.

De verzoekster onderstreept dat zij zich, ten opzichte van die doelstelling, in een situatie bevindt die fundamenteel verschilt van die van Electrabel. Zij wijst erop dat de wetgever herhaaldelijk heeft gepoogd de mededinging ten gunste van andere vennootschappen, waaronder de verzoekster, te bevorderen door de dominante positie van Electrabel af te bouwen. Zij vermeldt in dat verband artikel 2 van het koninklijk besluit van 5 februari 1981 « houdende uitvoering van artikel 173, § 1, alinea 2, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 », de overeenkomsten die op 12 juni 2008 werden ondertekend om de *Pax Electrica II* concreet vorm te geven, de wet van 8 december 2006 en de verklaringen van de bevoegde minister tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen. Zij herinnert eveneens eraan dat de individuele bijdrage van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » voor hen een veel groter deel vertegenwoordigt van de totale winst die tijdens de periode 2005-2007 werd geboekt, dan voor Electrabel.

Zij voegt eraan toe dat de repartitiebijdrage, en vooral het recurrente karakter dat men eraan wil toekennen, de mededinging zelfs verzwakken doordat zij de elektriciteitsproducenten afschrikt die zouden overwegen zich op de markt te vestigen en die de winsten uit de nucleaire elektriciteitsproductie niet zouden kunnen gebruiken om de (duurdere) productie van een ander type van elektriciteit te subsidiëren.

De verzoekster wijst ten slotte erop dat het gevolg van de repartitiebijdrage precies tegengesteld is aan het gevolg dat de asymmetrische regelgeving die is aanbevolen in de studie van de CREG van 26 januari 2009, zou moeten hebben.

A.39.3.6. Wat betreft de financiering van het energiebeleid van het land, voert S.P.E. aan dat de wetgever zelfs niet heeft geprobeerd uit te leggen waarom de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » zouden moeten bijdragen tot een dergelijke zeer vaag geformuleerde doelstelling.

De verzoekster herinnert in dat verband eraan dat haar geen gebrek aan investeringen kan worden verweten, en dat zij geen buitengewoon hoge winstmarges heeft opgetekend.

A.39.4.1. Volgens de verzoekster wijst de individuele bijdrage ten laste van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » erop dat er geen evenredig verband van evenredigheid is tussen de nagestreefde doelstelling en de aangewende middelen.

A.39.4.2. Zij voert in de eerste plaats aan dat de repartitiebijdrage, zo niet de zwaarste, dan toch wel een van de zwaarste heffingen is die aan een bedrijfssector worden opgelegd.

Vanuit een vergelijking van die bijdrage met de heffing ten laste van de farmaceutische ondernemingen die werd onderzocht bij het arrest nr. 114/2007, voert de verzoekster in de eerste plaats aan dat die bijdrage, rekening houdend met het bedrag ervan, op specifieke wijze moet kunnen worden verantwoord. Zij betreurt in de tweede plaats het arbitraire karakter van het bedrag van de individuele bijdrage die van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » wordt gevorderd, en dat wordt afgeleid uit het ontbreken van een verantwoording door de wetgever. In de derde plaats herhaalt zij eveneens dat het niet redelijk verantwoord is de last van die bijdrage te laten dragen door die ondernemingen, omdat zij de mededinging die de wetgever wenst te versterken, kunnen verbeteren.

A.39.4.3. S.P.E. voert vervolgens aan dat in de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling geen bijzondere verantwoording wordt gegeven voor de zware gevolgen van de repartitiebijdrage voor haar financiële situatie.

Zij herinnert eraan dat het bedrag van haar individuele bijdrage niet onbeduidend kan worden geacht ten opzichte van de waarde van de winst die zij gedurende de periode 2005-2007 heeft opgetekend, dat hetzelfde geldt voor EDF Belgium en dat de aanzienlijke winsten uit de nucleaire elektriciteitsproductie moeten worden onderzocht in het licht van de verliezen die voortvloeien uit de andere methoden van elektriciteitsproductie, en van de omstandigheid dat de productiekosten van nucleaire elektriciteit voor de verzoekster veel hoger zijn dan voor Electrabel. Zij wijst in dat verband erop dat het arrest van de Raad van State nr. 189.702 bevestigt dat de draagkracht van een persoon enkel kan worden beoordeeld in het licht van de resultaten van al zijn activiteiten. De verzoekster beweert dat de repartitiebijdrage een zware schending vormt van het eigendomsrecht van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit ».

De verzoekster is van mening dat het niet pertinent is het bedrag van haar individuele bijdrage in verband te brengen met het omzetcijfer dat zij heeft geregistreerd gedurende de periode van dertien jaar die voorafging aan de aanneming van de bestreden bepalingen. Zij wijst in dat verband erop dat in de parlementaire voorbereiding het bedrag van de repartitiebijdrage wordt verantwoord door te verwijzen naar de aanzienlijk geachte winsten van de bijdrageplichtigen, en dat een vennootschap een hoog omzetcijfer kan hebben zonder evenwel winst te boeken. Zij merkt op dat zij zich in zulk een situatie bevindt omdat haar winstmarge, voor de periode 2005-2007, minder dan één procent bedraagt en omdat het Hof, zoals wordt aangegeven in het arrest nr. 72/2008, rekening houdt met de winstmarge van de belastingplichtige wanneer het uitspraak doet over de redelijkheid van een belasting. De verzoekster merkt op dat de voormelde periode van dertien jaar een periode van tien jaar omvat gedurende welke zij geen voordeel heeft kunnen halen uit de versnelde afschrijving van de kerncentrales omdat zij enkel een aandeel bezit in de centrales die sinds 2005 worden afgeschreven. Zij doet eveneens opmerken dat zelfs de minst redelijke belasting onbeduidend wordt wanneer men ze over een zeer lange periode bekijkt.

De verzoekster wijst eveneens erop dat de verwijzing naar de gesprekken die vóór de aanneming van de bestreden bepalingen met de bijdrageplichtigen werden gevoerd, niet pertinent is omdat zij nooit tot een akkoord hebben geleid.

Zij betwist ook de zogenaamde urgentie van de situatie, die het bedrag van de repartitiebijdrage zou rechtvaardigen door erop te wijzen dat, volgens de parlementaire voorbereiding, het bedrag van 250 miljoen euro gedurende een jaar op de bankrekening van de Staat zal blijven staan, en dat er geen enkele garantie bestaat betreffende de besteding van dat bedrag.

A.39.4.4. S.P.E. stelt ten slotte dat de wetgever zijn doelstellingen op een andere manier had kunnen bereiken, zonder een onredelijke last te creëren voor de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit ».

De verzoekster is van mening dat de wetgever de mededinging op de markt had kunnen versterken door voor die ondernemingen in een vrijstelling te voorzien. Zij oordeelt dat hij de financieringslast van de verschillende andere te nemen maatregelen had kunnen afwentelen op de betrokken energiebedrijven, naar gelang van de aard van de maatregel.

A.40.1. In hoofdorde voert de Ministerraad aan dat het middel onontvankelijk is doordat het een schending van het eigendomsrecht van de verzoekster aanvoert.

Hij onderstreept dat het middel niet is afgeleid uit de schending van artikel 16 van de Grondwet, noch uit die van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens. Hij voegt eraan toe dat de verzoekster niet aangeeft in welk opzicht de bestreden bepalingen haar eigendomsrecht zouden aantasten, zodat haar middel vaag is.

A.40.2. In ondergeschikte orde is de Ministerraad van mening dat de twee categorieën van personen die in het middel worden beschreven, zich niet in een wezenlijk verschillende situatie bevinden.

Hij herinnert in de eerste plaats eraan dat het verschil in situatie moet worden beoordeeld in het licht van de bestreden maatregel.

Hij voert vervolgens aan dat de verzoekster zich in dezelfde situatie bevindt als de andere belastingplichtigen op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft, omdat zij een aandeel heeft in de nucleaire elektriciteitsproductie en omdat die bijdrage moet voldoen aan behoeften die verband houden met die activiteit, die voor al die bijdrageplichtigen winst oplevert.

De Ministerraad is van mening dat de beslissing om vrijstellingen in te voeren voor kleinere producenten een beleidskeuze is die tot de ruime beoordelingsmarge van de wetgever behoort en waarvan de toetsing de bevoegdheid van het Hof te buiten gaat. Hij voegt eraan toe dat de omstandigheden waarin een dergelijke beslissing werd genomen voor de « eenmalige bijdrage ten laste van de petroleumsector » en de « eenmalige bijdrage ten laste van de gasector », niet dezelfde zijn als die waarin de in het geding zijnde bijdrage werd ingevoerd.

Hij wijst eveneens erop dat de berekeningswijze van de individuele bijdrage van elke bijdrageplichtige, waarin artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 voorziet, rekening houdt met de verschillen in aandeel van eenieder in de nucleaire elektriciteitsproductie. Hij leidt eruit af dat elke producent zich tegenover de maatregel in dezelfde situatie bevindt, omdat elkeen hetzelfde bedrag betaalt per « eenheid nucleaire elektriciteit » die hij in de handel brengt.

De Ministerraad is voor het overige van mening dat het niet pertinent is de totale winst van de verzoekster in aanmerking te nemen om haar mogelijk verschillende situatie te beoordelen, omdat de repartitiebijdrage geen bijkomende belasting op het inkomen is. Hij beweert dat, ondanks het feit dat de wetgeving betreffende de boekhouding van ondernemingen de globalisatie van de resultaten oplegt, alleen de winst uit de activiteit van nucleaire elektriciteitsproductie te dezen in aanmerking moet worden genomen. Hij voegt eraan toe dat de verzoekster niet aantoont dat haar winstmarge betreffende die activiteit verschilt van die van de andere bijdrageplichtigen, en wijst nogmaals erop dat de nucleaire elektriciteitsproductie bijzonder hoge winstmarges oplevert.

De Ministerraad merkt eveneens op dat de wetgever niet verplicht is rekening te houden met alle verschillen onder belastingplichtigen en met alle kenmerken van ieder van hen, zoals de weerslag van de in het geding zijnde belasting op het financiële resultaat of op de winst uit het geheel van de activiteiten, of het bedrag van de vennootschapsbelasting dat ieder van hen verschuldigd is. Hij leidt eruit af dat de verhouding tussen de repartitiebijdrage en de totale winst van elke bijdrageplichtige niet kan dienen als bewijs voor een wezenlijk verschil tussen bijdrageplichtigen. Hij antwoordt niettemin dat het zogenaamde verschil in situatie niet mag worden gegrond op de boekhoudkundige resultaten van de jaren 2005 en 2006, en dat de verhouding tussen de individuele bijdrage van de verzoekster en haar winst van het jaar 2007 haar situatie niet op fundamentele wijze onderscheidt van die van Electrabel.

De Ministerraad onderstreept dat het feit dat de verzoekster de winsten uit de nucleaire elektriciteitsproductie gebruikt om de verliezen te compenseren die voortvloeien uit haar andere activiteiten van elektriciteitsproductie, en het feit dat het, teneinde haar verbintenissen inzake levering na te komen, voor haar noodzakelijk is elektriciteit aan te kopen tegen ongunstige prijzen - die onder andere te maken hebben met de kosten van het systeem van CO₂-emissierechten -, slechts het gevolg zijn van een vrij gekozen commercieel beleid, en niet het rechtstreekse gevolg van het beperkte aandeel van de verzoekster in de nucleaire elektriciteitsproductie. Hij wijst bovendien erop dat Electrabel de winstmarges uit haar nucleaire elektriciteitsproductie eveneens zou kunnen aanwenden om haar productie van niet-nucleaire elektriciteit te financieren, en dat er verschillende ondernemingen zijn die elektriciteit leveren zonder te beschikken over winstmarges van dat type.

De Ministerraad betwijfelt ook dat de winstmarge van de verzoekster met betrekking tot de nucleaire elektriciteitsproductie minder ruim zou zijn dan die van Electrabel. Hij doet opmerken dat de forfaitaire vergoeding die de verzoekster aan Electrabel betaalt, waarschijnlijk kosten dekt die door de kernexploitant worden gedragen en die de verzoekster rechtstreeks zou moeten dragen indien zij kernexploitant zou zijn. De Ministerraad benadrukt dat in 2007 - het jaar waarvan de productie de grondslag vormt voor de berekening van de individuele bijdragen - alle centrales volledig waren afgeschreven, zodat de drie bijdrageplichtigen de voordelen van die afschrijving genoten. Hij betwist bovendien het argument dat de verzoekster afleidt uit het « Protocolakkoord tussen de Belgische Staat en de groep GDF SUEZ », dat op 22 oktober 2009 werd ondertekend, omdat dit akkoord werd aangenomen na de aanneming van de bestreden bepalingen en slechts een verre toekomst betreft.

De Ministerraad merkt op dat, bij gebrek aan pertinente gegevens, de prijs die de verzoekster in februari 2009 aan Electrabel betaalde in het raam van de aankoop van een bijkomend aandeel in de productiecapaciteit van die elektriciteitsproducent, niet kan aantonen dat de verzoekster een hogere productiekost zou hebben dan haar concurrent.

Ten slotte is hij van mening dat de studie van de CREG van 26 januari 2009, die wijst op de nood aan een asymmetrische regelgeving, niet alleen betrekking heeft op de nucleaire elektriciteitsproductie van Electrabel. Hij merkt ook op dat de wetgever niet verplicht is dat type van advies te volgen dat te dezen bovendien werd uitgebracht na de aanneming van de bestreden bepalingen.

A.40.3.1. In meer ondergeschikte orde voert de Ministerraad eerst aan dat, zelfs indien de situaties fundamenteel verschillend worden geacht, de door de wetgever uitgedrukte doelstellingen redelijkerwijs verantwoordend dat de verzoekster de repartitiebijdrage moet betalen.

Hij beweert dat meerdere argumenten van de verzoekster op dat punt op vaststellingen berusten die verder reiken dan de situatie van de verzoekster, zodat zij niet de kritiek op de identieke behandeling kunnen rechtvaardigen.

Hij wijst erop dat de repartitiebijdrage onder andere tot doel heeft de kosten te financieren die het onderzoek en de invoering van controlemiddelen die de nucleaire elektriciteitsproductie noodzakelijk maakt, voor de Staat inhouden. Hij beweert ook dat in de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepalingen wordt aangegeven dat de wetgever de financiering beoogt van de kosten van andere federale instanties dan het FANC, die eveneens op de hoogte moeten blijven van de technische ontwikkelingen teneinde op toereikende wijze te kunnen optreden. Hij merkt op dat, in tegenstelling tot de bedragen die worden gestort om de opdrachten van het FANC te financieren, de last van de in het geding zijnde bijdrage, overeenkomstig artikel 14, § 9, van de wet van 11 april 2003, niet mag worden verhaald op de factuur van de klant.

Wat betreft het probleem van de bevoorrading van het Rijk die voortvloeit uit het gebrek aan investeringen in de elektriciteitsproductiecapaciteit, wijst de Ministerraad erop dat andere ondernemingen dan de verzoekster wel geschikte sites voor hun investeringen hebben kunnen vinden. Hij leidt bovendien uit de studie van de CREG van 27 september 2007 af dat het in 2007 opgestarte investeringsproject van de verzoekster, dat niet vóór het einde van de door de CREG aangeklaagde kritieke periode bijkomende energie zal leveren, geen toereikend antwoord vormt op de dreigende schaarste die de wetgever tot optreden heeft verplicht, en dat administratieve problemen geen verklaring kunnen bieden voor de concretiseringstermijn van zulk een project. Hij preciseert in dat verband dat de aanwending, door derden, van rechtsmiddelen die ertoe strekken hun recht op een gezond leefmilieu te beschermen, niet als een administratieve belemmering kan worden beschouwd. Hij merkt op dat het feit dat de verzoekster bepaalde projecten heeft opgegeven, een gevolg is van het feit dat aan een van haar concurrenten, die een beter voorstel heeft ingediend, een vergunning werd verleend. De Ministerraad wijst eveneens erop dat de verzoekster sinds 1995 weet dat bijkomende investeringen noodzakelijk zijn, vermits het « nationaal programma ter uitrusting van de middelen voor de productie en het groot vervoer van elektrische energie », dat op 17 november 1995 werd voorgesteld door een instantie die de verzoekster en Electrabel vertegenwoordigde, voor de jaren 2000 tot 2005 investeringen aanbeveelt en negen mogelijke sites voor nieuwe productie-installaties aanwijst. Hij is van mening dat noch de investeringen die de verzoekster vóór 1995 heeft gedaan, noch de aankoop van een reeds bestaande productiecapaciteit in februari 2009 kunnen aantonen dat de verzoekster niet nalatig zou zijn geweest door niet de in het voormelde programma aanbevolen investeringen te doen.

Wat betreft het doel van de wetgever dat verbonden is aan de stijging van de energieprijzen en aan het energiebeleid van het land, oordeelt de Ministerraad dat het verantwoord is de financiering van de sociale maatregelen die de federale overheid moest nemen wegens de gevolgen van het gebrek aan investeringen vanwege alle ondernemingen die actief zijn binnen de nucleaire elektriciteitsproductie, door de verzoekster te laten dragen.

Wat betreft het doel van verbetering van de mededinging op de energiemarkt, antwoordt de Ministerraad dat de repartitiebijdrage alle ondernemingen die een aandeel hebben in de nucleaire elektriciteitsproductie, treft. Hij ziet niet hoe de berekeningswijze van de individuele bijdrage van elk van die ondernemingen voor de kleinste bijdrageplichtigen een zwaardere last zou kunnen inhouden dan voor de andere. Hij onderstreept eveneens dat niets de nieuwe spelers van de energiemarkt verhindert om niet-nucleaire elektriciteit te produceren.

Wat betreft de ontbrekende waarborg met betrekking tot het daadwerkelijke gebruik van de ontvangsten uit de repartitiebijdrage, herinnert de Ministerraad eraan dat die bijdrage, net zoals elke belasting, dient om alle begrotingsuitgaven te dekken, en dat de verzoekster geen specifieke toewijzing van die heffing kan eisen. Hij precificeert ook dat het niet de bevoegde minister is die heeft bevestigd dat het bedrag van 250 miljoen euro gedurende een jaar op een bankrekening zou blijven staan.

A.40.3.2. De Ministerraad stelt vervolgens dat de betwiste maatregel redelijk evenredig is met de nagestreefde doelstellingen.

Hij beweert dat de evenredigheid van een maatregel moet worden beoordeeld in het licht van de concrete omstandigheden die het optreden van de wetgever rechtvaardigen, en dat een belasting slechts ongrondwettig is indien het bedrag ervan kennelijk onredelijk is.

De Ministerraad is van mening dat de repartitiebijdrage zich in meerdere opzichten onderscheidt van de heffing ten laste van de farmaceutische ondernemingen, die bij het arrest nr. 114/2007 werd onderzocht. Hij voegt eraan toe dat de fiscale last die deze bijdrage inhoudt, moet worden onderzocht ten opzichte van het omzetcijfer van de bijdrageplichtigen. Hij bevestigt dat, rekening houdend met de hoeveelheid nucleaire elektriciteit waarover de verzoekster tussen 1995 en 2008 beschikte, en met de prijs van die elektriciteit, de repartitiebijdrage slechts een zeer gering percentage vertegenwoordigt van het omzetcijfer dat die laatste met die activiteit heeft behaald. Hij precificeert dat de draagkracht van belastingplichtigen niet moet worden beoordeeld in het licht van het geheel van hun resultaten wanneer de belasting berust op overwegingen die betrekking hebben op de winstmarge die eigen is aan een specifieke activiteit.

De Ministerraad oordeelt dat het totaalbedrag van de repartitiebijdrage evenmin kennelijk onredelijk is gelet op, enerzijds, de bijzondere ernst van de problemen en moeilijkheden waaraan de wetgever het hoofd tracht te bieden en, anderzijds, de urgentie van de energiecrisis. Hij merkt in dat verband op dat de kernexploitant niet heeft geoordeeld dat jaarlijkse bijdragen die schommelen tussen 215 en 245 miljoen euro buitensporig zijn, vermits hij op 22 oktober 2009 het « Protocolakkoord tussen de Belgische Staat en de groep GDF SUEZ » ondertekende.

Hij antwoordt ten slotte dat een vrijstelling ten gunste van de verzoekster niet zou toelaten een resultaat te bereiken dat vergelijkbaar is met de bestreden maatregel, en merkt op dat de verzoekster uit het oog lijkt te verliezen dat de repartitiebijdrage niet enkel een versterking van de mededinging tot doel heeft. Hij voegt eraan toe dat een afwenteling van de kosten op de huidige bijdrageplichtigen de federale overheid zou verplichten tot een voorfinanciering van de beoogde maatregelen, hetgeen, rekening houdend met het gebrek aan middelen, haar snel reactievermogen zou verminderen.

Wat betreft het tweede middel, afgeleid uit de schending van de artikelen 10, 11 en 16 van de Grondwet, en van artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens

A.41. S.P.E. voert aan dat de repartitiebijdrage het billijke evenwicht verbreekt tussen de vereisten van het algemeen belang en de bescherming van het recht op het ongestoord genot van eigendom, zodat zij op ongerechtvaardigde wijze het ongestoord genot van de eigendom van de verzoekster aantast, die dus wordt gediscrimineerd.

Zij beweert in de eerste plaats dat die bijdrage onredelijk is, enerzijds omdat, zoals zij heeft uiteengezet in het eerste middel, de sociale en economische doelstellingen niet verantwoord zijn dat de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » die bijdrage verschuldigd zijn, en anderzijds omdat het totaalbedrag van de repartitiebijdrage willekeurig wordt vastgesteld, dat wil zeggen zonder dat de wetgever de kosten van de te financieren maatregelen rechtvaardigt en zonder dat er waarborgen zijn voor het gebruik van de gecreëerde ontvangst. De verzoekster is van mening dat een verdubbeling van de repartitiebijdrage in 2009 het arbitraire karakter van de belasting versterkt. Zij merkt eveneens op dat de verantwoording voor het bedrag van de bijdrage, die in de parlementaire voorbereiding wordt gegeven, geen rekening houdt met het feit dat alleen Electrabel de kerncentrales exploiteert en dat de winsten van de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » verwaarloosbaar zijn.

De verzoekster beweert bovendien dat het bedrag van de individuele bijdrage buitensporig is en een onredelijke last vormt voor de verzoekster, vermits het ongeveer 83 pct. vertegenwoordigt van haar totale winst voor de periode 2005-2007, en ongeveer 150 pct. van de exploitatiewinst die voor dezelfde periode werd

geregistreerd. De verzoekster herinnert eveneens eraan dat die bijdrage de totale belastingdruk doet stijgen tot 190 pct. van die exploitatiewinst, en dat haar totale winstmarge van die periode kleiner was dan een tiende van een procent. Zij voegt in dat verband eraan toe dat er geen enkel officieel document bestaat op grond waarvan de winsten uit de enkele activiteit van nucleaire elektriciteitsproductie kunnen worden bepaald en dat de productiekosten van die elektriciteit beduidend hoger zijn dan die van Electrabel.

A.42.1. In hoofdorde antwoordt de Ministerraad dat, in zoverre het is afgeleid uit de schending van artikel 16 van de Grondwet, het middel, zoals het is geformuleerd in het verzoekschrift tot vernietiging, onontvankelijk is wegens de onduidelijkheid ervan.

Hij preciseert dat het middel niet aangeeft in welk opzicht de financiële situatie van de verzoekster aantoonde dat de repartitiebijdrage een schending van het eigendomsrecht zou inhouden.

A.42.2. In ondergeschikte orde en in hoofdzaak verwijst de Ministerraad, in het bijzonder wat het zogenaamd onredelijke karakter van de repartitiebijdrage betreft, naar zijn uiteenzetting over het eerste middel.

Wat het zogenaamd buitensporige karakter van de individuele bijdrage betreft, onderstreept de Ministerraad dat het bedrag ervan alleen in verband moet worden gebracht met de winst van de verzoekster, met betrekking tot haar activiteit van nucleaire elektriciteitsproductie. Volgens zijn ramingen zou die bijdrage voor 2008 ongeveer 19 pct. van die winst vertegenwoordigen.

Hij voegt eraan toe dat rekening moet worden gehouden met de bijzonder grote winstmarge die de nucleaire elektriciteitsproductie biedt, in het bijzonder in vergelijking met de andere productiewijzen van elektriciteit, en met het feit dat de verzoekster reeds jaren in die winstgevende sector actief is.

Wat betreft het derde middel, afgeleid uit de schending van het « wettigheidsbeginsel inzake belastingen » vevat in artikel 170 van de Grondwet, al dan niet in samenhang gelezen met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet

A.43. S.P.E. voert aan dat artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 22 december 2008, niet in overeenstemming is met de vereisten van artikel 170, § 1, van de Grondwet, omdat de individuele bijdrage ten laste van de verzoekster niet bij de wet is bepaald.

De verzoekster preciseert dat de wetgever, ondanks het arrest nr. 54/2008 en het advies dat op 15 oktober 2008 door de afdeling wetgeving van de Raad van State werd uitgebracht, het niet noodzakelijk heeft geacht aan te geven op welke basis het aandeel van de bijdrageplichtigen « in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen » moet worden bepaald. Zij leidt eruit af dat die taak aan Synatom wordt overgelaten. Zij is van mening dat, vermits de wet van 11 april 2003 geen fiscale wet is, de geest ervan niet volstaat om de inachtneming van artikel 170 van de Grondwet te waarborgen. Zij voert ook aan dat de verklaringen van de minister tijdens de parlementaire voorbereiding van de bestreden bepaling, die verwijzen naar de « geïnstalleerde productiecapaciteit », slechts weinig waarde hebben, omdat de minister in zijn toelichting geen rekening houdt met het feit dat EDF Belgium ook een bijdrageplichtige is.

De verzoekster onderstreept dat de bestreden bepaling, in tegenstelling tot de wet van 8 december 2006 die in het arrest nr. 72/2008 werd onderzocht, niet verwijst naar de « potentiële productiecapaciteit », wat doet vermoeden dat de desbetreffende bepaling een ander criterium gebruikt.

S.P.E. wijst erop dat Synatom in de praktijk de individuele bijdrage van de verzoekster heeft berekend op basis van haar « geïnstalleerde productiecapaciteit », en niet op basis van haar daadwerkelijke productie van nucleaire elektriciteit, terwijl die privaatrechtelijke vennootschap, in een factuur van 21 december 2007 die werd uitgeschreven op grond van artikel 9, eerste lid, van de wet van 11 april 2003, haar berekening had gebaseerd op de daadwerkelijke productie van diegenen die de bedoelde kosten verschuldigd waren. De verzoekster voegt eraan toe dat zij op 29 juni 2009 tegen Synatom een vordering tot terugbetaling van de betaalde bijdrage heeft ingesteld.

De verzoekster beweert bovendien dat de bestreden bepaling, zelfs indien zou vaststaan dat de wetgever de « geïnstalleerde productiecapaciteit » wilde beogen, daarom niet minder onbestaanbaar zou zijn met het wettigheidsbeginsel, om reden van de verwijzing naar het « laatste kalenderjaar » en het ontbreken van een essentieel element van de belasting, dat daaruit voortvloeit. Zij preciseert in dat verband dat de geïnstalleerde

productiecapaciteit niet kan worden beoordeeld ten opzichte van een bepaalde periode, maar enkel ten opzichte van een bepaald tijdstip, zoals de eerste, de laatste of een andere dag van de betrokken periode.

S.P.E. voert overigens aan dat het probleem dat door de bestreden bepaling wordt gesteld, niet is terug te voeren tot een kwestie van interpretatie, zoals die welke zich voordoen voor heel wat andere fiscale bepalingen bij de toepassing ervan op de verhouding tussen de overheid en een belastingplichtige. De verzoekster benadrukt dat de verdeling van de last van een omslagbelasting per definitie alle belastingplichtigen betreft, zodat van de wetgever kan worden verwacht dat hij in de wet een duidelijke verdeelsleutel aangeeft.

De verzoekster is ook van mening dat zij wordt gediscrimineerd ten opzichte van alle andere personen die te maken hebben met belastingen waarvan alle essentiële elementen door de wet zijn vastgesteld.

A.44. De Ministerraad antwoordt met opmerkingen die soortgelijk zijn met die welke hij formuleert betreffende het derde middel van de zaak nr. 4735.

Wat betreft de toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989

A.45. « In uiterst ondergeschikte orde » vraagt de Ministerraad dat het Hof de gevolgen van de bestreden bepalingen zou handhaven in geval van vernietiging.

Hij rechtvaardigt dat verzoek op dezelfde manier als in de zaak nr. 4738 (A.36).

A.46. De verzoekster antwoordt dat de Ministerraad niet aantoont dat een handhaving van de gevolgen op een bijzondere verantwoording zou berusten. Zij leidt af uit artikel 7 van de wet van 4 september 2002 « houdende toewijzing van een opdracht aan de openbare centra voor maatschappelijk welzijn inzake de begeleiding en de financiële maatschappelijke steunverlening aan de meest hulpbehoevenden inzake energielevering » dat het sociale energiebeleid wordt gefinancierd via het « Sociaal Fonds Energie ». Zij voegt eraan toe dat de repartitiebijdrage niets te maken heeft met het klimaatbeleid en dat een vernietiging van de bestreden bepalingen geen grote verrassing zou zijn, gelet op het advies van de Raad van State van 15 oktober 2008 en de bedenkingen over de grondwettigheid van de maatregel, die werden geuit zowel tijdens de parlementaire voorbereiding als door de Eerste Minister zelf, tijdens een radio-interview dat hij op 14 oktober 2009 gaf.

De verzoekster vraagt in ondergeschikte orde dat de gevolgen van de bestreden bepalingen in geval van een vernietiging slechts worden gehandhaafd ten aanzien van Electrabel. Zij onderstreept dat het Hof, door de samenvoeging van de zaak nr. 4738 met de zaken nrs. 4666, 4730 en 4735, in ieder geval niet verplicht is om in die vier zaken hetzelfde standpunt in te nemen over de handhaving van de gevolgen van de vernietigde bepalingen. Zij wijst erop dat het Hof, bij de toepassing van artikel 8, tweede lid, van de bijzondere wet van 6 januari 1989, het gelijkheidsbeginsel in acht moet nemen. Zij preciseert dat een vernietiging op grond van een discriminatie die nadelig is voor de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit », zou kunnen verantwoorden dat de gevolgen van de vernietigde bepalingen enkel ten aanzien van Electrabel worden gehandhaafd. Met een dergelijke beslissing zou men vermijden dat die laatste bijdrageplichtige profiteert van de vernietiging van een wet die enkel voor de voormelde ondernemingen nadelig is, en zou men de budgettaire gevolgen van de vernietiging beperken.

In nog meer ondergeschikte orde vraagt de verzoekster dat een eventuele handhaving van de gevolgen alleen betrekking zou hebben op de bijdrageplichtigen die geen rechtsvordering hebben ingesteld tot terugbetaling van de repartitiebijdrage vóór een door het Hof te bepalen datum. Zij is van mening dat een handhaving van de gevolgen niet de subjectieve rechten van de bijdrageplichtigen mag aantasten en oordeelt dat de gevraagde beperking zou kunnen worden gegrond op de omstandigheid dat het Hof niet over een handhaving van de gevolgen had kunnen beslissen indien het ertoe was gebracht de grondwettigheidsbezwaren te onderzoeken die in de zaak nr. 4738 zijn opgeworpen via een prejudiciële vraag van de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, waarbij de verzoekster de zaak aanhangig had gemaakt.

- B -

B.1. Uit de uiteenzetting van de middelen in de zaken nrs. 4666, 4735 en 4738 blijkt dat die enkel zijn gericht tegen de eerste vier leden van artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003 « betreffende de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en voor het beheer van splijtstoffen bestraald in deze kerncentrales », ingevoegd bij artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008.

Uit de uiteenzetting van het middel van het verzoekschrift dat is neergelegd in de zaak nr. 4730 blijkt dat het enkel is gericht tegen artikel 64 van de programmawet van 22 december 2008 en tegen de laatste vier leden van artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van dezelfde programmawet.

Het Hof beperkt zijn onderzoek tot die bepalingen.

B.2.1. Artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008 voegt aan artikel 14 van de wet van 11 april 2003 - zoals het is gewijzigd bij de artikelen 145 en 154 van de wet van 25 april 2007 « houdende diverse bepalingen (IV) » - de volgende drie paragrafen toe :

« § 8. In het voordeel van de Staat is een repartitiebijdrage gevestigd ten laste van de kernexploitanten zoals bedoeld in artikel 2, 5° en van de vennootschappen zoals bedoeld in artikel 24, § 1.

Deze bijdrage heeft tot doel om 's lands energiepolitiek en de maatregelen genomen door de regering te financieren en om de uitgaven te dekken die nodig zijn om tussen te komen ten gunste van de investeringen op de elektriciteitsproductiemarkt, tot dekking van uitgaven en investeringen inzake kernenergie, ter versterking van de bevoorradingszekerheid, ter bestrijding van de stijgende energieprijzen en ten slotte ter verbetering van de mededinging op de energiemarkt in het voordeel van de consumenten en de industrie. De nadere regels voor de tussenkomsten in elk van deze domeinen kunnen bepaald worden door de Koning bij een besluit vastgesteld na overleg in de Ministerraad.

Het globale bedrag van deze repartitiebijdrage, voor het jaar 2008, is vastgesteld op 250 miljoen euro.

Het bedrag van de individuele bijdrage van de kernexploitanten zoals bedoeld in artikel 2, 5°, en de vennootschappen zoals bedoeld in artikel 24, § 1, wordt gevestigd pro rata van hun aandelen in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen, zoals berekend voor de toepassing van artikel 9, eerste lid, tweede zin, en dat voor het laatste kalenderjaar.

Het bedrag van de individuele bijdrage moet betaald worden door de kernexploitanten zoals bedoeld in artikel 2, 5°, en door iedere andere vennootschap zoals bedoeld in artikel 24, § 1, aan de kernprovisievennootschap uiterlijk 30 dagen na de datum van verzending van de kennisgeving zoals bedoeld in artikel 13.

In afwijking van de bepalingen van de artikelen 11, §§ 3 en 4, en 14, §§ 1, 5 en 7, en in uitvoering van artikel 13 draagt de kernprovisievennootschap, binnen de 14 dagen na de inwerkingtreding van deze paragraaf en ten laatste op 31 december 2008, aan de begroting van de Staat een bedrag van 250 miljoen euro zoals bedoeld in artikel 14, § 8, derde lid, over vanuit de voorzieningen aangelegd voor de ontmanteling van de kerncentrales en het beheer van splijtstoffen bestaand in deze kerncentrales krachtens artikel 11, § 1, op het rekeningnummer 679-2005871-08, ter attentie van de FOD Economie, KMO, Middenstand en Energie, Diverse Ontvangsten.

De bedragen van de bijdragen zoals bedoeld in deze paragraaf die betaald worden door de kernexploitanten zoals bedoeld in artikel 2, 5°, en door de vennootschappen zoals bedoeld in artikel 24, § 1, zullen in rekening worden gebracht ter compensatie van het bedrag dat werd overgeschreven door de kernprovisievennootschap.

§ 9. De kernexploitanten zoals bedoeld in artikel 2, 5°, en elke andere vennootschap bedoeld in artikel 24, § 1, mogen hun individuele bijdrageplicht op generlei wijze doorrekenen of verhalen, rechtstreeks of onrechtstreeks, op andere ondernemingen of op de eindafnemer.

§ 10. Indien geen betalingen bedoeld in § 8 van dit artikel zijn gebeurd binnen de termijnen bedoeld in dezelfde § 8, is van rechtswege een nalatigheidsinterest verschuldigd, gelijk aan de wettelijke intrestvoet voor de ganse duur van het verwijl en worden de verschuldigde bedragen ingevorderd bij dwangbevel, overeenkomstig de bepalingen van artikel 94 van de gecoördineerde wetten van 17 juli 1991 op de Rijkscomptabiliteit ».

Een kernexploitant is een « exploitant, houder van een koninklijk exploitatievergunning, van kerncentrales of iedere rechtsopvolgende vennootschap » (artikel 2, 5°, van de wet van 11 april 2003). Een kerncentrale is een « kerninstallatie die, op industriële wijze, elektriciteit produceert » (artikel 2, 6°, van dezelfde wet).

Artikel 24, § 1, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 156 van de wet van 25 april 2007, beoogt « elke andere vennootschap dan een kernexploitant die een aandeel heeft in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen ».

Zoals het is vervangen bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007, bepaalt artikel 9, eerste lid, van de wet van 11 april 2003 :

« De werkings- en secretariaatkosten alsook de kosten voor de adviezen gevraagd door de Commissie voor nucleaire voorzieningen krachtens artikel 7, § 3, waarvoor jaarlijks bij in

Ministerraad overlegd koninklijk besluit een maximumbedrag wordt bepaald, zijn ten laste van de kernprovisievennootschap. Deze laatste rekent ze aan aan de kernexploitanten en aan de in artikel 24, § 1, bedoelde vennootschappen naar verhouding van hun aandeel in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen ».

De kernprovisievennootschap is « de naamloze vennootschap Belgische maatschappij voor Kernbrandstoffen Synatom, bedoeld in artikel 1 van het koninklijk besluit van 10 juni 1994 en waarvan het statuut wordt geregeld door artikel 179, § 1, van de wet van 8 augustus 1980 betreffende de budgettaire voorstellen 1979-1980 of iedere rechtsopvolgende vennootschap » (artikel 2, 4°, van de wet van 11 april 2003).

B.2.2. Artikel 13, eerste lid, van de wet van 11 april 2003 bepaalt :

« De kernprovisievennootschap staat in voor het beheer van de fondsen die de tegenwaarde vormen van de voorzieningen voor de ontmanteling en voor het beheer van bestraalde splijtstoffen ».

Artikel 64 van de programmawet van 22 december 2008 voegt aan die bepaling twee leden toe die luiden als volgt :

« De kernprovisievennootschap wordt bovendien belast, in het kader van een openbare dienstverplichting, met het voorschieten aan de Staat van de repartitiebijdrage zoals bedoeld in artikel 14, § 8, op de wijze zoals bedoeld in die bepaling.

Vanaf het moment dat zij deze repartitiebijdrage zal hebben gestort zal de kernprovisievennootschap een kennisgeving per aangetekende zending versturen, zo spoedig mogelijk en uiterlijk binnen de 8 kalenderdagen die volgen op de storting van het voorschot, aan de kernexploitanten zoals bedoeld in artikel 2, 5°, en aan de vennootschappen zoals bedoeld in artikel 24, § 1, van het bedrag van hun aandeel in de repartitiebijdrage en zal dat bedrag van hen vorderen volgens de modaliteiten bedoeld in artikel 14, §§ 8, 9 en 10, en overeenkomstig hun openbare dienstverplichtingen. In geval van niet-betaling van hun aandelen in de repartitiebijdrage verwittigt de kernprovisievennootschap de Commissie voor nucleaire voorzieningen ».

B.2.3. De artikelen 64 en 65 van de programmawet van 22 december 2008 zijn in werking getreden op de dag van hun bekendmaking in het *Belgisch Staatsblad* (artikel 69 van de programmawet van 22 december 2008), zijnde op 29 december 2008.

*Ten aanzien van de ontvankelijkheid**Wat het belang betreft*

B.3.1. Artikel 142, derde lid, van de Grondwet en artikel 2, 2°, van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof leggen iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, de verplichting op te doen blijken van een belang.

Van het vereiste belang doen enkel de personen blijken wier situatie rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt door de bestreden norm.

B.3.2. Artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003, ingevoegd bij artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, strekt voornamelijk ertoe het « doel » uit te drukken van de bijdrage die ten laste van de verzoeksters wordt vastgesteld in de zaken nrs. 4666, 4735 en 4738.

Die bepaling kan op zich hun situatie niet raken, zodat die verzoeksters geen belang hebben bij het vorderen van de vernietiging ervan.

B.3.3.1. De door de verzoekster in de zaak nr. 4730 bestreden bepalingen, die in werking zijn getreden op 29 december 2008, leggen laatstgenoemde een aantal verplichtingen op.

De Belgische maatschappij voor kernbrandstoffen Synatom was in de eerste plaats ertoe gehouden, vóór 31 december 2008, aan de Staat het totale bedrag van de repartitiebijdrage te storten (artikel 13, tweede lid, en artikel 14, § 8, zesde lid, van de wet van 11 april 2003). Vervolgens was zij ertoe gehouden het bedrag te berekenen van de individuele bijdrage van elke bijdrageplichtige (artikel 13, derde lid, eerste zin, en artikel 14, § 8, vierde lid, van dezelfde wet), alvorens ieder van hen, uiterlijk binnen acht dagen na de voormelde storting, officieel te verzoeken haar de verschuldigde individuele bijdrage te betalen uiterlijk binnen dertig dagen na verzending van dat verzoek (artikel 13, derde lid, en artikel 14, § 8, vijfde lid, van dezelfde wet). De kernprovisievennootschap moest ook, in geval van niet-betaling van die individuele bijdragen binnen die termijn, een interest innen en de verschuldigde sommen invorderen bij wege van dwangmiddel (artikel 13, derde lid, eerste zin, en artikel 14, § 10, van

dezelfde wet) en de Commissie voor nucleaire voorzieningen daarvan op de hoogte brengen (artikel 13, derde lid, tweede zin, van dezelfde wet). De verzoekster in de zaak nr. 4730 was ten slotte ertoe gehouden het bedrag in rekening te brengen van de bijdragen die werden betaald « ter compensatie van het bedrag dat werd overgeschreven door de kernprovisievennootschap » (artikel 14, § 8, zevende lid, van dezelfde wet).

B.3.3.2. Uit de stukken neergelegd door de Ministerraad in de zaak nr. 4730, door EDF Belgium in de zaak nr. 4735 en door S.P.E. in de zaak nr. 4738 blijkt dat Synatom, bij brief van 31 december 2008, de drie maatschappijen die de retributiebijdrage verschuldigd zijn, heeft verzocht haar een individuele bijdrage te betalen en dat op die datum die personen elk de gevorderde storting hebben verricht, terwijl dezelfde dag Synatom het bedrag van de repartitiebijdrage overdroeg naar de rijksbegroting.

Uit een stuk dat door de verzoekster in de zaak nr. 4730 werd overgelegd, blijkt nog dat de verzoekster in de zaak nr. 4738, bij dagvaarding van 29 juni 2009, een rechtsvordering heeft ingesteld voor de Rechtbank van eerste aanleg te Brussel, die onder andere ertoe strekt Synatom te laten veroordelen tot terugbetaling van het bedrag van de individuele bijdrage die de verzoekster in de zaak nr. 4738 op 31 december 2008 aan Synatom heeft gestort. Die vordering is onder andere gegrond op de ongrondwettigheid van artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008.

De situatie van de verzoekster in de zaak nr. 4730 kan dus rechtstreeks en ongunstig worden geraakt door de bepalingen waarvan zij de vernietiging vordert.

B.3.3.3. Het beroep ingesteld in de zaak nr. 4730 is ontvankelijk.

Wat de bevoegdheid van het Hof betreft

B.4.1. Volgens artikel 1 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, gewijzigd bij artikel 2 van de bijzondere wet van 9 maart 2003, is het Hof bevoegd om uitspraak te doen op de beroepen tot vernietiging van een wet wegens schending van de regels die door of krachtens de Grondwet zijn vastgesteld voor het bepalen van de onderscheiden bevoegdheid van de federale overheid, de gemeenschappen en de gewesten, en wegens

schending van de artikelen van titel II « De Belgen en hun rechten » en van de artikelen 170, 172 en 191 van de Grondwet.

Het is niet bevoegd om een wetskrachtige norm rechtstreeks te toetsen aan algemene beginselen, maar het kan ermee rekening houden wanneer ook de artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden aangevoerd.

B.4.2. Het tweede middel in de zaak nr. 4666 is onder meer afgeleid uit de rechtstreekse schending van een « beginsel van niet-retroactiviteit » en van een « beginsel van rechtszekerheid ».

Dat middel is in die mate onontvankelijk.

B.4.3. De Ministerraad betwist de ontvankelijkheid van het tweede middel in de zaak nr. 4735, in zoverre het is afgeleid uit de schending van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, in samenhang gelezen met een « beginsel van rechtszekerheid ».

Dat middel is, rekening houdend met wat is gezegd in B.4.1, ontvankelijk.

Wat betreft andere aspecten van de ontvankelijkheid van bepaalde middelen in de zaken nrs. 4466, 4730, 4735 en 4738

B.5.1. De Ministerraad betwist de ontvankelijkheid van het tweede middel in de zaak nr. 4666, in het eerste onderdeel ervan, van het enige middel in de zaak nr. 4730, in het tweede onderdeel ervan, en van het derde middel geformuleerd in de zaken nrs. 4735 en 4738, in zoverre zij in werkelijkheid betrekking zouden hebben op de tweede zin van artikel 9, eerste lid, van de wet van 11 april 2003 - ingevoegd bij artikel 152 van de wet van 25 april 2007 - dat niet wordt beoogd door de beroepen tot vernietiging die in die zaken zijn ingesteld.

B.5.2. Uit de uiteenzetting van die middelen blijkt dat laatstgenoemde gericht zijn tegen de woorden « industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen » gebruikt in artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003.

Die bepaling werd echter in die wet ingevoegd bij artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, die expliciet wordt beoogd in de beroepen tot vernietiging ingesteld in de zaken nrs. 4666, 4730, 4735 en 4738.

De omstandigheid dat het deel van een wetsbepaling dat wordt bestreden op dezelfde wijze wordt geformuleerd als een vroegere wetsbepaling die niet wordt bestreden, en die dat nooit geweest is, maakt het niet mogelijk te besluiten tot de onontvankelijkheid van het middel dat betrekking heeft op de eerste bepaling.

B.5.3. In zoverre zij betrekking hebben op de voormelde woorden van artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003, zijn het eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4666, het tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 4730 en het derde middel in de zaken nrs. 4735 en 4738 ontvankelijk.

B.6. De Ministerraad betwist het belang van de verzoekster in de zaak nr. 4730 om de vernietiging te vorderen van artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, in zoverre het artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 invoegt.

Vermits het beroep tot vernietiging, zoals in B.3.3 is aangegeven, ontvankelijk is, hoeft de verzoekster daarenboven niet te doen blijken van een belang bij het middel.

Ten gronde

Wat de eventuele discriminatie met betrekking tot de vaststelling van de bijdrageplichtigen betreft

B.7.1. In de zaak nr. 4666 blijkt uit de uiteenzetting van het eerste middel dat het een verschil in behandeling aanklaagt tussen, enerzijds, de kernexploitanten en de andere vennootschappen die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen en, anderzijds, de producenten van niet-nucleaire elektriciteit en de « andere spelers van de Belgische elektriciteitsmarkt », zoals de invoerders, de vervoerders, de distributeurs en de leveranciers van elektriciteit, alsook de andere tussenpersonen van de Belgische elektriciteitsmarkt.

In de zaak nr. 4735 blijkt uit de uiteenzetting van het tweede onderdeel van het eerste middel dat het een verschil in behandeling aanklaagt tussen, enerzijds, de maatschappijen die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn en, anderzijds, alle « andere spelers van de Belgische elektriciteitsmarkt ».

De pertinentie van de vergelijkingen die door de verzoeksters worden gemaakt, veronderstelt dat eerst de draagwijdte en het doel van de bestreden bepalingen worden onderzocht.

B.7.2. In de parlementaire voorbereiding van de bestreden wet werd de maatregel vanuit de volgende overwegingen verantwoord :

« [...] de in artikel 2, 5° beoogde kernexploitanten en in artikel 24, § 1 beoogde vennootschappen [hebben] onvoldoende nieuwe projecten en productie-eenheden in werking gesteld die het zouden kunnen mogelijk maken een evenwicht te vinden tussen vraag en aanbod inzake elektriciteit, en dus om tegemoet te komen aan de toekomstige noden van de verbruikers.

Het behoort bijgevolg de Federale Staat, en meer bepaald de minister van Klimaat en Energie, toe alle noodzakelijke maatregelen te treffen om zoveel als het kan en met eerbied voor zijn bevoegdheidsgrenzen de risico's op onderinvestering te verminderen die van dien aard zijn dat ze de eindafnemers zouden kunnen benadelen » (*Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, DOC 52-1607/001, pp. 37-38).

« 2. *Uitgaven en investeringen inzake kernenergie*

De federale overheid stelt vast dat de nucleaire uitbating rechtstreeks of onrechtstreeks uitgaven en investeringen met zich meebrengt. Deze kosten hebben onder meer betrekking op het nucleair onderzoek inzake stralingsbescherming, effecten van stralingsdoses, noodplanning, sociale aspecten van kernenergie, enz. Het is nodig dat de overheid op dit vlak de nodige kennis opbouwt en over de nodige actiemiddelen beschikt. Aangezien deze onderzoeksactiviteiten onafscheidelijk verbonden zijn met de nucleaire activiteiten in België, is het te verantwoorden dat de Belgische nucleaire elektriciteitsproducenten tussenkomen in de kosten ervan. De door dit hoofdstuk beoogde repartitiebijdrage laat dus toe om over de nodige middelen te beschikken voor de nodige kennisopbouw en actiemiddelen. Een versterking op dit vlak vereist, met name volgens het beginsel van 'de vervuiler betaalt' dat de kernexploitanten die in artikel 2, 5° en de andere vennootschappen die in artikel 24, § 1 worden beoogd tot de lasten van dergelijke uitgaven en investeringen bijdragen.

Dit bedrag wordt derhalve voor de Staatsbegroting aangewend. Het is niet wenselijk deze lasten door de verbruiker te laten dragen. En het is in dit kader dat de repartitiebijdrage voor de Staatsbegroting moet worden aangewend » (*ibid.*, p. 38).

« De kernexploitanten die beoogd worden in artikel 2, 5° en de vennootschappen beoogd in artikel 24, § 1 hebben krachtens hun marktposities een belangrijk voordeel behaald. Het bedrag dat door dit hoofdstuk wordt beoogd, namelijk 250 miljoen euro, is onbeduidend ten opzichte van de aanzienlijke winst die door de productie van kernelektriciteit wordt gegenereerd, voortspruitend uit de versnelde afschrijving van de kerncentrales en die de eindafnemers hadden moeten toekomen » (*ibid.*, pp. 39-40).

« Deze bijdrage eerbiedigt deze proportionaliteitsvereiste. De noden waaraan zij moet toelaten te voldoen zijn dringend en belangrijk. De lasten die zij doet dragen door de schuldenaars ervan zijn niet onredelijk, rekening houdend met de nagestreefde sociale en economische doelstellingen [...], enerzijds niet buitensporig rekening houdend met de verantwoordelijkheid van de kernexploitanten en van de vennootschap[pen] die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen in het verval van het park van productie-eenheden voor elektrische energie en, anderzijds, de aanzienlijke winsten die zij genereren door de productie van elektrische energie door splijting van kernbrandstoffen » (*ibid.*, p. 41).

« Voorts is het bedrag dat de federale Staat belangrijke middelen toestaat om haar politiek te voeren geenszins onevenredig vergeleken met winsten van de nucleaire sector, de noden van de Staat en de potentiële risico's » (*ibid.*, p. 42).

« [De] openbare dienstverplichting in hoofde van de kernprovisievennootschap [...] is vereist, rekening houdend met de gekende risico's van de laatste jaren in het kader van de exploitatie van kerncentrales en de veroudering van deze. De bevordering van de veiligheid op het vlak van 's lands energievoorziening was ook vereist, rekening houdend met de verschillende rapporten en bevindingen over dit onderwerp, zoals toegelicht in de preambule [...] » (*ibid.*, p. 44).

« [...] De nagestreefde doelstellingen zijn essentieel; zij zijn ook het gevolg van de houding van de kernexploitanten die het park van productie-eenheden van elektrische energie hebben laten verkommeren. Bovendien vloeien voor deze exploitanten aanzienlijke winsten voort uit de productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen. In deze context moet de bijdrage vergezeld gaan van een boete met een voldoende afraadend effect om hun schuldenaren te verplichten te betalen; de boete moet bijgevolg belangrijk zijn en moet dezelfde blijven in geval van beroep » (*ibid.*, p. 47).

« De bijdrage zal tot gevolg hebben dat de producenten van wie de centrales afgeschreven zijn, meer kosten zullen hebben. Als zij deze kosten niet mogen doorrekenen aan de consument - wat moet gegarandeerd zijn - dan wordt het voor de overige producenten gemakkelijker om met hen in concurrentie te treden » (*Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, DOC 52-1607/016, p. 12).

B.7.3. Wanneer de wetgever, in zulk een aangelegenheid, ervoor kiest die bijdrage op te leggen aan bepaalde categorieën van personen, past zijn benaderingswijze in het geheel van zijn economisch, fiscaal en energiebeleid.

Het Hof zou de verschillen in behandeling die het gevolg zijn van de beleidskeuzen die hij heeft gemaakt, alleen kunnen afkeuren indien voor die beleidskeuzen klaarblijkelijk geen redelijke verantwoording bestaat.

B.7.4. Uit wat voorafgaat volgt dat de wetgever vermocht te oordelen dat de kernexploitanten en de andere vennootschappen die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen zich in een situatie bevinden die verschillend is van die van de personen met wie de verzoeksters zich vergelijken.

B.8. In de zaak nr. 4735 klaagt het « derde onderdeel » van het eerste middel de identieke behandeling aan die artikel 14, § 8, eerste lid, van de wet van 11 april 2003 voorbehoudt aan, enerzijds, de verzoekster en, anderzijds, de twee andere personen op wie die bepaling daadwerkelijk van toepassing is.

In de zaak nr. 4738 klaagt het eerste middel de identieke behandeling aan die artikel 14, § 8, vierde lid, van dezelfde wet voorbehoudt aan, enerzijds, de « kleine ondernemingen voor nucleaire elektriciteit » die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn, en, anderzijds, de « dominante nucleaire operator ».

De kernexploitant en de twee andere vennootschappen die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen, die door die twee middelen worden beoogd, bevinden zich niet in situaties die, ten aanzien van de bestreden bepalingen, wezenlijk verschillend zijn. Die drie bijdrageplichtigen hebben immers met elkaar gemeen dat zij over een aandeel beschikken in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen.

B.9.1. Uit de uiteenzetting van het eerste onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 4735 blijkt dat het Hof verzocht wordt uitspraak te doen over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10, 11 en 172, eerste lid, van de Grondwet, van artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, in zoverre artikel 14, § 8, eerste lid, dat daarbij wordt ingevoegd in de wet van 11 april 2003, een verschil in behandeling invoert tussen, enerzijds, de in die bepaling

beoogde personen en, anderzijds, alle andere aan de vennootschapsbelasting onderworpen belastingplichtigen, waarbij enkel eerstgenoemden zijn gehouden tot de betaling van de bij die bepaling ingevoerde repartitiebijdrage.

B.9.2. De artikelen 10 en 11 van de Grondwet sluiten niet uit dat een verschil in behandeling tussen categorieën van personen wordt ingesteld, voor zover dat verschil op een objectief criterium berust en het redelijk is verantwoord.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat er geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

Artikel 172, eerste lid, van de Grondwet is een bijzondere toepassing, op fiscaal gebied, van die regel.

B.9.3. De te dezen bestreden bepaling voert een repartitiebijdrage in die ten laste wordt gelegd van de kernexploitanten en van elke andere vennootschap die een aandeel bezit in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen (artikel 14, § 8, eerste lid, van de wet van 11 april 2003, in samenhang gelezen met artikel 24, § 1, eerste lid, van dezelfde wet).

Die bijdrage heeft tot doel « 's lands energiepolitiek » en de maatregelen genomen door de regering te financieren, maatregelen die nodig zijn om de « uitgaven te dekken die nodig zijn om tussen te komen ten gunste van de investeringen op de elektriciteitsmarkt », « tot dekking van uitgaven en investeringen inzake kernenergie », « ter versterking van de bevoorradingszekerheid », « ter bestrijding van de stijgende energieprijzen » en ten slotte « ter verbetering van de mededinging op de energiemarkt in het voordeel van de consumenten en de industrie » (artikel 14, § 8, tweede lid, van de wet van 11 april 2003).

Alle aan de vennootschapsbelasting onderworpen belastingplichtigen bevinden zich niet in een vergelijkbare situatie ten aanzien van een dergelijke maatregel.

B.9.4. Het « eerste onderdeel » van het eerste middel in de zaak nr. 4735 is niet gegrond.

Wat het wettigheidsbeginsel in fiscale zaken betreft

B.10.1. Uit de uiteenzetting van het eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4666, van het tweede onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 4730, van het derde middel in de zaak nr. 4735 en van het derde middel in de zaak nr. 4738 blijkt dat het Hof wordt verzocht uitspraak te doen over de bestaanbaarheid, met artikel 170, § 1, van de Grondwet alsmede met artikel 16 van de Grondwet - in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens -, van artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, in zoverre de woorden « industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen » van artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 precisie en duidelijkheid zouden missen, wat strijdig zou zijn met het wettigheidsbeginsel in fiscale zaken.

B.10.2. Dat beginsel uitgedrukt in artikel 170, § 1, van de Grondwet, vereist dat de bij de wet vastgestelde essentiële elementen van de belasting in voldoende duidelijke en precieze bewoordingen worden geformuleerd teneinde de belastingplichtige in staat te stellen het bedrag van de verschuldigde belasting te bepalen.

Artikel 16 van de Grondwet, in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens, bepaalt dat niemand van zijn eigendom kan worden ontzet dan ten algemenen nutte, in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling.

B.10.3. Het derde en het vierde lid van artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003, zoals het werd ingevoegd bij artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, bevatten de regels die de betrokken belastingplichtige in staat moeten stellen het bedrag van zijn « individuele bijdrage » te bepalen.

De tekst van artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 stelt duidelijk en precies dat het bedrag van de verschuldigde belasting afhankelijk is van de omvang van de « industriële productie van elektriciteit » door de belastingplichtige, en niet van zijn productiecapaciteit.

De woorden « industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen » worden ook gebruikt om de belastingplichtigen te definiëren op wie de repartitiebijdrage betrekking heeft (artikel 14, § 8, eerste lid, in samenhang gelezen met artikel 24, § 1, eerste lid, van de wet van 11 april 2003). Laatstgenoemden zijn echter vennootschappen die winst halen uit de productie van elektriciteit (*Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, DOC 52-1607/001, p. 40), wat een daadwerkelijke productie van elektriciteit veronderstelt.

Artikel 14, § 8, vierde lid, van de wet van 11 april 2003 preciseert ook dat het aandeel in de industriële productie van elektriciteit op dezelfde wijze wordt berekend als het aandeel in de werkingskosten van de Commissie voor nucleaire voorzieningen, dat wordt berekend door de kernprovisievennootschap, met toepassing van artikel 9, eerste lid, tweede zin, van de wet van 11 april 2003. Uit een factuur van 21 december 2007 die door die vennootschap aan de verzoekster in de zaak nr. 4738 werd verstuurd en die door haar werd overgelegd in onderhavige zaak, blijkt dat dat laatste aandeel afhankelijk is van de daadwerkelijke elektriciteitsproductie en niet van de productiecapaciteit van die verzoekster.

Uit het voorgaande volgt dat de bestreden bepaling voldoet aan het wettigheidsbeginsel dat in de in B.10.2 vermelde grondwetsbepalingen is ingeschreven.

B.10.4. Het eerste onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4666, het derde middel in de zaak nr. 4735 en het derde middel in de zaak nr. 4738 zijn niet gegrond.

B.11.1. Uit de uiteenzetting van het eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 4730 blijkt dat het Hof wordt verzocht uitspraak te doen over de bestaanbaarheid, met artikel 170, § 1, van de Grondwet, van artikel 64 van de programmawet van 22 december 2008 en van de laatste vier leden van artikel 14, § 8, van de wet van 11 april 2003, dat werd ingevoegd bij artikel 65 van dezelfde programmawet, in zoverre die bepalingen de invordering van de belasting zouden delegeren aan een privépersoon.

B.11.2. Bij artikel 170, § 1, van de Grondwet wordt de beslissing tot invoering van een belasting en de vaststelling van de essentiële elementen ervan voorbehouden aan de democratisch verkozen beraadslagende vergaderingen.

Dat artikel verbiedt de wetgever niet een privaatrechtelijke persoon, die overigens door de wet van 11 april 2003 reeds is belast met opdrachten van openbare dienst, te machtigen om ten bate van de Schatkist een belasting, zoals die welke het voorwerp vormt van de bestreden bepalingen, in te vorderen.

B.11.3. Het eerste onderdeel van het enige middel in de zaak nr. 4730 is niet gegrond.

Wat het « beginsel van de niet-retroactiviteit van de fiscale wet » betreft

B.12.1. Uit de uiteenzetting van het tweede onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4666 en die van het tweede middel in de zaak nr. 4735 blijkt dat het Hof wordt verzocht zich uit te spreken over de bestaanbaarheid, met de artikelen 10, 11 en 172, eerste lid, van de Grondwet, van artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, in zoverre de verwijzing naar « het laatste kalenderjaar » vervat in artikel 14, § 8, vierde lid, dat bij dat artikel wordt ingevoegd in de wet van 11 april 2003, aan de invoering van de repartitiebijdrage een retroactieve werking zou verlenen.

B.12.2. Een fiscaalrechtelijke regel kan slechts als retroactief worden gekwalificeerd wanneer hij van toepassing is op feiten, handelingen en toestanden die definitief waren voltrokken op het ogenblik dat hij in werking is getreden.

B.12.3. Uit artikel 14, § 8, eerste lid, van de wet van 11 april 2003 blijkt dat de repartitiebijdrage verschuldigd is door personen die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splitsing van kernbrandstoffen.

Zoals vermeld in B.2.3, is die bepaling in werking getreden op 29 december 2008, zodat de genoemde bijdrage enkel verschuldigd is door de personen die op die datum een aandeel hadden in die industriële productie van elektriciteit.

De verwijzing naar het « laatste kalenderjaar » vervat in de bestreden bepaling heeft enkel betrekking op de berekening van het door elke belastingplichtige verschuldigde bedrag. Zij heeft niet tot doel de belastbare materie of de belastbare grondslag vast te stellen. De omstandigheid dat die periode dateert van vóór het ogenblik waarop de repartitiebijdrage werd ingevoerd, volstaat dus niet om van die laatste een fiscale maatregel met terugwerkende kracht te maken.

B.12.4. Het tweede onderdeel van het tweede middel in de zaak nr. 4666 en het tweede middel in de zaak nr. 4735 zijn niet gegrond.

Wat het eigendomsrecht betreft

B.13.1. Uit de uiteenzetting van het derde middel in de zaak nr. 4666, uit die van het derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 4735 en uit die van het tweede middel in de zaak nr. 4738 blijkt dat het Hof wordt verzocht uitspraak te doen over de bestaanbaarheid, met artikel 16 van de Grondwet - al dan niet in samenhang gelezen met artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens -, van artikel 65 van de programmawet van 22 december 2008, in zoverre het globale bedrag van de repartitiebijdrage en het bedrag van de individuele bijdragen, bepaald in artikel 14, § 8, derde en vierde lid, van de wet van 11 april 2003, op willekeurige wijze zouden worden vastgesteld en een onredelijke inbreuk op de individuele vermogenssituatie van ieder van de belastingplichtigen zouden plegen.

B.13.2.1. Artikel 16 van de Grondwet bepaalt :

« Niemand kan van zijn eigendom worden ontzet dan ten algememen nutte, in de gevallen en op de wijze bij de wet bepaald en tegen billijke en voorafgaande schadeloosstelling ».

Artikel 1 van het Eerste Aanvullend Protocol bij het Europees Verdrag voor de rechten van de mens bepaalt :

« Alle natuurlijke of rechtspersonen hebben recht op het ongestoord genot van hun eigendom. Niemand zal van zijn eigendom worden beroofd behalve in het algemeen belang en met inachtneming van de voorwaarden neergelegd in de wet en in de algemene beginselen van het internationaal recht.

De voorgaande bepalingen zullen echter op geen enkele wijze het recht aantasten dat een Staat heeft om die wetten toe te passen welke hij noodzakelijk oordeelt om toezicht uit te oefenen op het gebruik van eigendom in overeenstemming met het algemeen belang of om de betaling van belastingen of andere heffingen en boeten te verzekeren ».

Aangezien die internationaalrechtelijke bepaling een draagwijdte heeft die analoog is met die van artikel 16 van de Grondwet, vormen de erin vervatte waarborgen een onlosmakelijk geheel met diegene die zijn ingeschreven in die grondwetsbepaling, zodat het Hof, bij zijn toetsing van de bestreden bepalingen, rekening houdt met de eerstgenoemde.

B.13.2.2. Een belasting vormt in beginsel een inmenging in het recht op het ongestoord genot van de eigendom.

Die inmenging is enkel verenigbaar met dat recht indien ze een redelijk verband van evenredigheid heeft tot het nagestreefde doel, dit wil zeggen indien ze het billijke evenwicht tussen de vereisten van het algemeen belang en die van de bescherming van dat recht niet verbreekt. Ofschoon de fiscale wetgever over een ruime beoordelingsmarge beschikt, schendt een belasting bijgevolg dat recht, indien ze op de belastingplichtige een buitengewone last doet wegen of fundamenteel afbreuk doet aan zijn financiële situatie (EHRM, 31 januari 2006, *Dukmedjian* t. Frankrijk, §§ 52-54; EHRM, beslissing, 15 december 2009, *Tardieu de Maleissye e.a.* t. Frankrijk).

B.13.3.1. De repartitiebijdrage vormt een inmenging in het recht op het ongestoord genot van de eigendom van de kernexploitanten en van de andere vennootschappen die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen.

Die belasting heeft tot doel 's lands energiepolitiek te financieren, zoals de door de Regering genomen maatregelen om noodzakelijke investeringen op de elektriciteitsproductiemarkt te bevorderen, de uitgaven en investeringen inzake kernexploitatie te dekken, de bevoorradingszekerheid op het vlak van elektriciteit te versterken, de stijgende energieprijzen te bestrijden en de mededinging op de energiemarkt in het voordeel van de consumenten en de industrie te verbeteren (artikel 14, § 8, tweede lid, van

de wet van 11 april 2003; *Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, DOC 52-1607/001, pp. 36-40 en 44-45; *ibid.*, DOC 52-1607/016, p. 5; *Parl. St.*, Senaat, 2008-2009, nr. 1050/4, p. 7).

De wetgever vermocht het bedrag van de repartitiebijdrage « onbeduidend » te achten ten aanzien van de « aanzienlijke winst die door de productie van kernelektriciteit wordt gegenereerd » vanwege de versnelde afschrijving van de kerncentrales waarvan de eindafnemer niet heeft kunnen profiteren (*Parl. St.*, Kamer, 2008-2009, DOC 52-1607/001, p. 40). Rekening houdend met die winst en met de « verantwoordelijkheid van de kernexploitanten en van de vennootschap[pen] die een aandeel hebben in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen in het verval van het park van productie-eenheden voor elektrische energie », vermocht hij te oordelen dat de last niet « buitensporig » is (*ibid.*, p. 41).

B.13.3.2. Het bedrag van de individuele bijdragen wordt niet op willekeurige wijze vastgesteld, vermits het afhankelijk is van het aandeel van elke bijdrageplichtige in de industriële productie van elektriciteit door splijting van kernbrandstoffen (artikel 14, § 8, vierde lid, ingevoegd bij artikel 65 van de wet van 11 april 2003).

B.13.3.3. Uit wat voorafgaat, blijkt dat de bestreden bepalingen op de maatschappijen die de repartitiebijdrage verschuldigd zijn, geen buitensporige last doen wegen en niet fundamenteel afbreuk doen aan hun financiële situatie, zodat het billijke evenwicht tussen de vereisten van het algemeen belang en die van het recht op het ongestoord genot van de eigendom niet wordt verbroken.

B.13.4. Het derde middel in de zaak nr. 4666, het derde onderdeel van het eerste middel in de zaak nr. 4735 en het tweede middel in de zaak nr. 4738 zijn niet gegrond.

Om die redenen,

het Hof

verwerpt de beroepen.

Aldus uitgesproken in het Frans, het Nederlands en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op de openbare terechtzitting van 30 maart 2010.

De griffier,

De voorzitter,

P.-Y. Dutilleux

P. Martens